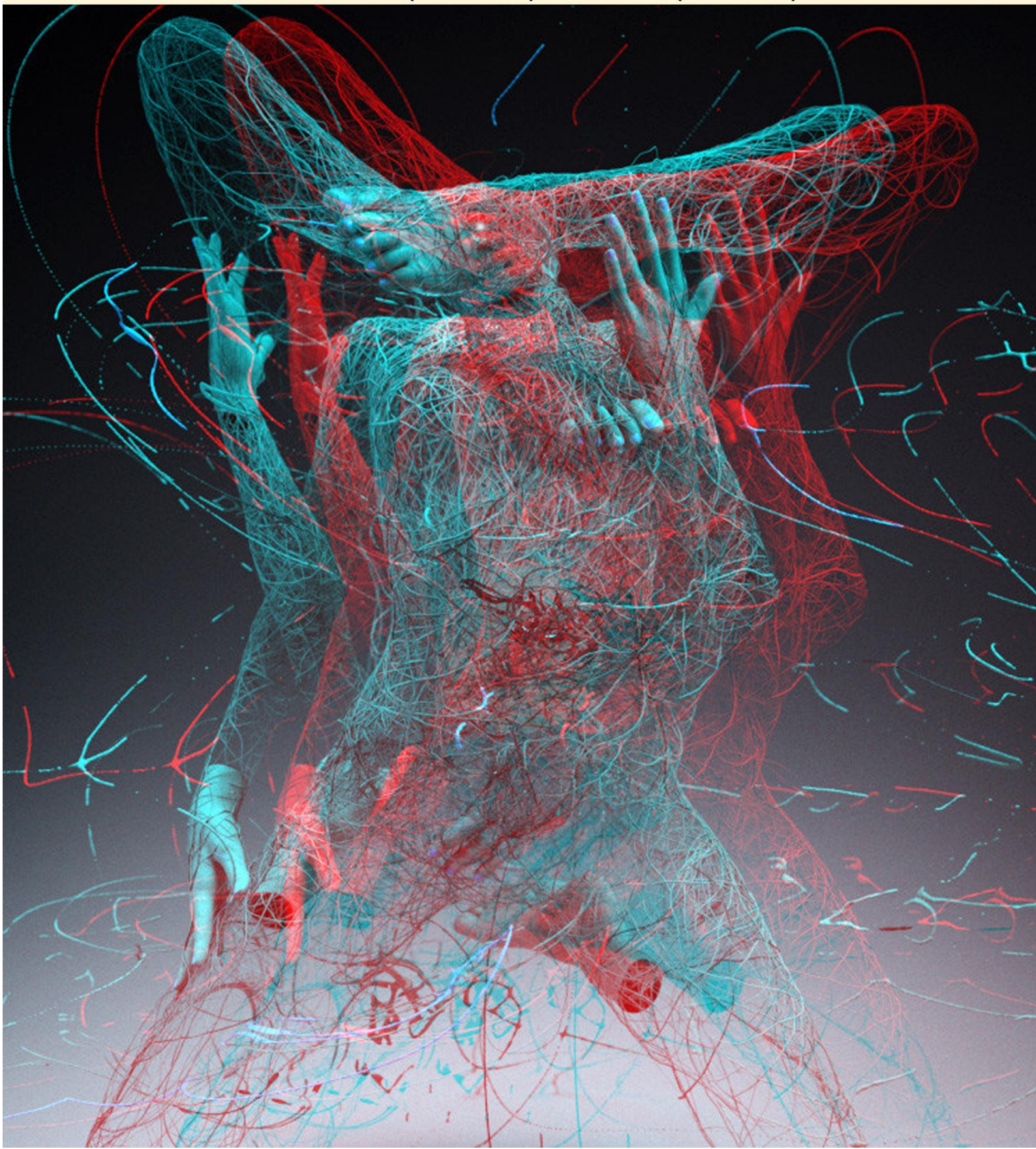

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154

Mai 2019 (Anul XI) Nr. 123 (5/2019)

BOEM@

Mai 2019 (Anul XI) Nr. 5 (123) - 46 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Iași
editată cu sprijinul A.S.P.R.A.

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

5 / 2019

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru

Redactori: Constantin Oancă, Paul Sân-Petru,
Tănase Dănilă, Denisa Lepădatu, A.G. Secară,
Victor Marola, Cristina Roșu

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu

Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca
Cipolla (Italia), Tănase Carașca (Tulcea), Lidia
Grosu (Chișinău), Dumitru Anghel (Brăila),
Melania Cuc (Bistrița), George Filip (Canada),
Petru Jipa (Germania)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17,
Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răs-
pund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

○ Materialele trimise la redacție trebuie să fie în format e-
lectronic (Word, RTF etc.) și să conțină diacritice.

○ Din respect pentru cititorii noștri, revista nu publică de-
cât în mod excepțional articole apărute anterior în alte
publicații (inclusiv pe internet).

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Daniela Marchetti (p.24), Mircea Marcel Petcu (p.29), Ni-
colae Vălăreanu (p.36), Aurel Scarlat (p.42)

Proză: Cristian Biru: Hitano (p.3), Ioan Gheorghiță: Volodea, omul
de la Răsărit (p.25)

Cronică de carte: Titi Damian: Camelia Ardelean - Ecouri din tene-
bre - Zbor sigur și înalt - (p.9), Lucia Elena Popa: Spre omul din vis
(p.11), Tănase Carașca: Cântare Deltei (p.21), Dumitru Anghel:
Tren printre zodii, de Florea Burtan (p.12) / „Sub licență solară”
de Valentina Balaban (p.14), Domnița Neaga: Mihai Mercicaru, în-
tre vis și Paris (p.16)

Note de lectură: Lina Codreanu: Anotimpurile unei iubiri (p.20),
Lucia Valentina Stanciu: „Poeme pentru mai târziu” de Llelu Nico-
lae Vălăreanu (Sârbu) (p.35), Tudor Cicu: „Femeia dimineților albas-
tre” și metafora din palma cerului (p.43)

Eseu: Victor Ravini: Dacă ciobanul din Miorița a fost sau nu a fost
omorât (p.7), Ioan Romeo Roșianu: Despre educație greșită și im-
becilizare la români (p.27), Elisabeta Drăghici: Senzația fără nume
din „Fata de la marginea vieții” a lui Mircea Cărtărescu (p.30), Aldyn
Alexander: Shangri-LA: Lumea de dincolo de Prag (Partea a II-a)
p(32), Daniel Verejanu (Rep. Moldova): Grigore Vieru și Lucian Bla-
ga (p.38)

Meridiane: Luca Cipolla (Italia): Versuri în traducerea autorului
(p.18)

Comentarii: Radu Botiș: Din iubire pentru locul strămoșesc (p.37)

Eveniment: Carmen Moraru: Antologie cu iz de primăvară (p.17),
Elena Tudose: Primul Festival de Teatru Școlar la Pechea - Galați
(p.44)

Anunț: Redacția: Doliu în lumea scriitorilor și a personalităților din
județul Tulcea (p.6), Redacția: Festivalul Internațional al Aforismului
- Tecuci, 2019 (p.26)

Grafică:

Coperta I: Adam Martinakis – *Untitled*

Coperta IV: Colecția InfoArt – *Life*

Interior: Grafică de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Cristian BIRU

Hitano

Când ieși din supermarket, își desfăcu din mers o cutie rece de cola și bău. Soarele săgeta deșertul cu o ploaie orbitoare, nimicitoare ca și când deșertul ar fi fost bombardat cu laser dintr-o navă extraterestră. Din pricina căldurii, lumina pur și simplu exploda afectând formele dând iluzia că pășești chiar pe soare. Nici nu apucă să simtă răcoarea plăcută a băuturii. O mașină albă cu însemnele Poliției Naționale din Torro înaintă silențios în parcare marketului și parcă exact în spatele fordului Mustang. Apariția mașinii de poliției avu un efect hipnotic, ireal. Venise parcă din căldura drumului cu o siluetă subacvatică de creatură marină.

Caetano care era la volan îl văzu pe străin ducând cutia de cola la gură, simțindu-i ezitarea. Brațul i se opri o fărâmă de secundă ca și când instinctul i-ar fi întins mâna spre o armă aflată la spate. Îi spuse colegului mai tânăr să nu se miște din mașină.

Nick ridică cutia rece în semn de salut.

-Bună ziua, zise Caetano apropiindu-se aparent lent, dar în doi pași deja era înaintea străinului.

-Buna ziua, răspunse Nick surprins ușor amuzat, lăsând punga cu alimente prin portiera deschisă strâmbându-și gâtul ca și cum ar fi înlăturat mișcarea hipnotică a unei cobre. Chiar gândi că polițistul alunecase înspre el ca un șarpe.

-Frumoasă mașină, spuse Caetano bătând mașina pe capotă ca pe un armasar. Mustang Bullit.

-Vă pricepeți, este într-adevăr un Bullit, zâmbi străinul amabil.

-E o mașină de mare viteză. Cu asta poți să participi la curse. Ați făcut drum lung din Salamanca până aici, zise polițistul arătând spre numere și se opri o secundă pentru că observase în mașină siluetele nemișcate ale celor doi pasageri. Polițistul continuând să se apropie, îl simți pe tipul din dreapta aranjându-și sacoul pe umăr, ferindu-și rana cu un icnet abia perceptibil, dar pe care polițistul îl clăți în ureche limpede. Caetano nu zise nimic, zâmbi spre străinul înalt care se aplecă într-o parte înainte să intre în mașină.

Și când străinul se aplecă într-o parte, Caetano simți că-l cunoaste, dar nu știa de unde să-l ia. Luând-o spre market se răsuci spre mașina străinului în ultimul moment:

-Mergeți spre Fuentesauco?... șoferul însă ridică din umeri din instinct continuând să zâmbească.

-Suntem turiști, e posibil să trecem și prin Fuenta...

-Fuentesauco, îl ajută polițistul punând mâna pe portieră privind în spate spre pasagerul transpirat cu sacoul pe umeri. Și când văzu pasagerul își dădu seama

că mașina era burdușită de arme dar zâmbi înțelegător spre șofer.

-Este o zi superbă, spuse Caetano ridicând pălăria în semn de salut după care o bătu de genunchi, scuturând-o de transpirație și mătreață.

- *Buenos dias*, zise Nick vesel, dar când intră pe drum strânse din dinți oprindu-se ca și cum ar fi dat prioritate, deși drumul era pustiu și privirea i se schimbă deodată, dură ca o daltă de piatră înțepenindu-se în oglinda retrovizoare, uitându-se spre mașina poliției după tânărul cu șapca pe ochi.

Părea că-și verifică telefonul.

-M-a văzut, zise Mark scuturat de un puseu de febră.

-Știu, zise Nick întorcându-se și când se întoarce îi văzu un colț însângerat din vesta antiglonț realizând că și polițistul mai mult ca sigur o văzuse. Probabil zărise și armele automate de la picioare.

-Să ne întoarcem, șuieră Steve.

-Dacă-i omorâm pe polițiști, trebuie să ucidem și fata din *store* și pe toți care mai sunt acolo.

-Să aruncăm totul în aer. *Fuck off*. Le dăm foc.

-E prea târziu acum. Nu mai omorâm pe nimeni. Am omorât ieri suficient pentru un război civil, spuse Nick strângând din dinți amintindu-și ambuscada de la bancă. Demară lent privind în oglindă căutând polițistul îmbrăcat ca un cowboy cu pălărie. Își aminti de Coltul 45 de la șold, o armă veche robustă ca o pușcă de vânătoare cu țeava tăiată. Înainta caraghios cu arma grea la cingătoare ca un circar trăgător de elită deplasându-se în ritmul unei melodii. Probabil intrase deja în magazin să verifice bonul fiscal, dar când apăsă pe accelerație, îl zări pe boșorog cu ochelarii de soare în dreptul unui stâlp ca și cum și-ar fi căutat o poziție de tragere.

Nick strânse din dinți accelerând treptat simțind că polițistul nu-l întrebese degeaba de Fuentesauco. Ar fi culmea ca tunelul să fie închis. Poate ar fi fost mai bine să se întoarcă și să-l lichideze. De fapt cel mai bun moment ar fi fost când i-a văzut mâna pe portiera mașinii. Dar acum când își aminti momentul acela, realiză că polițistul pregătise clipa aceea ca pe o capcană pentru că de fapt avea mâna dreaptă odihnindu-se pe armă.

-Turiști pe naiba, zise Caetano intrând în mașină fredonând un cântec vechi leyonez Rosa-Maria *Rosa-Maria si tu me quiseras, que feliz seria...* apăsă pe radio și mașina se umplu de contrapuncturile de chitară flamenco.

-Iar melodia asta? spuse Diego exasperat, o ascuți încontinuu.

-Tinare, aici în Zamorra, îți trebuie o viața întreagă să înveți un singur *cante levante*. Fiecare cântec aici este un patrimoniu național, este o comoară. E ca și cum intri în tezoreria națiunii. Eu nu știu decât unul. Îl cântam La Frontera alături de Camaron de Isla. De fapt pe el îl chiama Camaron Coelho, Camaron Coiosul. Mi-a fost coleg de liceu, un an. După un an a fugit cu un circ. A ajuns cântăreț important. E plin de bani. Din neamul

(continuare în pag. 4)

Hitano eu sunt singurul polițist federal și nici nu cred c-o să mai fie vreodată un țigan din Zamorra polițist federal, adică niciunul dintre leyonezi nu e mai chinuit ca mine. Țiganului îi place viața, cerul liber, La Frontera, *duende* și femeia... Dacă știam să cânt ajungeam cineva... zise Caetano meditativ. Tata a avut toată viața un singur costum, costumul de mire. El știa trei *duende*. Unul ăsta care m-a învățat pe mine, *Una historia de un amor*, al doilea și al treilea *Di-mi nombre*. Întotdeauna îmi spunea că un artist bun știe un singur cântec toată viața, un mare artist știe două cântece...

-Și dacă știe trei?

-O, dacă ajunge să știe trei, înseamnă că este un artist care se naște o dată la cinci sute de ani. Este un geniu. -Mașina e furată, zise tânărul Amaya aducându-l pe locotentent cu picioarele pe pământ. E dată în urmărire în Madrid.

-Bănuiam.

-De ce nu le ai cerut actele?

-E complicat, băiete, zise Caetano pornind stația, punându-și pălărie la locului e pe bord printre ochelarii de soare din colecție. Siguranța primează, înainte să faci o arestare, trebuie să nu te grăbești. E ca și cum intri la o femeie, trebuie s-o guști, trebuie s-o miroși. Nu poți să-ți dai drumul de-a dreptul în ea. Fără preludiu, nu are rost să faci dragoste. N-are rost să trăiești. Alo, Fuentes, știi măcelul de la Valiadolid... încă mai sunt filtre pe N161... și pe autostradă. Ascultă Fuentes, cei de la bancă tocmai au intrat în Valea Șacalului... știu că e închis...

-Esti sigur că sunt cei de la bancă?

-Pozitiv. Ți-aduci aminte ieri când priveam știrile la Cadiz Taverna la bar? Cel înalt care a ieșit din bancă cu M16 la șold, când am făcut gestul acela de boxer înainte de a intra în mașină, când ți-am atras atenția c-a făcut box. El este. A intrat în mașină ca și cum s-ar fi strecurat printre corzile ringului. Erau doi în mașină. Unul avea un sacou peste o rană. Pe vremea asta, când fierbe deșertul e complicat să ieși cu sacoul la plimbare. Aș vrea să-mi aduci arma de vânătoare de acasă. Poți să faci asta pentru mine? Sunt periculoși.

- Mă pregăteam sa-mi duc nepotii la Frontera. Este *duende* în noaptea asta. Dar trimiți pe cineva. Stai că mă sună cineva. Este Giho. Știi ceva, Caetano, o să vin chiar eu, zise Fuentes după ce reveni. Vin și băieții lui Giho. Criminalii ăia i-au omorât o mătușă din Valiadolid. Se dusesse să-și ridice pensia din bancă.

-Cum o cheamă?

-Maria Rodriguez Hitano

-O știu, scrâșni, Caetano din dinți. Dă un 145 prin stație Amaya, pe drumul spre Fuentesauco. Poate ne aude cineva din filtre, sună la Valiadolid să ne trimită un elicopter. Fă-mi legatura la Torro, spuse Caetano virând, drumul îngustându-se brusc luând-o la stânga.

Tânărul se execută.

-Alo, Torro, către toate echipajele am nevoie de un baraj spre Fuentesauco. Exact la Valea Șacalului. Acum am zis. Da... luați armament greu și echipament de asalt. Da, sigur, vă aștept la joncțiune pentru orice eventualitate. Să nu cumva să veniți fără veste. E un drum acolo exact, cărarea aia, *caraterra* Cavalerilor Săraci.

La filtrul de pe N161 într-un camion al Poliției Federale, un tânăr își puse casca să preia o legătură.

-Domnule ofițer, un echipaj din Torro a dat un 145. Spune că sunt cei de la bancă.

- Unde este asta? Întrebă ofițerul mijând ochii pe hartă, frecându-și chelia learcă de transpirație.

-Spre Fuentesauco.

-N-are cum. E o greșeală. Cum îl cheamă? Cine raportează?

-Locotentent Caetano Fernando Hitano.

-Caetano Hitano? Ești sigur?

-Da.

-Trimiteți imediat elicopterul. Ridicați filtrele. Ne trebuie filtre aici, aici și aici. Închidem Valea Șacalului. Dar drumul asta? gândi cu voce tare ofițerul punând o lupă pe hartă. Nu are nume?

-Trimitem elicopterul? insistă tânărul cu stația. Sunteți sigur?

-Caetano mi-a fost instructor la liceul militar. El m-a învățat tot ce știu. Trimite elicopterul acum. Plecăm și noi imediat.

-Unde sunt vestele? Întrebă Caetano nervos când îi sosiră ajutoarele de la Torro.

- Cheia de la dulap este la Santiago. A luat-o acasă. A plecat în concediu.

- Trebuia să spargi dulapul.

- Avem puștile, șefu'.

- Ești prost, șuieră Caetano, împungându-l pe polițist cu ochii de șarpe?! Ți-am zis să aduci vestele și armament greu.

-Dulapul este solid ca un seif.

- Trebuia să-l arunci în aer.

-Uitați, vin și băieții lui Giho.

-Ola, Caetano, salută un țigan gras în cămașa udă înflorată sărind din camionetă.

-Baricadați drumul, zise Caetano nervos privind drumul prin binoclu. Vin.

Țiganii baricadară drumul cu camioneta și trei mașini de poliție.

- Ne-au văzut, zise puștiul Amaya.

- Da, ne-au văzut, confirmă Caetano urmărind mașina care se apropia în mare viteză.

-Și ce fac? Nu încetinesc?

-Nu, zise Caetano privind cu atenție. Reglându-și binocluul apropie imaginea mașinii cât s-o atingă cu mâna. Ce este asta?

Capota mașinii se rabată deodată și de pe scaunele din spate Steve se ridică în picioare cu o lovitură de AG la umăr.

- *Pută madre*, apucă să înjure Caetano. La pământ, aruncați-vă la pământ, toată lumea la pământ. Lovitura Ag-ului se înalță ușor în aer ca o pasăre impunătoare cu o coadă de fum scapată din colivie și deodată își reglă zborul spre camionetă cu senzorii activați. Explozia smulse camioneta răsucind-o în aer peste mașinile de poliție, proiectând-o în stânci. În zbor o bucată de capotă se desprinse de vehicul șuierând ca o săgeată pornită din arc, înfingându-se într-un perete de stâncă deasupra capului lui Caetano care se trezi aruncat pe cărare.

În praful exploziei, Caetano abia apucă să-i vadă pe cei trei coborând din mașină urcând pe drumul Cavalerilor Săraci fiecare cu o geantă burdușită pe umăr, plini de arme, cu mitraliere americane și

(continuare în pag. 5)

pistoale automate, începură să tragă în toate părțile. În ploaia de gloanțe țigani și polițiștii se adăpostiră fiecare cum putu mai bine după pietre, mașini, rămășițele camionetei. Caetano urcă pe stânci și la un moment dat cărarea se bifurca, dar Caetano continuă să urce, auzind gemetele celui în scou.

-Lasă-mă jos, nu mai pot, scoate-mi vesta, îmi arde rana.

- Încă puțin, zise Nick încercându-l pe umăr, dar o geantă căzu într-o parte, cedându-i o toartă. Fermoarul cedă deasemenea lăsând să se vadă banii. O clipă lui Nick îi veni s-o îndepărteze cu piciorul și să-și ia camaradul pe umeri, dar acesta ridică mâna.

-Lasă-mă aici, gemu Mark transpirat, scoțându-și vesta și rana se deschise sângerând, câteva rămășițe din vesta lovită de gloanțe ieșind puroiate din rană și abia atunci Nick își dădu seamă că prietenul său nu are nicio șansă. Intenstinele umflate îi dădeau afară din rană.

Apucă mai bine geanta cu bani și dădu să-și ridice prietenul încremedind pentru că văzu umbra lui Caetano țintindu-l cu revolverul.

- Lăsați armele și o să rămâneți în viață. *Por favor*. Martor mi-e Domnul, nu vreau să omor pe nimeni. *Facil*, lăsați armele acum.

- *Fuck*, răsese Mark cu gura plină de febră și sânge uitându-se dintr-o parte spre polițist. Ți-am zis să ne întoarcem la *store* să-l aruncăm în aer și să-l ucidem pe boșorog.

Nick își simți prietenul cum își caută pistolul prins în locașul vestei și vru să-l împiedice. Abia apucă să se întoarcă spre polițist. Împușcătura îi mutilă fruntea lui Mark explodând într-o jerbă de creieri și sânge pe stâncă. Uluit Nick se întoarse spre polițist zâmbind. Avea brațele pline de sânge ca un medic care tocmai executase o autopsie.

-Am planificat lovitura asta două luni de zile. Suntem aproape de graniță. Ia banii ăștia, zise Nick arătând spre geantă și lasă-mă să plec.

-Tinere, banii deja sunt luați, tu nu ești de prin partea locului. Cărarea asta este Drumul Cavalerilor Săraci, aici veneau cavalerii fără căpătâi pe timpuri să-și vândă armele, dar nu mai plecau niciodată. În spatele tău este un deșert de stânci și pietre ascuțite. În grotele acestui munte locuiau fugarii, până la moarte, locuiau în propriul mormânt, puștiule. Sunt mulți acolo, și din neamul meu, Hitano. Noi țigani din Zamorra suntem un popor fără cimitire. Drumul ăsta mai are un nume - *El camino que no va a ninguna parte*. Știi ce înseamnă asta?

-Drumul care nu duce nicăieri.

-Pozitiv. Așa e, drumul tău, tinere nu duce nicăieri. Mai bine rămâi în viață. E o zi așa frumoasă astăzi, merită trăită.

- Ia banii, totuși, zise Nick zâmbind și când aruncă geanta la picioarele lui Caetano strânse un pistol de infanterie în mână alunecat din mânecă, privirea devenindu-i pământie, strângând din dinți, dar Caetano era pregătit, se lăsă pe vine trăgând ca în poligonul de tir de la liceul militar din Torro cu amândouă mâinile pe armă. De fiecare dată când era prins, fugind de la liceu, se închidea în poligonul de tir și trăgea plângând toată noaptea, cântând *Rosa-Maria*. Trase o dată în piept lovindu-l în vestă și Nick se dezecilibra pe spate rânjind,

dădu să-și îndrepte arma spre țigan, dar a doua împușcătură aproape că-i smulse capul ca și cum ar fi fost spânzurat de peretele stâncos și aruncat în prăpastie. Corpul i se izbi de un vârf de stâncă iar geanta cu bani înțepenită de mână explodă într-o ploaie de bancnote ca o tornadă de fluturi albi peste toată Valea Șacalului.

Fuentes văzu ploaia fluturând din mașină și opri chiar lângă Caetano care coborî să verifice leșul, dar cadavrul căzuse în prăpastie și doar corbii puteau să-l mai găsească. Privi spre stânci după al treilea fugar.

- Mi-ai adus arma, Fuentes?

- Da, este în portbagaj, zise Fuentes dându-și la o parte pletele cărunte, prinzând o bancnotă din zbor ca și cum ar fi verificat dacă ploaia este reală.

Deodată se auzi o detunătură și un țigan țipă privindu-și piciorul frânt de împușcătură, deși era ascuns după o mașină de poliție.

- Ascundeți-vă, mai e un trăgător pe stânci.

Caetano se feri lângă Fuentes, pitindu-se lângă roata mașinii. Ca și cum ar fi căzut din soare, vui deodată elicopterul filtrelor din Valiadolid. Se auziră două împușcături sus pe stânci, dar Caetano nu putea să vadă acolo, defileul în acel loc ridicându-se abrupt într-o terasă de pietre ascunzând crestele din vârf.

-Nu stăm bine aici, zise polițistul și-l atinse pe colegul său pe umăr, simțindu-l cum primește o lovitură. După două secunde se auzi sunetul sec al împușcăturii și Caetano uluit își văzu prietenul aruncat pe spate desfigurat de glonte.

-Fuentes, zise Caetano gemând, încercând să-și apere prietenul cu mâinile tremurânde. Sub țeasta umedă de transpirație, musteau însă creierii lui Fuentes în sângele licărind în nisip.

Încercând să-și regleze respirația, pentru că din pricina emoției Caetano horcăia, deschise portbagajul scoțând arma din husa de piele și fixându-i luneta. "A tras de la 800 de metri cel puțin", gândi Caetano repede, privind cum se îndepărtează elicopterul cu o dâră de fum după el, dispărând după stânci. Din înalt, tragerea continuă cu lovituri precise una după alta, atingând mâinile celor care se ascundeau după mașini și pietre, genunchi, tălpi, șolduri și coaste, când cineva era atins dacă-și schimba poziția era imediat lovit în partea expusă.

-De ce nu pleacă, idiotul ăsta? se auzi puștiul Amaya speriat. Are banii, de ce nu pleacă?

-Pentru că mașina e plină de geți cu bani, îi răspunse Caetano privind spre Mustangul cu portbagajul deschis ticsit de bagaje. Nu-i ajunge una, vrea totul. Crede că ne poate ucide pe toți. Diego, vino cu mine, zise Caetano și apucă pe un drum ocolit urcând pe o stâncă numită Dintele palid, o stâncă camuflată în soare pe care doar un ochi învățat cu împrejurimile o putea distinge. Ajută-mă să urc, zise bătrânul respirând greu, scuipând o flegmă grea de nicotină și tânărul îl luă pe umeri, încercându-l cu totul și când ajunse în vârful stâncii îl puse pe o piatră privind defileul din față fără să vadă însă trăgătorul.

Caetano ochind îl văzu însă atât de aproape că ar fi putut să-l atingă cu degetul, deși era la mai bine de un kilometru distanță. Își reglă calm luneta.

(continuare în pag. 6)

-Rosa-Maria, Rosa-Maria, si tu me quiseras, que feliz seria, îngână Caetano încercând să-și liniștească respirația pentru că-i tremurau mâinile și-i zvâcnea inima în ureche.

-Lasă-mă pe mine să trag, Caetano, îl rugă Amaya, privindu-i mâinile tremurânde.

-Nu tinere, zise Caetano cu ultimile puteri, ridicând un deget umezit în aer să simtă vântul, tu nu știi arma asta și nici ea nu te știe pe tine, spuse fixându-și patul armei în umărul slăbit, icnind, apăsându-l cu partea afectată de reumatism. Ține-mi te rog pălăria așa, exact așa cum îți spun și tânărul îi ținu pălăria cu mâna într-o parte, spre soare, să nu-l incomodeze lumina, exact cum îi arătase locotenentul, fixându-și cotul mâinii drepte în palma stângă. În liniștea defileului Cavalerilor Săraci, Caetano își încarcă arma văzându-l prin lunetă pe Steve cu pușca în poziție de tragere spre polițiștii din vale, întorcând capul spre dreapta ca și cum ar fi auzit ceva. Caetano trase și lovitura îl izbi pe trăgător în cap, lovindu-l de stânca pe care-și sprijinea umărul. Apoi se auzi împușcătura umplând valea și sperind păsările de pe stânci, înălțându-se zăpăcite neștiind de unde vine pericolul. Steve se răsuci din efectul loviturii în stâncă și țeastă sări grea într-o parte lăsând un jet de sânge în aer. Izbindu-se de perete, ricoșă în spatele corpului care se frânse sub propria greutate rămânând într-un fel pe genunchii înțepeniți ca un boxer lovit, rămas inconștient în corzile ringului în picioare.

-Este o zi minunată, zise Caetano bătându-și pălăria de genunchi scuturând-o de mătreață, lăsându-se pe spate, privind cerul neînchipuit de obosit. Ambulanțele și mașinile filtrelor apropiindu-se din trei direcții umplură drumul de praf. Prin puzderia de infirmieri, medici, traseologi, ofițeri de la criminalistică, șeful filtrelor din Valiadolid, maiorul Garcia, înainta rătăcit parcă în șantierul unui incendiu, îl găsi în sfârșit pe Caetano lângă o ambulanță privind un sac de cauciuc desfăcut înaintea să fie împins în dubă de infirmieri.

-Caetano... zise maiorul privind spre geantă. Chiar pe toarta din mâna locotenentului era o dâră de sânge.

-Garcia... îmi pare bine că te văd, salută Caetano după o clipă, aruncând o lacrimă într-o parte apărută în sub len-tila fumurie a ochelarilor, având grijă ca maiorul să n-o vadă, dându-i mâna abulic... și pentru că îi observase privirea, mișcă geanta spre cadavru prietenul său Fuentes, învelit până la gât în cauciucul sacului de morgă. Voia să-și ducă nepoții la Frontera. Este *duende* în seara asta. Poate-o să cânt și eu. Maiorul se dădu la o parte, privind geanta încă o dată, apoi chipul ofițerului ucis, și-l lăsă să treacă.

Doliu în lumea scriitorilor și a personalităților din județul Tulcea

"Aegyssus", Asociația Scriitorilor din Județul Tulcea, anunță cu durere trecerea neșteptată în neființă în ziua de 28.04.2019, în urma unui nefericit accident, a remarcabilului scriitor tulcean **TANASE CARAȘCA**, la vârsta de 69 de ani.

Deși de profesie economist, admirator încă din anii studenției al Cenaclului "Flacăra", și-a manifestat talentul literar, de timpuriu. Poet, prozator și eseist, înzestrat cu o excepțională vocație artistică, atât în poezia și în proza umoristică, în care, cu o adâncă și subtilă înțelegere a vieții, a dezvăluit într-un registru critic aparte, cu o atitudine de superioară înțelegere și bunăvoință față de defecte umane, comportamente și viziuni omenești la limita moralității.

Forța verbului inspirat **ales** era dublată de o atitudine profund optimistă. Romanele sale au dezvăluit cu talent universul satului tulcean, cu tradițiile și obiceiurile specifice, vârsta fericită a copilăriei chiar dacă băiatul calcă "desculț prin urzici", ori drame existențiale profunde pe tema iubirii, notate în formule moderne.

Publicist (redactor-șef al revistei "Seniorii Tulceni" și secretar general de redacție al revistei Asociației "Aegyssus" a Scriitorilor din Județul Tulcea - "Steaua Dobrogei", în noua serie), **Tănase Carașca** a fost o prezență activă și competentă în cadrul principalelor manifestări cultural-literare din ultimii ani, aducând acestora valoare și prestigiu.

Un suflet deschis, mereu disponibil să ajute, să îndrume, să dea un sfat, **Tănase Carașca** a fost un familist convins, un om etic, un prieten pe care te puteai baza, plin de înțelegere și bunăvoință.

Pierderea lui ne umple sufletul de durere. Ne exprimăm compasiunea pentru familia îndurerată.

"Dragă scriitorule, și dragă prietene, ne vei lipsi enorm!". Dumnezeu să te odihnească în pace!

Redacția revistei Boem@ adresează un pios omagiu celui care a fost pentru noi cel mai bun colaborator zonal! Regrete eterne!

Victor RAVINI

Dacă ciobanul din Miorița a fost sau nu a fost omorât

Talleyrand a întrebat-o pe celebra scriitoare Adelaïde Filleul, care era optimismul absolut. Ea a răspuns: „A își începe testamentul astfel: *Dac-o fi să mor...*” (*Commencer ainsi son testament: Si par hasard je meurs...*). La fel își începe ciobanul din Miorița testamentul: *Dacă o fi să mor*. Cercetarea anterioară a neglijat conjuncția condițională *dacă*.

Victor Turner analizează deosebirea dintre realitatea cotidiană și viața oglindită în teatru sau în ritualuri. În realitatea cotidiană omul face ceva (*works*), iar în teatru și ritualuri joacă (*plays*). Acțiunea adevărată este la modul indicativ. Cea neadevărată e la conjunctiv sau condițional, moduri prezumtive. Pornind de la Turner, eu clasific 973 de variante ale Mioriței, după modul verbului referitor la omorul ciobanului:

- verbul e la modul prezumtiv – omorul nu a avut loc
- ciobanul poruncește la modul imperativ să fie ucis – omorul nu se efectuează
- rapsodul vorbește de omor la indicativ trecut – faptul e împlinit.

Această clasificare concordă cu ce spune Caracostea, care respinge istoricitatea acțiunii din poezie; cu Kernbach, care se îndoiește că Miorița ar fi o poveste despre un omor îngrozitor; cu Amzulescu, care spune că moartea ciobanului poate fi o moarte rituală simbolică, un rit de inițiere pentru ciobani și cu Ion Filipciuc, care afirmă că „Ciobanul din Miorița nu este o victimă, ci un ales, un sol, un reprezentant al comunității.”

Într-o variantă, doi ciobani îl vor omorî *cu securi și cu topoară și cu bolovani de moară*. În alta, îl vor ucide *cu nouă topoare*. În *Baltagul* lui Sadoveanu era suficient un singur baltag, dar acolo e oucidere adevărată. În Miorița nu poate fi vorba de oucidere reală. Moartea și îngroparea ciobanului sunt scene de teatru popular, cu sensuri simbolice sacre.

Numărul de 9 topoare din poezie coincide cu numărul de 9 topoare de bronz descoperite lângă Iași de către Cezar Cioran în 2015. „Acestea erau așezate în cerc, ca niște raze solare, ceea ce sugerează o dispunere cu o semnificație ritualică, masculină” afirmă Senica Țurcanu, arheolog și șefă a Muzeului de istorie a Moldovei. Uneori, ciobanul cere să fie ucis la răsăritul soarelui, la amiază și la apus. Vrea să fie îngropat de trei ori, în diferite locuri. Niciun etnolog n-a mai întâlnit un asemenea obicei de înmormântare. Numai la teatru sau într-un ritual simbolic poate cineva să fie ucis de trei ori și îngropat de trei ori în aceeași zi. Variantele din primele două categorii se încheie cu vorbele ciobanului. Deci nu a fost ucis.

În câteva variante, omorul este la indicativ trecut, însă ciobanul e reînviat de mama lui. Asemănarea cu alți eroi

mitologici, din alte culturi, este evidentă. Moartea simbolică are loc și în jocul călușarilor, moment eliminat din spectacolele de azi. Cercetătorii care au făcut comparații cu Călușul sau cu mituri din alte culturi, au fost discreditați.

Ciobanul din Miorița moare simbolic, la fel ca apostolul Pavel, din Biblie, care spune că el moare în fiecare zi, pentru a se uni cu Dumnezeu și recomandă credincioșilor să facă și ei la fel. Moartea și nunta cosmică nu pot fi termenii unei singure alegorii, cum s-a crezut în baza unei clasificări greșite și a unei definiții defectuoase. Ciobanul moare simbolic pentru a se uni cu zeitatea feminină din cer și care în alte variante apare pe munte ca o fată cu simboluri solare. Ea este apariția (hierofania) unei divinități, iar nu o nimfomană, cum s-a crezut. E vorba de o hierogamie, adică unirea sufletului omului cu o divinitate, o stare de fericire, cu senzația de nemurire și că timpul s-a oprit în loc. Ciobanul a reușit ceea ce nu a reușit Gilgamesh și nici Faust al lui Goethe.

G. Călinescu și încă alții susțin că Miorița este un mit. Eliade îl ignoră pe Călinescu, exclude că Miorița ar fi un mit și acceptă interpretarea juridică a lui Adrian Fochi și a filozofului marxist-leninist Pavel Apostol (fost Pál Erdős). Romulus Vulcănescu susține că ciobanul e condamnat la moarte pe drept sau pe nedrept, pentru unsprezece crime.

S-a crezut că *lege* din variantele Mioriței are sens juridic. Celebrități universitare nu s-au gândit să caute în orice dicționar român-român și să vadă că *lege* are un sens religios – mai vechi și unul juridic – mai nou. În cultura populară, orală, *lege* este atestat numai cu sens religios și niciodată cu sens juridic. Cauza și scopul uciderii în Miorița nu pot să fie juridice, ci religioase.

Mioara îi spune să-și cheme *un câne, cel mai bărbătesc și cel mai frățesc*. Deci *cel mai...* dintre mai mulți. El are *câini mai bărbați*, la plural, și spune: *Să-mi aud câinii*. De ce să-și cheme numai un câine și nu toți câinii? Nici cel mai viteaz câine nu poate face față la doi adversari. Nu cheamă câinele ca să-l apere, ci e vorba de altceva. O mioară năzdrăvană nu poate vorbi despre un câine adevărat. Cine a mai pomenit vreo operă literară în care animale fabuloase vorbesc cu sau despre animale reale? Dialogul ciobanului cu mioara e un monolog interior. Mioara e alter-egoul său. Ea poate simboliza partea feminină din sufletul omenesc, pe care C. G. Jung o numește Anima, iar câinele simbolizează Animus, partea masculină.

Cele mai vechi și mai bine păstrate variante ale Mioriței sunt colinde. De la o casă la alta, ciobanul din Miorița primește numele bărbatului care e nădejdea familiei și astfel devine personaj în text. Dacă în Miorița ar fi oucidere adevărată, ce familie i-ar mai fi primit pe colindători să le ureze moartea bărbatului care e capul familiei? Ar fi azmuțit câinii pe ei. Savanții nu au înțeles ceea ce orice țăran analfabet și cu palmele crăpate înțelegea.

Cercetători, pe care îi respect, au exclus cele mai frumoase și mai emoționante versuri din Miorița.

(continuare în pag. 8)

Ei știau mai bine decât oricine că știința nu le dă voie să modifice textul cercetat. Ei pângăresc cea mai luminoasă creație a folclorului nostru și înjosesc identitatea noastră națională, de care le-o fi rușine. În toată bibliografia la Miorița nu am găsit cuvântul țăran. Unora le e rușine că ne tragem din țărani sau din ciobani. Sunt cele mai onorabile meserii, la temelia oricărei civilizații. Eliade evită cuvântul cioban și zice *păstor*, ceea ce pentru Miorița este inadecvat, deoarece acest cuvânt a pătruns în română cu sensul de conducător religios și abia în vremuri moderne a fost extins de către orășeni la sensul de cioban.

Ciobanul nu e o persoană concretă, ci un personaj literar, un exponent al bunătății și perfecțiunii omului în general, un erou din mitologia pre-creștină a ciobanilor. Confundarea mitologiei arhaice cu realitatea de la tribunale a dus la regretabila răstălmăcire a poemului. Savanți, pentru care am tot respectul, au refuzat cu inexplicabilă îndârjire să accepte că totul în Miorița e simbol, cu multiple înțelesuri abstracte, luminoase și sublime. Tot ce e luminos și înălțător au văzut ca întunecos și tragic. Au tras concluzii aberante, jignitoare pentru demnitatea de român. Ne-au băgat pe gât o înțelegere pe dos a Mioriței, cum că ar fi vorba de o crimă murdară, ciobanul ar fi resemnat, pesimist și un laș, iar ca el ar fi întregul popor român.

S-a spus că Miorița trebuie aruncată la gunoi pentru că ar fi nocivă. Străbunii noștri nu puteau să ne lase moștenire un poem nociv. Nocive sunt teoriile unor celebrități prea mari ca să mai respecte vreun cadru teoretic și vreo metodologie de cercetare adecvată. Singura lor metodologie a fost părerismul. Nu s-au bazat pe nicio lucrare neutră de referință, ci doar și-au atacat rivalii. Au pus pe seama ciobanului și a tuturor românilor propriile lor frustrări, spaime, defecte de caracter și deruta lor existențială. Doctrina lor l-a făcut pe Nichita Stănescu să creadă că Miorița ar fi școala tristeții noastre naționale. Noi nu avem vreo tristețe națională, oricât de triști am fi câteodată. Nu Miorița este școala tristeții noastre naționale, ci școala interpretărilor tenebroase și păguboase.

Interpretările lipsite de logică din cercetarea anterioară pornesc de la o documentare insuficientă, definiții greșite și alte erori metodologice. Acțiunea din Miorița se petrece în peisajul lăuntric, psihologic al ciobanului și este proiectată asupra peisajului exterior, geografic. Se amestecă imagini interne și imagini externe, cu aceeași măiestrie derutantă ca și la Dante, Petrarca, Omar Khayyam, Baudelaire sau alți scriitori, la care farmecul este că luăm abstracțiunea drept adevăr concret, ne trec fiorii și ne identificăm cu eroul principal. Baudelaire ne face să ne transpunem în situația unui albatros cu penele zmulse, iar savanții noștri nu s-au putut transpune în situația personajului principal din Miorița și l-au înțeles cum l-au înțeles. Au confundat sensul luminos al poemului cu o crimă murdară, iar înălțătoarea lui experiență sufletească cu resemnarea, pesimismul, lașitatea și ce li s-a mai părut lor.

Frumusețea peisajului geografic din Miorița, simbolizează metaforic frumusețea sufletească a ciobanului. Peisajul mioritic îmbină peisajul geografic și cel sufletesc cu o desăvârșită măiestrie. Tot ce se petrece în jurul ciobanului se petrece de fapt în inima lui și se adresează inimii noastre. Miorița o receptăm cu inima. Mai depinde și cum o receptăm în cap.

Miorița

Austriacul Leo Spitzer zicea că Miorița este „una dintre marile opere clasice ale literaturii universale.” Miorița folosește aceleași procedee literare și are același conținut de idei sublime, comparabile cu cele mai valoroase opere din literatura universală. Avem datoria să denunțăm totalitarismul din știință și să repunem Miorița pe pedestalul pe care au pus-o străinii și de unde câțiva din erudiții noștri au trântit-o în noroiul rivalităților universitare. Miorița este moștenirea noastră nepieritoare și inalienabilă. Este conștiința noastră de noi înșine ca națiune și ca indivizi, e mândria noastră de români în lume. Miorița este izvorul nemuririi limbii române, al culturii românești și al eternității neamului nostru. Cui lăsăm Miorița și cum o lăsăm?

Titi DAMIAN

Camelia ARDELEAN – Ecouri din tenebre - Zbor sigur și înalt -

La prima vedere, titlul acestui volum de versuri semnat de Camelia Ardelean, *Ecouri din tenebre*, Editura „Armonii Culturale”, Adjud, 2018, 148 pagini, pare șocant, avându-se în vedere sensul uzual al termenului „tenebre” (lat. „tenebrae”: întuneric deplin, întunecime, obscuritate, beznă). Definiția din Dex, coroborată cu textul poetic de față, dovedește faptul că autoarea stăpânește proprietatea termenilor, mai ales că cei neologici sunt utilizați frecvent și cu destul de mult curaj în poeme, cu predilecție în rime pretențioase (psihedelic - angelic, austeră - efemeră, pilaștri - albaștri, glet - antet, edecuri - cecuri, himeră - panteră, firide - cariatide, exult - cult, sigiliu - beriliu, anacondă – Giocondă, ispită - Afrodită și exemplele ar putea continua cu zecile. Faptul, aparent minor, mi-a atras atenția ca fiind un element definitoriu ce conferă originalitate volumului, mai ales că mi-au sărit în priviri și multe rime rare (unde-i - secunde, vise - mi se, are - așteptare etc.). Acest fapt stilistic mi-a stârnit curiozitatea și m-am apucat de scris, cartea ajungând întâmplător în posesia mea, eu necunoscând-o pe autoare.

Volumul cuprinde două secțiuni, *Solitudine* (versificație clasică) și *Zbor incert* (versificație modernă), criteriul acesta dovedind că autoarea este stăpână pe formule prozodice dintre cele mai originale. Prima parte cuprinde și pretențioase poezii cu formă fixă (opt rondeluri, două sonete), cinci pasteluri, o parodie, cele mai multe fiind însă meditații pe tema timpului, a dragostei și a creației, dispuse în câte patru catrene, cu ritmuri și rime diferite, elemente ce feresc lectura de monotonie. Dar nu numai acesta este criteriul de selecție, după cum vom observa la momentul potrivit. Ar mai fi un element exterior ce trebuie luat în seamă, ca suport de susținere a originalității, și anume faptul că titlul fiecărui poem al primei secțiuni este întotdeauna un fragment-metaforă rupt din primul vers, creând impresia că întreg poemul devine o prelungire firească a titlului.

Lectura primului poem al volumului, *Nu sunt poet...*, scoate la iveală, unui cititor avizat, o artă poetică. Sintagma din titlu, în sine, care se repetă anaforic la începutul primelor două strofe și la distihul final, este o negare fermă a unei stări, care, de fapt, cere cu modestie confirmarea cititorului. Celelalte sintagme aduc elemente prin care, simbolic, autoarea se autodefineste ca poet: „cel mult un trubadur/ Al zărilor foșnind arar sub pleoape”, „un rătăcit pe-al sorții abajur”, „un golumb sau poate-un albatros”. Autodefinirea continuă, discret și constant, și în următoarele poeme: „Mi-e sufletul rob în căuș de mag-nolii”; „Mi-e sufletul nud în potire de fluturi”; „Mi-e plânsul

izvorul ce-și strigă căderea”; „Mi-e plânsul podoaba ce stăruie-n pripă/ Pe chipu-mi brăzdat sinuos de-alizee”; „În mine locuiește-un aisberg.../ Norocul mi-a rămas întemnițat”. Deja se întrevăd tenebrele, marcate aici prin curgerea timpului: „În orologiul meu de vânturi ros/ Tic-tacul se-apropie de-amiază”. Scrisul înseamnă, pentru poet, satisfacția atingerii absolutului: „Mi-am semănat noi vise pe ogor/ Sperând cândva să recoltez safire”. De-abia distihul final al primului poem dezvăluie patima, arderea, combustia întru creație: „...de patimă exult/ Din paradigme mi-am făcut un cult”.

Odată deschisă poarta spre universul tenebrelor, acestea se rostogolesc în avalanșă, dezvăluind un univers de trăiri și sentimente legate de tema timpului, a iubirii și a creației – teme fundamentale ale primului ciclu de poeme: „M-asediază visele stafii”; „destinul pe scafald/ Decapitat în pripă, fără vină”; „mă urmărește Fata Morgana/ Predestinând iluzii străvezii”; „În tigva nopții iar m-am rătăcit”. Tenebrele devorează: „Stafia timpului pierdut/ Îmi frânge clipe sub carcasă”; „Îmi sorb febrilă porția de viață”; „Pe gheața din tenebre îmi târâi evadarea”. Tot în tenebre se întrevește și lumina: „Sub fantasmă înflorite, necuprinsul mi-e amic,/ Îmi pătrunde, prin tenebre, o felie de lumină”. Înaintarea spre tenebre înseamnă prăbușirea, neantul: „Mă prăbușeam sub un perete surd”. Poeta s-ar lepăda fără regrete de prezent și de trecut, numai pentru o clipă de viitor: „Mi-aș vinde și trecutul și prezentul/ Pentru un boț brumat de viitor”.

Clepsidra timpului se dovedește nepăsătoare. Fiecare zi trecută devine un pas spre „marea trecere” (Blaga): „A mai plecat o zi cu pași grăbiți.../ A mai plecat un dor pe căi de gând.../ A mai plecat o

(continuare în pag. 10)

zi spre cimitir". Plecarea este o ruptură dramatică de vârsta precedentă: „M-am dezbrăcat de tinerețea mea/ Ca un bujor sălbatic de petale”; „Când sapă-n mine timpul estuare/ Mi-s ridurile nopții fără leac/ Cerșesc umil o nouă amânare/ La porția rămasă dintr-un veac”; „Aș face, azi, cu timpul, încă-un troc/ Nefericirii să-i blocheze frâna”. Călătoria prin timp este asemuită cu vâslirea pe o mare agitată: „Vâsleam prin timp cu visele flămânde...”, „Vâsleam prin timp cu aer hieratic...”, ca în final, să se aleagă doar cu dezamăgirea: „Vâsleam prin timp – halal călătorie...”.

După cum era și firesc, poeta asociază temei timpului pe aceea a iubirii. Dacă tema timpului capătă o dominantă meditativ-elegiacă, predominând sentimentul regretului, iubirea este trăire intensă, chiar apocaliptică, realizată prin intermediul vocativelor și prin verbe la conjunctiv cu valoare stilistică de imperativ: „Iubitule, să ne-aruncăm în flăcări”; „Iubitule, să îngropăm otrava/ Din amintiri într-un mormânt de flori”; „Iubitule, să devenim doi fluturi/ Înălțuți pe-aceeași viorea”.

Multe din versurile pe tema iubirii păstrează ecouri voiculesciene, dovada certă a unor solide lecturi anterioare: „Ți-s Cosânzeană, tu îmi ești păcatul/ Doi exilați de dragoste avizi”; „Mi-ești colivie și mi-ești penitență/ În lumea ta cu gratii de mătase”; „Mi-ești înserare, eu îți sunt lumină/ Cascadă mi-ești cu apă cristalină”. Iubirea cere inspirație: „Ți-s cub de gheață, tu îmi ești vulcanul/ Care erupe lavă din poeme”. Chemarea iubitului, realizată prin verbe la imperativ, este menită să inspire: „Iubitule, atinge-mă discret/ În visul mov cu gust de levănțică./ Adună-mi aștrii nopții în buchet./ Îndată ce marama lunii pică”; „Așterne-mi la picioare fantezii...”.

Iubirea este rugă, este balsam, este frenezie, dar mai ales chemare: „Te-aștept, iubite, să îmi încălzești/ Minutul calp, în prag de veșnicie”; „Te-aștept, iubite, ca pe-un anotimp/ Ce-și țese cerul pe sub pelerină”; „Te-aștept, iubite, să mă înflorești/ Ca pe un nufăr prins de curcubeie”. În sfârșit, iubirea capătă o definiție pe măsura intensității trăirilor transpuse în talentul autoarei: „Iubirea mi-este cel mai scump descânt”. Iubirea este ideal și pur izvor de inspirație: „Mi-a fost iubirea unicul precept/ Azi pentru tine-aș inventa o lume”.

Primul poem al volumului trimite raze de artă poetică răsfirate în aproape toate celelalte poeme, tema creației devenind, discret, tema dominantă a cărții: „Risipa de silabe îmi scrijelise versul”; „În noaptea-n care clipele gemeau.../ Nășteau poeme tot ce atingeau”; „Fântâni de poeme i-am pus cruce/ Cu apa lor nu poți stropi răsaduri”; „Aș îmbrăca poemul meu în piatră/ Să nu îl sape vânturi sau furtună”; „Aș îmbrăca poemul meu cu tine/ Reșlefuiindu-i slove din olmazuri”; „E universul sprintenul ocean/ Din care poezia mi se-adapă”; „Lăsa-voi albatroșii din pieptul meu să zboare/ Prin munții de poeme cu poalele corai”; „În zbor îmi înflorește poezia/ Aștern silabele ca-ntr-o vitrină”; „Îmi reînvăț menirea pe de rost/ Mi-este cuvântul, astăzi, colivia”; „Sunt un soldat medieval/ Mi-e versul cea mai scumpă spadă”.

Prin poezie se atinge eternitatea: „Nu e ușor castele din cuvinte/ Să înălțăm ca să atingem cerul/ Dar versul tău, care nicicând nu minte/ Neîndoios sfidează efemerul”; „De sub clopote de gânduri, doar silabele-mi erup...”.

În finalul primei secțiuni, este realizat un sincer dialog cu cititorii: „Aș vrea să scriu, dar muza-n deficit/ Îmi lasă două rânduri pe o coală./ Simțirea însă nu îmi este goală./ Declar că vă iubesc...la nesfârșit”.

Partea a doua, **Zbor incert**, cuprinde versuri de o cu totul altă factură prozodică (vers liber, accent interior, rimă albă, strofe cu număr variabil de versuri), dar și ideatică. Dacă prima parte presupunea o abordare la diferitele niveluri (semantic, ideatic, morfologic, sintactic, prozodic), aici dominantă este metafora revelatorie, care presupune definiții tip maximă, pe care autoarea are știința de a le dezvolta, scăpărând nu numai metafore, ci și idei dintre cele mai pline de miez filosofic. Din acest motiv, ne mulțumim nu să disecăm poemele, ci doar să extragem podoabe stilistice de un mare rafinament: „realitatea e un vis ce nu s-a trezit încă”; „nefericirea – o ecuație din puncte dispersate/ între care vibrează chemări cerșind un răspuns”; „cu noaptea în palmă/ caut o scânteie din ultimul răsărit”; „împletesc singurătatea în poeme/ sperând să-mi țină de cald”; „soarele zâmbește prin hublouri/ scrijelind ruine”; „bem cafeaua rece a existenței/ pe marginea propriei gropi”; „viața – pistă obscură de persuasive zboruri”; „vara/ iluzie pe retină/ blocată vindictiv sub gene”; „pe crucea sorții/ speranța își reazemă umărul cadaveric/ de ultimele clipiri viabile”; „versurile/ balsam existențial/ colac de salvare/ în marea de frământări”; „ziua în care am încercat să mă iubesc/ nu s-a trezit încă”; „lilieci tenebrelor țin în gheare eternitatea/ în colții lor/ o ultimă fărâma din mine”; „miroase a moarte/ inimi cenușii se îngheșue sub pietre/ pe maluri de tăceri/ tic-tăcurei prăfuite/ își numără ultimele clipe”.

Ultimul poem al acestei secțiuni, dar și al volumului, se intitulează chiar **Tenebre**, care-l esențializează și din care ne permitem să cităm: „întunericul mă lovește în plex/ ca un bumerang/ încerc să cârlesc/ din franjuri de inimă/ noua simțire/- rochie la preț redus cu pretenții de divă”.

Pentru un anume echilibru între profunzimea filosofice și ludicul multor poeme, cităm și dintr-o parodie, la fel de izbutită, dovadă clară că nu-i este străină nici poezia jucăușă, după cum o va dovedi și în poezia naturii: „În pădure, cucuveaua-și plânge oful pe o cracă/ Se zbârlește pe sub pene, foamea iarăși o atacă/ Cu atenție ochește-un șoricel pierdut în zonă./ Care-o scoate într-o clipă, azi, din karma-i monotonă./ Hăt, departe, lupul țipă, ascuțit și el de foame./ A visat întreaga noapte doar merinde, chiar și poame./ Și-ar schimba meniul, însă-i bate vântu-n buzunare./ N-are-un chior depus la bancă-n consecință: <Pa, mânca-re!>/ Vulpea-și târâie scheletul, e aproape leșinată./ Doar în vise întrevețe, uneori, câte-o poiată./ Are chiar halucinații: drept în față-i o găină!/ Se repede, dar copacul e prea dur... și iar leșină” (**Pădure flămândă**).

Poeta are apetit și pentru poezia naturii, în versuri lungi, de 14-15 silabe, într-un ritm iambic: „Sentrec în glas prigorii-mbătate de căldură./ Pentru-ale lor surate poeme înfiripă./ Iubirea de natură nu și-au luat-o-n pripă./ Declară, obosite, de-atâta tevdură:/ - I-am recita sonete, de am avea și gură” (**Magia primă-verii**). Toamna beneficiază de un ritm de un ritm am-

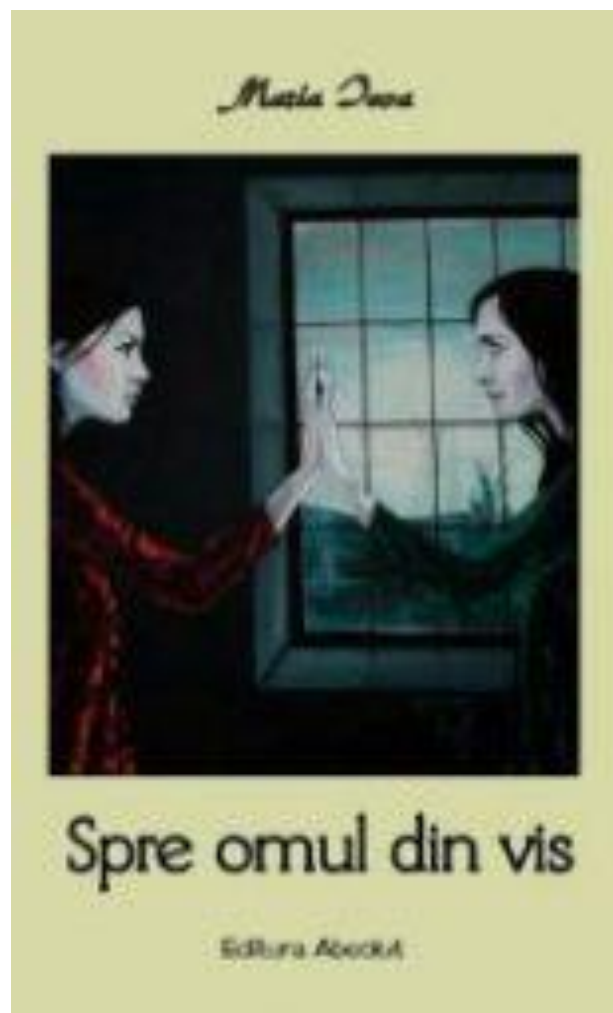
Lucia Elena POPA

SPRE OMUL DIN VIS

Volumul de poezii *Spre omul din vis*, apărut la Editura Absolut, București, 2017, constituie un periplu al autoarei Maria Ieva printre tainele iubirii, ale vieții și ale universului, o călătorie poetică memorabilă între realitate și vis, între sacru și profan, fizică și metafizică, în încercarea de a se autocunoaște și de a se autodefini, de a înțelege universul și viața din perspectiva iubirii. Cugetarea trece mereu dincolo de transcendent, în zarea de puritate a luminii și în spiritualitate, iar în acest context, omul, prin ipostaza lirică a autoarei, este mereu raportat nu numai la universul teluric de viață, ci și la cel cosmic sacru, infinit, spre care tinde.

Atât de mult abordată, poezia de dragoste a devenit mai greu convingătoare, dar Maria Ieva excelează în abordarea acestui gen prin abaterea de la lucrurile comune. Poeta intră în templul iubirii cu pași regali, călăuzită de muza Euterpe. Ea are o viziune nouă și un stil inovativ, un orizont imaginativ larg. Are darul de a stăpâni forța interioară a cuvintelor pentru a le stoarce expresivitatea, dându-le sensuri nebănuite, într-o arhitectură ce răstoarnă construcțiile obișnuite și le înlocuiește cu unele surprinzătoare, apropiate de cele ale poeziei neomoderniste abstracte. Ideile și imaginile poetice se construiesc pe nenumărate simboluri universale, mitologice sau cu semnificații mistice și motive poetice din sfera credinței în Dumnezeu, a religiilor orientale. Se solicită, gândirea și sensibilitatea cititorului prin crearea unei anumite stări psihologice. E vorba de efectul atâtor șiraguri de metafore, alegorii, cuvinte cheie și mai ales simboluri.

Motivul luminii și simbolistica visului străbat ca un leitmotiv întregul volum, dând semnificațiile de bază versurilor. Relevanța acestora pornește de la titlul cărții, regăsit în poezia cu același nume: *Omul din vis*. Ca și în nenumărate opere literare, și aici visul apare ca o cale de a codifica idealurile și imaginea lumii individuale. Cine este „omul din vis”? Existența lui se înscrie în destinul („un drum ni s-a scris”) care e profilat pe lumină („În raza luminii abia încolțită”), aducând o schimbare în bine („Rupe trecutul de piatra de moară”) odată cu „A șaptea octavă”, care „Surâde timidă spre omul din vis”. Așadar drumul ce duce spre „omul din vis” este trasat de la înălțimea idealului. Se configurează perechea prin folosirea persoanei I plural : „facem, trecem”, ridicată la nivelul înalt al cunoașterii, sugerate prin „conul de pin” – simbolul celui de al treilea ochi, expresie a iluminării. Și alte elemente vorbesc despre înălțimea idealului direcționat spre „omul din vis”: perechea poartă „nimbul pe frunte” și descinde dintr-o „sferă”, simbol ce exprimă perfecțiunea, terminarea unui ciclu. Deci „omul din vis” nu poate fi decât idealul înalt spre care aspiră perechea. Consider că este nimerită asocierea poeziei care deschide volumul cu cea care îl încheie, intitulată *Din vis în vis*. Aici apare, conturat în vis, „omul promis”, identificat poetic cu „omul din mine”. Putem găsi în profilul acestuia tot idealul de înălțime morală, împlinire deplină în iubire. După desprinderea „de lut” urmează depășirea morții, ajungerea „la capătul scării”, unde se află „omul cioplit în arc de lumină”, adică omul purificat, împlinit, omul ideal,

înțelegându-se că acesta este „omul promis”. Dacă avem în vedere ilustrația copertei, precum și simbolul oglinzii ca semn al eului ce vrea să-și vadă adevărata esență, am putea găsi un argument în plus să afirmăm că „omul din vis” este „omul din mine”, purificat și înălțat.

Volumul de poezii este marcat de forța binefăcătoare a luminii, simbolic calea înălțării și mântuirii, a cunoașterii, mijloc de descoperire și descifrare a misterului. Acest simbol este prezent aproape în toate poeziile, întrucât numai în lumină se poate realiza înălțarea și purificarea sufletului, din lumină cresc toate elementele vitale. Noi toți suntem făcuți din lumină. Elogiul luminii apare, de pildă, în poezia *Cămașa de lumină*, metafora „cămașii” albe fiind o sugestie a aspirației spre puritate în construirea vieții: „...am să Țes rochii albe, / dă-mi vis și trăire / și am să-ți Țes cămașă de lumină”.

Cele mai multe poezii dezvoltă, în mod firesc tema iubirii sub nenumărate aspecte și viziuni, zugrăvite în culori poetice încântătoare.

Iubirea ideală, depășește mereu hotarele unei singure vieți, ea străbate întregul ciclu de nouă vieți, până să se împlinească. Poeta intră în tainele universului, în metafizica cerului, prin raportarea omului la universul infinit din care mereu se întrupează, respectând în iubire legile divine

(continuare în pag. 15)

Dumitru ANGHEL

TREN PRINTRE ZODII, de Florea BURTAN

Volumul de versuri „Tren printre zodii”, Editura Neuma, Cluj-Napoca, 2017, 80 de pagini, rotunjește la 20 numărul de cărți publicate de scriitorul teleormănean Florea Burtan (16 de poezie și 4 de proză, două romane și două schițe și nuvele), de la debutul editorial cu placheta lirică „Flaut pe răni”, Editura Cartea Românească, 1979, pentru care a primit Premiul de debut al prestigioasei edituri, ca un semnal încurajator pentru parcursul artistic de perspectivă.

„Tren printre zodii”, o carte de poezie de dragoste, în exclusivitate, 56 de poeme în vers clasic cu rimă încrucișată (1-3; 2-4) și mai rar cu rimă împerecheată (1-2; 3-4), doar în catrene înjumătățite, pe o constantă prozodică și un registru tematic intim, de o pudică intimitate, care l-au ferit pe poetul Florea Burtan de *riscul* unui derapaj erotic spre o versificație decrepită, cu accente de misoginism patologic sau cu descrieri sordide dintr-un univers biologic de la periferia unei minime civilizații și igiene personale, terfelite pervers cu pretenții de artă, de poezie „modernă”, din „literatura” (?!) de erotică belicoasă a unor „poetese” sau a unor... „poeți”, care promovează o indecentă siluire a limbii române, eșuată în vulgaritate agresivă!

Așadar, în volumul „Tren printre zodii” este procesată o poezie de dragoste în stare pură, care nu acceptă... „fisura” unor ingrediente „picante” dintr-un delir imoral, ci doar o lirică programatică cu ușoare accente dodecafonice ca-ntr-un *Impromptu* sentimental dintr-un oratoriu de Igor Stravinski.

Uvertura tematică lirică este abruptă, convingătoare și în afara oricăror alte opinii: poeme de dragoste, poezie erotică standard: „Să fii femeia mea, măcar o noapte, / Ca să pierim puțin, câte puțin, / Într-o odaie mirosind a mere coapte, / A miere răzvrătită și-a pelin...”, din care nu lipsesc detalii de protecție din zona cu... „lumina stinsă”: „Să te dezbraci șoptind pe îndelete, / Să-mi curgă-n palme trupul tău mirat, / Pe drumuri treacă sănii viscolite, / Târziul iasă singur la prădat”, cu motivații de o romantică împotrivire a unei decențe de salon elitist de epocă: „Mi-e dor să-mi lunec sufletul pe coapse, / Pe sănii tăi, înduioșați și puri, / Să mă înec în ei, cum se înecă / Verdele crud în candidă păduri” („Să fie iarnă și să ningă-ntruna...”, p. 5), în care doar jurământul de credință, decent și sincer, acoperă orice urmă de aluzie impudică.

Mai degrabă, o poezie de un idilism parcă ușor desuet, într-o epocă de... indecență lirică, de care aminteam mai sus; de fapt, o „*declarație de dragoste*” cu trimiteri spre poezia neanacreontică a unor Costache Conachi și Ienăchiță Văcărescu: „Dă-mi trupul tot și lasă-te prădată, / Măinile mele-au înfrunzit, de

dor / De prin unghere, ne-or veghea, iubito, / Doi îngeri alungați din lumea lor!” („Dă-mi trupul tot și lasă-te prădată”, p. 7), într-un *passo doble* alternativ în limitele unei minime îngăduințe morale, cu sonorități grave, molcome, de *vecernie de seară* de la Agapia sau Voroneț, cu promisiuni celeste și feerice dintr-un adagio sentimental.

Poetul Florea Burtan este permanent într-un impas intim, sentimental, pe alternanța neliniștitoare a unui *Intermezzo* cu note de tristeți fără reper și cu nostalgii îndepărtate, ca o *sarabandă* năvalnică, între straniu și o himerică motivație: „Poștașul n-a mai trecut demult prin cătun, / Veștile au îmbătrânit într-o scrisoare. / Aici îmi duc viața și rabd, vreau să spun / Și mă las geruit de o liniște mare” („Aș cerși îndurare, nu am de la cine”, p. 8).

Revine impetuos iar „*spectacolul erotic*”, cu note de lirism grațios și frivol, alunecă spre o frenezie a vitalului, între spontaneitate și tensiune sufletească, iar *iubirea* este izbânda fericirii, ușor declamativă, într-un amestec de inocență, de mirări de tot felul ori de viziuni luminoase: „Ferește-mă, Doamne, de un gând păcătos, / Uite cum doarme ea atât de frumos / ... / Cu pletele lungi, răvășite pe pat, / Cu sănii dalbi și buni de prădat” („Ca un tâlhar mă streacor...”, p. 10), în catrenele fracturate cu rimă împerecheată (1-2; 3-4), de care aminteam.

(continuare în pag. 13)

Domnul Florea Burtan este un romantic incurabil cu o percepție ideală a eroticului ridicat la rang de excelență sentimentală: „Ce bine-ți stă în rochie de nuntă! / Miresmele adie dinspre văi, / Te voi zidi în setea mea flămândă, / În rana viscolind în ochii mei”. („Alintă-mă și decupează-mi umbra”, p. 18), în catren clasic cu incantații de „*trubadur*”, cu o dinamică tonală remarcabilă, pe un nucleu emoțional-imaginativ. Poveștile de iubire parcă ar fi într-un perpetuu stop cardiac de dragoste, de dragoste *rănită*, uneori, de dragoste în risipire și de nesaț de iubire năvalnică, ca un *pizzicato* pe arcușul unui Capriciu de Nicolo Paganini: „Numele meu nu îți mai spune nimic, / L-ai alungat, într-o seară, îngândurată și tristă / Apele somnului se spărgeau de dig, / Indiferența lăcrima în diafana batistă” („Numele meu nu îți mai spune nimic”, p. 27), iar poetul perorează patetic pe un „*adio!*” fără orizont și fără explicații, motivații, justificări: „De ieri, tu nu mai ai loc în inima mea / Azi, suntem cu un veac mai străini / Măine, drumurile noastre se vor răsfira / Iarna se va așterne peste ultimii crini”, dar are și elegante scuze convingătoare pentru un posibil dialog sentimental: „Ia-mă în brațe, o clipă, măcar / Mâna mea arde, a ta este indiferentă și rece...” („Vom pleca, neștiuți, prin zăpadă”, p. 28).

Volumul de versuri „*Tren printre zodii*” este, prin excelență, o carte cu un *diagnostic* liric de erotism *acut*, cu trimitere spre o *terapie* intensivă de gânduri bune și speranțe în *doze* homeopatiche; o carte în care au fost adunate „*Poeme de odinioară*”, cum se precizează în subtitlul-metaforă, cu versuri pe aceeași linie melodică sentimentală, cu repetate tempouri în *allegro* generate de o năvalnică stare sufletească în impas și cu un singur și nealterat argument, prin care poetul Florea Burtan își motivează condiția de îndrăgostit: „Nu ți-am spus niciodată cât de mult te iubesc”, din poemul cu același titlu (de la p. 29), și mărturisește într-un poem fascinant povestea de iubire care i-a marcat această ipostază: „Ne întâlniserăm întâmplător, într-o gară, / Ea venea de departe, eu spre departe plecam, / Cu un vechi geamantan, și fumam o țigară, / Frunzele cădeau, amăgite, de pe ultimul ram...” / „Era tot frumoasă, primejdios de frumoasă, / Frumusețea ei, ca un lujer de dor respira / Mi-a făcut semn s-o urmez către casă, / Casa din vis, ce fusese, cândva, și a mea” („Trenul fără roți, fără șine”, p. 31), cu o impetuoasă și savuroasă afirmare a sentimentului iubirii, în acordurile molcome ori exuberante de *belcanto* italian din opera „*Elisirul dragostei*”, de Gaetano Donizetti.

Există în poezia erotică a poetului teleormănean Florea Burtan o reală și sacră obsesie pentru *sânii* feciorelnici, ispititori și... „păcătoși”, pe alocuri; sânii, simbol al fecundității, dar și ai ispitelor amoroase; sânii, grație maternă, izvor de viață, simbol paradisiac și început de creație divină afectată de *păcatul mărilor* din gândul pervers al Evei și ispita lui Adam: „Și am urcat pe scări și mi-a deschis, / Privindu-mă precum privești păgânii; / De sub cămașa-i dalbă mă pândeau, / Ca două păsări speriate, *sânii...*” („Mă îndemnam să-ți jefuiesc lumina”, p. 33), iar justificarea pentru miracolul sânilor este de-o nevinovăție

celestă: „Văd că ți-ai pus și rochie subțire, / Să-ți simt zăpada trupului pulsând, / *Sânii* dedați la dulce răzvrătire, / Când se trezesc din somnul lor rotund” („Am tras șaretă lângă scară”, p. 41), dar și simbol provocator al erotismului biologic cu direcționare spre perpetuarea speciei.

Desigur, nu putea lipsi, din erotica năvalnică și mistuitoare a cărții, *spaima* devastatoare a *trădării*: „Între noi nu se mai așterne nicio cărare, / Tu, dragostea mea, apartii altui bărbat, / Resemnarea umblă pe o corabie spartă, / O mână străină îmi face semne că ai plecat” („De atâta depărtare, tu nu mă auzi”, p. 43), iar consecințele ei dramatice, rezultate din impulsurile agresive ale geloziei, trimit spre agasantele capricii erotice ale celebrilor Othello și Desdemona din la fel de celebra dramă shakespeariană: „Între noi doi nu mai ard demult crânguri, / Între noi doi se întinde o mare uscată / Tu, dragostea mea, apartii altui bărbat, / Resemnarea călătorește pe o corabie spartă...” (Op. cit., p.44).

Există în poezia de dragoste a poetului Florea Burtan o fulminantă și, în egală măsură, o naivă și idilică atitudine de îndrăgostit fără repere și fără o minimă pregătire de atac viril dinspre proverbiala bățoșenie masculină: „Nerăbdarea mă scoate din minți / M-aș vinde ispitei pe zece arginți, / M-aș răstigni pe calea ferată, / Trenuri să treacă, din mine să rămână o pată” („E atât de plăcut, aici, lângă tine...”, p. 45), iar strigătul disperat al îndrăgostitului total se stinge patetic în promisiuni fără acoperire: „Nu suport să fiu singur. Mi-e sete / De coapsele tale, de sânii și umerii goi, / Te voi vindeca de mâhniri și regrete, / Voi împărți lunga noapte la doi” („Ca o flacără ard, pereții cad peste mine”, p. 46).

Volumul de versuri „*Tren printre zodii*” este o profundă și totală declarație de dragoste, din care nu lipsește nimic din zbuciumul sufletesc al „*Odeii bucuriei*” unice, iubirea, sentiment peren fără început și fără sfârșit: „Nu te sfii și lasă-ți sânii goi / Să murmure în palmele-mi flămânde, / Să țină treze taina dintre noi / Și liniștea de jar dintre secunde” („Nu stinge lampa, las-o-n priveghere”, p. 58), iar laitmotivul erotic, personalizat, *sânii*, ar putea avea restricțiile exagerat decente ale imaginilor TV înainte de miezul nopții, numai că există atâta delicatețe sufletească în poezia de dragoste a scriitorului Florea Burtan, încât l-aș poziționa în *avocatul* apărării liricii de calitate, modernă, care-i justifică Premiul Uniunii Scriitorilor pentru Poezie.

Dumitru ANGHEL

„SUB LICENȚĂ SOLARĂ” de Valentina BALABAN

Lirica scriitoarei Valentina Balaban se află într-un permanent proces perturbator de căutare a unei linii melodice de revigorare a mijloacelor de exprimare poetică și nu dă semne că n-ar mai încerca mereu altceva. A început „cuminte”, după debutul editorial cu placheta de poezii „Copilul ca o floare”, Editura Enos, Brăila, 2007, și s-a poziționat temeinic și convingător cu următoarele șase-șapte cărți pe o structură tematică de-o intimitate învăluitoare, cu o dinamică remarcabilă în plan ideatic și pregnant *prozodic*, strunită de un *ludic* programat, din care nevoia de frumos și adevăr se justifică pe deplin.

Cum spuneam mai sus, în căutare de *altceva*, cu volumul de versuri „Taină săgetând rubin”, Editura PIM, Iași, 2017, doamna Valentina Balaban a renunțat treptat la lirica cuminte și ușor demodată a catrenelor sale cu rimă împerecheată (1-2; 3-4), cu muzicalitatea *doinelor* populare, pe diapazonul unor agasante capricii, pe care l-a modificat cu o frenezie a vitalului și cu o detașare emoțională, direcționate spre alt registru liric, cu o poezie nouă, viguroasă, într-o alternativă de contrast, dar sigur potențială și cu tenta unei originalități, care a convins și a detașat-o de capcanele manierismului.

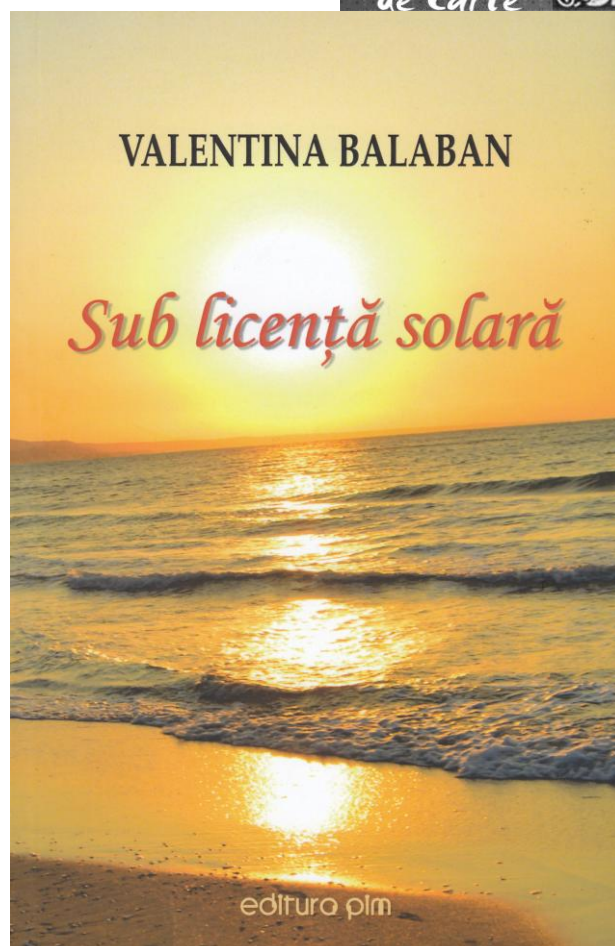
A renunțat la toate mijloacele de seducție lirică, deși poezia sa rămâne sinceră și spontană, cu un surplus de vitalitate, prin care oferă alternativa unui alt algoritm de creație literară. Tranșant și programatic a abandonat clișeele, nu dintr-un banal răsfăț stilistic, ci pentru a se alinia la moderna *prozodie* și la aflusul ideatic, chiar când pare ușor virusat de un anume exces compozițional în plan literar.

Cu noua carte de versuri „Sub licență solară”, Editura PIM, Iași, 2019, 124 de pagini, poeta Valentina Balaban a trecut la o altă fază, pozitivă și spectaculoasă, de literatură lirică, alegând o cale de drenaj, cu care „plusează” prin talentul său tumultuos, rezultat dintr-o personalitate în clocot, cu reverberații poeticești moderne, pe o singură notă, agresiv discordantă, pentru că știe ce vrea, este convinsă că noua sa poezie o reprezintă.

Un volum de versuri cantonat definitiv într-un segment liric de literatură modernă, structurat în limitele unei largi respirații tematice, cu două capitole: „Visuri dalbe” și „Pe arcușul prozodiei”.

Uvertura lirică este un poem-etalon, „Sub licență solară”, care a dat și titlul volumului, ca o „parolă” de program poetic: „Din jobenul Oceanului Universal / răsar chipuri magice... / trase în firi, înșirate-n destin / ... / pe portativul sferelor / sub licență solară... / într-un ludic vals al / inimilor umbrite de / Timp” (Op. cit., p. 15), convingător și declarativ, cu accent pe virtuțile tematice ale întregului volum, cu un alt limbaj artistic și o romantică împotrivire la clișeele începutului.

Apoi, o poezie de dragoste de neam, strămoși și de cei dragi: „Sub sfeșnicul creștin / dat pe nădejdea trezirii / la identitate și iubirea / de vatră, strămoși, frate...” („Nădejdea trezirii...”, p. 19); ori o alta de un

lirism orgolios provocată de: „Furtunile sentimentelor / ... / îngânate pe / orgoliul minunilor / tănuite sub pleoapa răsăritului / ce trimite săgețile lui Cupidon” („Orologiul minunilor”, p. 27).

Există în poezia doamnei Valentina Balaban o încrâncenată neliniște sufletească, cu infinite cauzalități, pe care nu le poate stăpâni: „Avalanșa ideilor obsesiv tănuite / într-un interviu interior turbulent, / împlânzit fantomatic, de voci din neant / devenite liant subliminal / .. / dintr-un ritual universal prezent / în euforia enigmelor laice” („Avalanșa ideilor”, p. 38), dar există în gena personalității sale, nu neapărat lirice și sentimentale, o imunitate provocatoare de echilibru sufletesc: „din axa cerului, aprind rugul crucii / cu imnul iubirii prin inima țărâniei / echipată cu suflare și plumb” („Și renasc...”, p. 40); deoarece: „Creionăm vise peste orizonturi.. / promise reformând viitorul / dintr-un noian de cărări...” („Creionăm vise...”, p. 45), cu inocența unei noi nașteri și al unui drum spre sine.

Revine în forță, ușor nostalgică, în capitolul al doilea, „Pe arcușul prozodiei”, în nota melodică a articulațiilor sale prozodice, cu versuri în *metru popular* de Doină sau Baladă, în care pare a înota pe culoarele de performanță ale poeziei de acces la un public larg: „Mi-e țara-n nevoi / Război... noi cu noi / Vânduți în destine / Cu preț de rușine” („Prin țara de Dac”... p. 49).

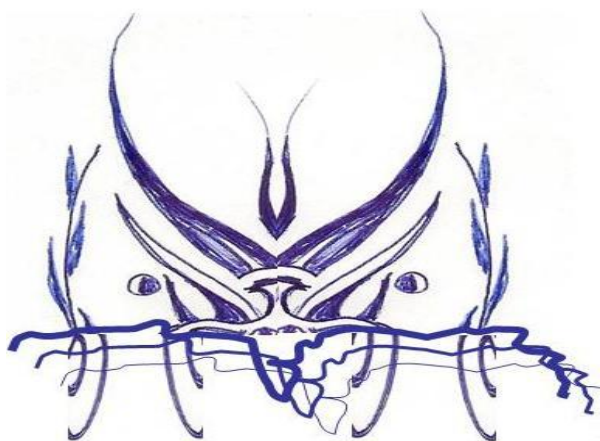
(continuare în pag. 15)

Deși în primele volume de versuri a convins, cu abilități de prozodie de... scenă, de public și de recitaluri festive, Valentina Balaban poate aborda orice formulă de atac liric, așa că în ultimele cărți publicate, cu accent pe altă melodică poetică, cu versuri grave, convingătoare, uneori impulsive, agresive, direcționate spre modele de ultimă generație, fără să neglijeze formule clasice, consacrate: „De pleci, să te-nsoțească dorul de țărână / Ca un magnet, străbunii să te cheme-n șoaptă / Din lacrimi întristate... să te întorci la matcă / Rămâi român de plai iubit, cu inima la mumă” („Inscripție pe țară” – Argheziană, p. 52), și, ca să fie sigură de succes atacă frontal: „Sunt dintre frontiere / Zidită în cerul trecut / Mă caut prin tăcere... / Și-n astrul prins în lut” („Dintre frontiere”, p. 54).

Singură printre poeți, scriitoarea Valentina Balaban își asumă orgolios drumul său spre marea poezie și parcă n-ar avea dreptul nimeni să-i stea în cale, în limitele unei rigori proprii, decente: „Rămân în ACUM pe combustia dată / Creez un AICI și-mi scutur cenușa, / Îndârjirea credinței din slova cifrată / Mirajul mă poartă și-ți caut ușa...” („Idei germinate”, p. 57). Își arogă autoritar dreptul la o Agora a Poeziei, spusă și scrisă... vocalize uneori autoritare, dar își argumentează elegant dreptul de a scrie versuri: „Mă las luminii-n dăruire / Joc întruparea din iubire / Ridic catarg și cer scrutez, / Rostogolită-n lut și crez” („Joc întruparea”, p. 61).

În fine, un poem lung de 30 de catrene, în rimă încrucișată, 120 de versuri cu subiect al propoziției în nominativ, „Cel numit..”, cu o sumă de calități artistice, poeticești mai ales, din care citez, absolut aleatoriu, doar o strofă: „Cel numit din praf de stele / Boltă pe podea de lut / Din pleiade paralele / Cel numit din neștiut...” (Op. cit., p. 76).

„Sub licență solară”, un nou volum de poezie-program, cu intenția declarată a poetei Valentina Balaban de a definitiva linia melodică a creației sale literare, ca o Odă a bucuriei beethoveniene îndreptățite.

sugerate prin numărul „phi”, număr de aur al proporției divine: „Ne-am regăsit în geometrie / Trăind perfect în simetrie / Un cerc c-o rază la pătrat, / Un număr phi cu alt substrat” (*Alt substrat*). Iubiții înfruntă greutatea acestui traseu pentru a evolua și a-și răscumpăra greșelile, fac popas „la poalele crucii” ca să le „crească aripi” și să urce în „lumina purificatoare” (*Ultimul corb*). Pusă sub semnul Divinului, iubirea „e o taină” desprinsă „din minunile Lui”, iar iubiții sunt călăuziți de „duh” în câmpul veșniciei (*Taină*). Iubirea nu poate fi definită în cuvinte, doar inima „se-ncumetă s-o știe” (*Să Fie*). Multe poezii conțin mărturisiri impresionante de dragoste, cu accent pe caracterul dramatic al sentimentului răscolitor, uneori delicat, iar imaginile create relevă plastic capacitatea iubirii de a genera viață și frumusețe. Identificată cu elementele naturii terestre și cosmice, iubirea, ca trăire pură, se consumă la nivel de univers, pentru că „aparținem rangului ceresc”. Este așezată deci în Absolut, eternizată, văzută ca sărbătoare, bucurie, fericire, zbor în spațiul luminii. Poeta o vede situată într-un „timp n-creat”. Iubirea totdeauna mai are o șansă, pentru că totul se zbuciumă în așteptarea ei. Sufletul freamătă în fața naturii încărcate de lumini, culori, sunete, mișcări: „să trec peste oglinda spartă, / O umbră fără chip rănesc / Și curcubeul îl fac poartă / Să vin spre tine, să iubesc”. Toate verbele „traduc” iubirea – „ardere”, izvorâtă din „lumină” (*De dincolo de mine*).

Printre poeziile memorabile, demne de reținut, la tema discutată, este *Luntrașul*, care surprinde trăirea extazului iubirii, poetic hiperbolizată prin crearea unei iluzii cromatice a universului răsturnat.

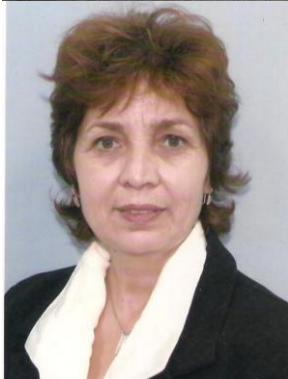
Nenumărate alte poezii cu variate teme emoționează prin idei și originalitatea imaginilor. Între acestea se încadrează poezia *la*, o alegorie vieții transpuse pe ie cu multe elemente în cusături moștenite tradițional.

Valoarea poeziilor Mariei Ieva constă în plasticitatea, originalitatea și forța de sugestie a imaginilor artistice, deseori crescute pe termeni abstracți, într-un lexic surprinzător, cu mare bogăție de sensuri și asocieri neașteptate de cuvinte. Alegerea figurilor prozodice este me-reu adaptată la conținut, poeta realizând efecte deosebite atât în cazul versificației clasice, cât și în folosirea versului liber.

Maria Ieva este o poetă de mare forță artistică, în plină afirmare. Ea are toate căile succesului deschise datorită marelui talent artistic cu care a fost înzestrată.

„Cred că unui poet toate lucrurile îi sunt date pentru a fi transformate în poezie și, dacă am fi poeți cu adevărat, ne-am gândi că fiecare clipă de viață e frumoasă, chiar dacă nu pare totdeauna așa” - spunea Jorge Luis Borges. Adevăr valabil întru totul pentru autoarea volumului *Spre omul din vis*. Pentru că trăiește prin poezie, simte nevoia de a transmite bătaia din aripi a inimii în versuri.

Domnița NEAGA

MIHAI MERTICARU, ÎNTRE VIS ȘI PARIS

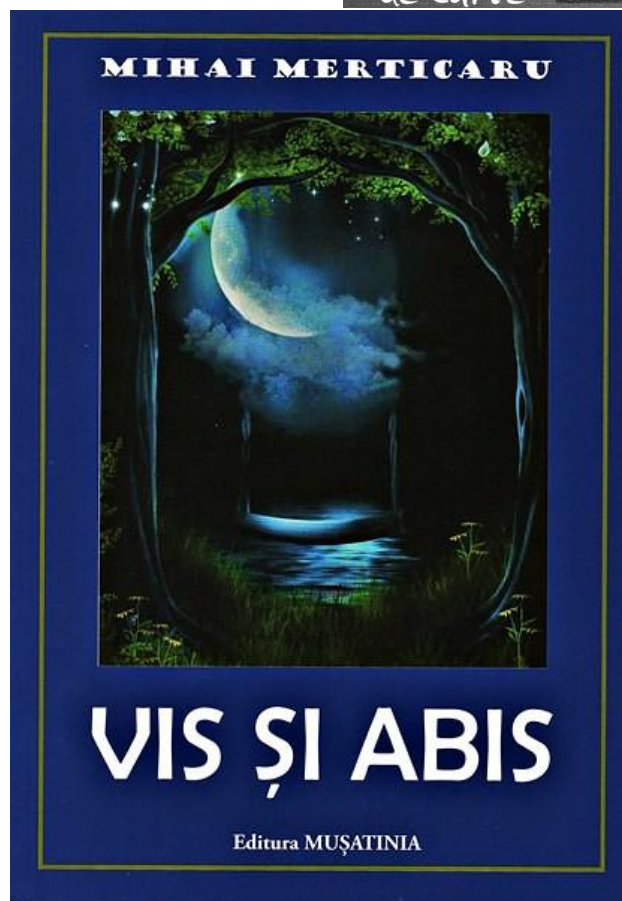
Autor a peste douăzeci de volume de versuri, Mihai Mercicaru își continuă peregrinările pe cărările luminate ale Parnasului literar, editând o nouă carte dedicată sonetului, specia literară care l-a consacrat. Titlul volumului „*Vis și abis*”, apărut la Editura Mușatinia din Roman, în anul 2018, reprezintă o frumoasă metaforă, între cele două noțiuni zbatându-se sufletul poetului, pentru crearea celor aproape șaptezeci de sonete.

Fascinat de frumusețea „orașului luminilor”, autorul dedică Parisului un grupaj de paisprezece sonete, unul mai frumos decât altul, pe care le așază în partea de început a opusului liric, atribuind, în versurile sale, mai multe caracteristici celebrei capitale europene; „... Parisu-i feerie./ Un ocean de culori și de lumină./ Izvor de încântare deplină./ Cu o mie de ispite te îmbie...” („Parisul” I); este „Cuib de nebunie și tinerețe” („Parisul” II); „Magnet e a metropolei lumină...” („Parisul” XII).

„Jurnalul de călătorie”, în inima Franței, punctează principalele obiective de care se simte atras oricare turist, odată ajuns în Paris: Turnul Eiffel („Întreaga omenire și-a dat întâlnire/ La Turnul Eiffel...” („Parisul” I)), vestitele muzee pariziene, străzile purtând numele unor celebre personalități istorice sau al unor renumiți oameni de cultură (pictori, scriitori, maestri ai diverselor arte), parcurile și grădinile, ori râul Sena care străbate metropola și pe care „curg istorii colorate”. E atâtea frumuseți în acest colț de lume, încât ai dori ca timpul să stea în loc, iar sufletul să se încerce de armonia cosmică, plutitoare în aer, alături de sunetele clopotelor din Catedrala Notre-Dame, sau ale Basilicii Sacre-Coeur. L'Île de la Cité, Pont-des-Artes, La Place de la Concorde, Le Palais Garnier, Le Moulin Rouge... („Parisul” VI) sunt tot atâtea locuri de neuitat, surprinse cu meșteșug artistic de poetul Mihai Mercicaru.

Privind Parisul cu ochii turistului est-european, obișnuit cu truda cotidiană românească și cunoscător (din lecturi) al acestor mirifice locuri încă dinainte de a le fi întâlnit, autorul percepe „orașul- lumină” ca pe o destinație a sărbătorii perpetue. Palatele regilor francezi, Muzeul Luvru, catedralele sunt luate cu asalt de mulțimea peștriță, adunată din toate colțurile lumii, încât forfota de pe străzi nu contenește, fie zi, fie noapte. Totul pare înălțător, un vis frumos care nu ar trebui să se termine niciodată și care pune pe chipul oamenilor (cu viața lor confuză, greu de citit, plină de gesturi și semne minore) o lumină transformată: „Armonie, grație, lumină./ Sculptură, muzică și poezie/ Cu genialitate se-mbină/ Într-o dantelărie genuină./ În marmură, Grecia antică-nvie./ Un vis e totul și o feerie.” („Parisul” XIII).

Boem@ (123) 5/2019

Ca un bun român, poetul merge să viziteze atelierul-muzeu din Montparnasse, unde a trăit și a creat Constantin Brâncuși: „Prin muzee, în peștriță grămadă./ De-a valma, merg și săraci, și mai suspuși./ Se-nghesuie, vor mai bine să vadă./ Discret sunt atrași de aceeași nadă./ Îi las pe cei de catedrale seduși./ Merg să vadă atelierul lui Brâncuși.” („Parisul” VII).

Imaginația stimulată de atâtea frumuseți îl face pe Mihai Mercicaru să vadă nevăzutul: „În Montparnasse, savurat-am o cafea/ Alături de Emil Cioran, pe o sofa./ Surzător și trist, el filosofa./ Și veșnicia pe lângă noi curgea”; îl zărește, printre gravurile de pe pereți, pe Casanova; se întâlnește cu românii Mircea Eliade, Eugene Ionesco, mânați spre Franța de același ideal- câștigarea faimei: „Artiști vin la Paris, faimă să prade./ Chiurie gloria pe sub arcade” („Parisul” XI).

Oricât de fascinante ar fi alte locuri de pe mapamond, românul a moștenit statornicia, dragostea pentru plaiurile care l-au dăruit luminii, așa că poetul refuză chemarea tentantă a Parisului, acest „oraș-muzeu, minunilor minune”: „Nu accept, deși refuzul mă doare./ Je regrette, nu te suport, ești prea tiran./ Rob nu vreau să-ți fiu, rămân ce-am fost, pietrean!” („Parisul” XIV).

În partea a doua a cărții, mult mai amplă, începând cu „Sonetul unei pasiuni”, poezia curge tumultuoasă, asemenea unui râu de munte, și profundă ca adâncimea oceanului. Permanent, sensibilitatea poetică este dublată de o cultură generală solidă, multe sonete fiind însoțite de un motto conștând în

(continuare în pag. 17)

câteva versuri dintr-un sonetist clasic universal (Pierre de Ronsard, William Shakespeare, Omar Khayyam, Saadi, Francesco Petrarca, Publius Ovidius Naso, Dante Alighieri, Alexandr Puskin, Eminescu...), sau din versurile unor poeți contemporani, români sau străini (Theodor Damian, Nicolae Dabija, Ana Ahmatova...).

În accepția autorului, poezia este o ființă iubită, căreia îi face o frumoasă declarație de dragoste adolescentină, în „Sonetul unei pasiuni”: „Te-am îndrăgit de tânăr, POEZIE,/ Ca pe un zvon de împrăvărire.../ ...Iar, drept răsplată, tu, fată cuminte,/ M-ai răstignit pe-o cruce de cuvinte...”.

Invocarea muzei (în câteva sonete), atât de des întâlnită la autorii clasici, îmi amintește de începutul „Iliadei”, cunoscuta epopee a bătrânului Homer: „Sub cerul al vănilor din gând,/ Zeiță, vino tu și mă inspiră,/ Mai acordează-mi coardele la liră...// ... Trimite-mi, frumoaso, un snop de raze,/ Să lege cugetu-mi zare de zare,/ Torentele să slobozească de fraze/ Clocotitoare, pline de savoare!/ Sonetu-mi, doar tu-l poți face să zboare/ Spre lumina de azi și cea viitoare!” („Sonetul muzei”).

Ascultătoare, muza îl ajută pe poet întru crearea sonetelor sale, ale căror teme se diversifică treptat, acoperind motivele poetice etern-umane: nostalgia pentru locurile de care sufletul poetului se simte atașat („Sonetul copilăriei”, „Sonetul satului natal”), imaginea idilică a trecutului raportată la prezentul fad, istoria națională cu bărbații săi glorioși („Sonetul românului”), motivul eroilor („Sonetul bărbăției”; „Sonetul istoriei”), motivul aștrilor, momentele zilei și anotimpurile („Sonetul toamnei”), evocarea elementelor terestre ca simboluri ale perenității, tema creației și a creatorului („Sonetul creației”, „Sonetul visătorului”, „Sonetul poetului”, „Sonetul poetului urgisit”), trecerea prin timpul etern a ființei umane, perisabile („Sonetul tinereții”, „Sonetul apuselor gloriei”, „Sonetul fotografiilor truate”)...

Iubirea, acest sentiment înălțător, nu putea să lipsească din creația unui poet înnăscut, precum Mihai Mercicaru. „Sonetul ochilor tăi”, „Sonetul unicității”, „Sonetul unei povești”, „Sonetul unei alegeri”, „Sonetul unui portret”, „Sonetul unei magii”, „Sonetul unui tandem”... abordează iubirea, în viziune platoniciană, ca o năzuință a regăsirii propriei jumătăți pierdute cândva, când Dumnezeu a despărțit ființa umană hermafrodită în două, și, de atunci, acestea se caută una pe cealaltă pentru a reconstitui întregul: „Vara din tine și iarna din mine,/ O briză și un vifor siberian,/ Din povestea Isoldei și-a lui Tristan,/ Se-nvârtejesc precum două turbine, // Se-armonizează ca sunetu-n timpan,/ Sfielnic, jinduiesc să se îmbine,/ Unul altuia să i se închine...” („Sonetul iubirii”).

Un frumos sonet, amintind de testamentul ciobănașului moldovean din „Miorița”, încheie cartea, ca un „memento” că ființa umană este pieritoare, cum pieritoare sunt toate pe lumea asta: „Când voi pleca și eu din lumea asta,/ Nu vreau să-mi spuneți decât „noapte bună!”/ Și să aud doar clopotul cum sună,/ Ceahlăul să-și elibereze creasta, // Să-ncap doar eu, alătura de lună/ Și, când o fi, să vină și nevasta,/ Lubitoarea de-o viață, isihasta,/ Soarele-n urmă-mi, poate să apună. // Așa pași-voi într-o lume nouă/ Cu picioarele spălate de rouă./ Sonetele le las pe toate vouă, // Căci eu voi sări deasupra unui nor,/ Prefericit că am învățat să zbor/ Prin toate galaxiile călător.”

Sunt demne de remarcat câteva caracteristici ale stilului poetului Mihai Mercicaru, precum infuzia perma-

(continuare în pag. 26)

Carmen MORARU

Antologie cu iz de primăvară

leri a sosit mult așteptata Antologie *Liric Zbor de Primăvară*, care a văzut lumina tiparului în preajma sărbătorilor pascale pe plaiuri gălățene.

Această antologie de creație literară a fost coordonată de către scriitorul Petre Rău, membru al Uniunii Scriitorilor din România, care semnează și Prefața. La această ediție și-au adus aportul scriitorii Constantin Onacă și Tănase Dănilă.

Lucrarea face parte din Colecția InfoArt a Editurii InfoRapArt. În aceeași colecție au mai apărut 21 de antologii litrare, din anul 2010 până în prezent.

Volumul de aproape 300 de pagini prezintă crâmpie din sufletele a 32 de scriitori, atât din țară, cât și de peste Prut, autori atât de vers cât și de proză.

În miezul unei primăveri desăvârșite, își face apariția noua Antologie ASPRA, varianta de primăvară, cu titlul nu mai puțin primăvăritic „Liric zbor de primăvară”. Ea înglobează nume de noi autori, dar și unele deja cunoscute, care au dorit să ne prezinte cele mai recente argumente ale evoluției lor pe tărâmul creației literare., scrie Petre Rău în Prefață.

Autorii își aștern sufletul pe hârtie. Fac asta cu toată sinceritatea, cu trăirea la maxim a unui ACUM etern, în care „larba e roz / Cu frunzele cerate” (Ionel Arădoaie) și se reflectă „În dosul pleoapelor un castel zugrăvit de culori” (Arsenie Augustin) un „Adorat Lucefăr al Poeziei” (Maria Filipoiu), „Când lacrima-ți devine mângâiere/ Când sufletu-ți se-alină c-un suspin” (Sabina Cojocar).

Cu Sabina Cojocar m-am mai întâlnit în paginile Antologiei „Noi am Sărbătorit Centenarul Unirii 2018”, unde am avut onoarea să mă număr printre autorii antologați.

Frumusețea sufletească are valoare atunci când o dăruiești, atunci când o pui în cuvinte, când țeși vise cu firele sensibilității din tine. Prin poezia ta, prin farmecul din vorba ta, îi faci și pe alții să viseze, să creadă într-un trai mai bun.

Răsfoind Antologia, mă pierd în nemărginitul ilustrat în fiecare poezie și în crâmpieul de lumină surprins în proză.

Antologia „Liric Zbor de Primăvară” reunește, în paginile sale, 32 de scriitori ai momentului, atât de actuali, atât de eterni...

Luca CIPOLLA (Italia)

Myosotis

Né da primo o ultimo sole
ricavo linfa
e
quale voce
assuma il verbo
che carezza
mano di sorella
e mi sorregge
in cilestrine vesti..
annullami..
ch'io sia
piuma che trascende il velo,
bruma,
assorto nel primo refolo
di mattino
che si desta
e di petalo in petalo
infine vibrare.

Piegato

Piegato
e ben disposto
a sentire il peso della luna
..scintille cristalline
trascendono l'istante
ed è meglio
piuttosto che
limitarsi alle memorie.
Il lago ceta silenzi di morte
e il cigno stride all'ultimo bagliore.
Profuma l'erba
e saliva è la terra
che sa di ferro,
scherma l'orizzonte
e chiude gli occhi
all'ultimo sipario
senz'applausi.

(continua a pagina 19)

Poet italian și traducător de limba română. Trăiește în Milano - Italia. Redactor la mai multe publicații literare românești. Colaborator vechi și de nădejde al revistei Boem@. A publicat în numeroase reviste literare românești.

Volume publicate: "Monade/Monadi" - poeme în limba română și italiană, împreună cu Melania Cuc, Ed. Karuna, Bistrița, 2014; "Exilul" - poeme în limba română, Ed. Rafet, Râmnicu Sărat, 2016; "In viaggio per dove/ În drum spre unde" - poeme în limba italiană și română, Edizioni DrawUp, Latina (Italia), 2017.

Traducere de Luca CIPOLLA

Myosotis

Nici de primul ori ultimul soare
nu primesc limfă
și
care voce
să preia verbul
mângâind
mână surorii
și mă susține
pe după veșminte albastrii..
anulează-mă..
să fiu eu
pană care transcende vălul,
pâclă,
absorbit de prima adiere
a dimineții
care se deșteaptă
și petală cu petală
în fine vibrez.

Aplecat

Aplecat
și bine dispus
să simt povara lunii
..scânteii cristaline
transcend clipa
și e mai bine
decât să
mă limitez la amintiri.
Lacul ascunde tăceri de moarte
și lebăda strigă ultimei sclipiri.
Parfumează iarba
și salivă este pământul
ce are gust de fier,
ecranează orizontul
și închide ochii
ultimei cortine
fără aplauze.

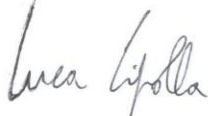
(continuare în pag. 19)

Erato

Erato,
nata da terra,
su corde
apparenti cuciture
del tempo,
trecce,
silenti battiture,
ospedali di
coriandoli e colori,
calvario surreale!
Così,
isola spersa sei,
Erato,
volpe in fuga,
dove il maestro
e dove il resto.

Beatitudine

Quando uno spiraglio s'apre,
fenice muta
solo un istante sei,
beatitudine.
Vorrei galleggiare
sul mare della mutevolezza,
candido fotone
nel raggio incalcolato
ed assopito
venuto a consolare
l'orda passeggera.

“Italianul Luca Cipolla și mare sa dragoste pentru poezia danubiană”

Deși nu este lingvist de profesie, doar un împătimit al Poemului, Luca Cipolla trăiește cu o parte a spiritului său rar în și prin Limba Română. Cetățean, prin naștere și trăire, al cetății industriale din Milano, Italia, Luca Cipolla este prezent într-o pleiadă de reviste literare, electronice și clasice, care apar în România sau (și) în diaspora românească. Poet și traducător de poezie din română în italiană, și viceversa, Luca Cipolla și-a câștigat pe merit notorietatea în galaxia poezilor din țara noastră. Colaborator permanent al revistei Boema din Galați, dar și publicând cu ritmicitate spectaculoasă în alte reviste. Este redactor al revistei “Sfera Eonică” din Craiova și colaborator de bază la revista “Boema”, “Climate Literare” și la revista internațională online “Starpress”. Numele lui apare și în alte reviste serioase din România, dintre care amintim: Oglinda Literară, Nord Literar, Luceafărul, Ecouri Literare, România Literară, Apostrof, Vatra Veche, Climate literare, Luceafărul etc. Cu abilități de comunicare moderne, el a reușit să atragă atenția asupra necesității dialogului culturală, a „trecerii”, operei scriitorilor din România, dincolo de fruntariile europene, în speță, în Italia. Un exemplu excelent în acest sens, este simbioza literară dintre Luca Cipolla pe post de traducător și micuța poetă Denisa Lepădatu, fenomen care a determinat ca poemele poetei din Galați să primească Medalia de argint la Premiul Internațional “Giovani e Poesia” de la Triuggio, ediția a XXII-a. Un alt premiu pentru poezia românească, și care se datorează și traducerii de calitate prestată de Luca Cipolla, este cel de semnalizare pentru poezie în limbă la XVII Edizione del Premio Internazionale “ARTE E CULTURA 2013” din Castel San Giorgio (SA) – Italia...”

Melania Cuc

Erato

Erato,
născută din pământ,
pe corzi
cusături aparente
ale timpului,
cosițe,
tăcute tastări,
spital de
confeti și culori,
calvar suprareal!
Astfel,
insulă pierdută ești,
Erato,
vulpe fugară,
unde maestrul
și unde restul.

Beatitudine

Când o deschizătură se dezvăluie,
fenix mut
doar o clipă ești,
beatitudine.
Aș vrea să plutesc
pe marea mutabilității,
candid foton
în raza nenumărată
și ațipită
ce a venit să consoleze
hoarda trecătoare.

“Un onirosurrealist fantast”

Poetul și românistul lombard Luca Cipolla este un onirosurrealist fantast. Textele sale poetice par a avea un echilibru al modernității, dezmințit însă de narativitatea oximoronică între absurd amintind de Urmuz și Virgil Mazilescu și angelismul marilor orfici ai adorației fără frontiere. Formal, poeziile sale, rod al unei ingenioase ars combinatoria, învederează simultan tonalitățile contrastive generate de juxtapunerea unor versete și premeditate notații prozaice. Autorul se află în siajul spiritului postmodern al amantilor dizmoniilor și al spulberării bruste a idilismului: “Ca să disting greșeala mă-ncredințez oglinzii,/ și totuși dincolo de râu ajunge să mă uit/la mine și la tine./ la alții și la alte./Atunci va să-nțelegem jocurile noastre/ unde se-ascunde soarele adesea după nori de fosfor./Nici un costum de scenă/în material/ întregului perceptibil și tănuț./lubirea/ să ne piardă ca versuri/într-un cânt.”. Aparent clar și accesibil, Luca Cipolla este un poet enigmatic dar plin de miez ce -și poate revendica fără complexe inutile o ars poetică de tip Mario Luzi. O poezie a cunoașterii prin ardoare, a conștiinței că perfecțiunea marmoreană tip Canova sfârșește prin a obosi cititorul. Compozițiile sale preferă premeditat impecabilului eroarea necesară ce dă curaj și undă verde felurilor interpretări, unui evantai amplu de opinii. Luca Cipolla nu aduce în pagină perfecțiunea sferei, ci imperfecțiunea inevitabilă, fragmentul lapidar, dilema, cazulul, cu alte cuvinte tot ceea ce sporește vitalitatea, ceea ce Nietzsche numea sentimental Ființării. Poezia lui Luca Cipolla, fără a exclude sentimental infinitudinei, pivotează în jurul fenomenelor în mișcare, imature, în jurul sugestiilor de energie ce transmite formele nedesăvârșirii, impure, umane, emoționante”.

Geo Vasile

Lina CODREANU

Anotimpurile unei iubiri

Un admirator al frumuseților naturii, în general, dar lipsit de percepția integrală, prin cele cinci simțuri umane devine un nefericit anosmic. Lavanda este o plantă (floare) deosebit de rezistentă la intemperii anotimpurilor, cu un parfum special care durează de la an la an și chiar mai mult. Delicatețea și persistența mirosului pare că înfruntă disiparea prin evaporare și poate fi un balsam pentru depresie și stimulent anamnetic.

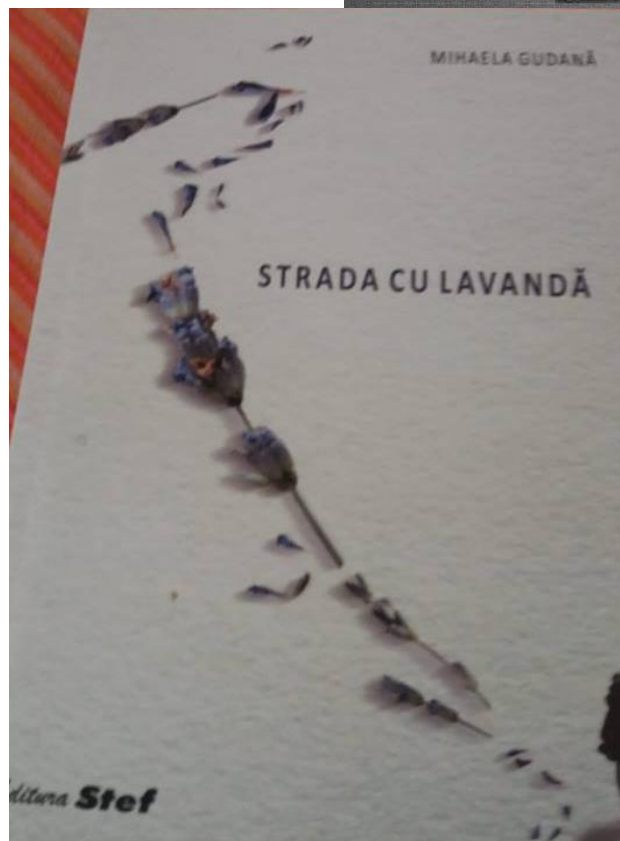
În cartea *Strada cu lavandă* (Iași, Editura Stef, 2018) a Mihaelei Gudană din Tecuci, există o reprezentare alegorică a olfactivității, văzută nu ca mijloc cinegetic, cum ne-am putea aștepta, ci drept catalizator de învioreare a amintirilor. Deși volatilitatea este pe muchia efemerității, senzația e de durată, cu adânci leziuni în planul sentimental.

Autoarea își organizează materialul românesc după principiul cronologic, dar într-o temporalitate limitată calendaristic. Incipitul și finalul sunt marcate de tandemul *Prolog* și *Epilog*, ceea ce confirmă simetria și rotunjimea diegezei. Iubirea, căci romanul are ca tematică iubirea mai mult platonice decât dezlănțuită dionisiac, este o emoție care urmează ritmul anotimpurilor, după cum rezultă din titluri: *Toamna cunoașterii*, *Iarna aflărilor*, *Primăvara unui cântec*, *Vara florilor și a mării*, *Toamna dăruirii*, *Iarna resemnării*.

Proza se înscrie în genul experienței confesive, mascat dialogale, pornind de la clasicul motiv al unui document (scrisoare, jurnal intim, hartă, genealogie, testament etc.) descoperit de urmași, mult după consumarea întâmplărilor din scriere. Misterul duce la aventura cunoașterii. Aici, ni se propune o *carte* (chiar cu titlul *Strada cu lavandă*) și o *scrisoare*, descoperite de Carla, nepoata unuia dintre personaje. *Prologul* propune o diegeză realizată prin tehnica inserției. În substanța cărții, povestirea din ramă, Mihaela Gudană reface drama erotică a unui cuplu din Iași: Ioana Crăciun, profesoară de limbă franceză care posedă un birou de traduceri și Vlad Noureanu, artist polyvalent (pictor și scriitor).

Mesajul cărții *Strada cu lavandă* este de natură estetică, fiindcă totul este pus sub semnul *poveștii* predestinate a transmite de la o generație la alta o experiență (inițiativă, eroică, socială, erotică etc.). Motivarea autorului *alias* Petre, din *Prolog*, va fi susținută pe tot parcursul cărții: „– Poveștile se scriu pentru a rămâne altora. Poveștile sunt povești, trebuie să dăinuiește nepoților și strănepoților noștri”. Protagonștii sunt conștienți că intră, trăiesc ori ies din *poveste*, fiindcă spun eroii: „...noi doi... suntem așa... ca într-o poveste...” (p. 60); „Avem nevoie de povestea asta” (p. 232). Vlad însuși scrie povești „neterminate vreodată” ce reprezentau „urletul iubirilor înăbușite de răul vieții” (p. 230) iar, după consumarea iubirii, „Ioana păși în casa lui Alex și într-o altă poveste, dintr-o altă parte de viață a sa” (p. 252). În fapt, diegeza crește odată cu năvala dialogurilor confesionale, fiind tangente cu metaromanul, specie agreeată de membrii Școlii de la Târgoviște prin anii optzeci.

Derulându-se în paralel cu aventura celor doi, Ioana și Vlad, cuplurile Ileana-Petre, Nina-Vlad, Ioana-Alex dublează și împrăștiează ritmic pagini de iubire eșuată

și, indiferent de profunzime, și deconspiră aspectul efemerității sentimentale.

Prozatoarea și-a focalizat vag observațiile pe circumstanțele cronotopice, insistând pe dimensiunea dialogului (în *doi!*), purtat despre meandrele iubirii. Intenția de a așeza substratul psihologic peste cel analitic nu convinge peste tot. Dialogul e situat pe un fundal sentimental obsedant, pe o melodie iterativă interpretată mai ales de Ioana. Se-nțelege că fiecare personaj e în căutarea sinelui și se descoperă în firea celuilalt. Astfel, dublajul presupune despicierea aceluiași fir, fără a pătrunde în resorturile intime ale impulsului erotic, care este atât de explicat, încât cititorul neatent ar putea pierde interesul de lectură.

Protagonștii sunt intelectuali maturi, aflați pe dunga jumătăților vieții, Ioana trecuse de 40 de ani, Vlad – avea 52 de ani și au deja experiențe anterioare în dragoste. Ioana, este divorțată și mai încercase o dată să-și schimbe traiectoria. Vlad, căsătorit și cu un copil, nu se poate desprinde de viața familială, încât aventura lor se va rupe prin retragerea lui departe de Iași, în casa de la țară.

Pe o altă coordonată, cei doi reface perechea mitologică: sculptorul Pygmalion și creația Galateea. Ioana are „nevoie de un bărbat puternic”, se reface din „țândări” sub forța iubirii și se dăruiește dezinvolt voinței creatorului: „În tot acest timp, de când ne știm, ai «modelat» totul cu tact, răbdare, experiență” (p. 95). Schema e clasicizată: sentimentele ei sunt în dualitate cu gândirea lui. Ioana se definește ca „umbră” fermecată de personalitatea iubitului: „după atâta vreme sunt o umbră după tine [...]. Poate că e mult spus: umbră. Eu sunt femeie, o cunoștință, o trecătoare...” (p. 90). Vlad Noureanu e artistul care o

(continuare în pag. 42)

Tănase CARAȘCA

CÂNTARE DELTEI

Din nesfârșitul tumult al apelor, din flora și fauna atât de bogată în viață, din înaltul cerului albastru ce reflectă în adâncul apelor în care mișună vietățile acvatice, din arealul câinelui enot, al șacalului (mai nou!), al mistrețului și cailor sălbatici, oamenii deltei, stăpânii tuturor acestor inestimabile bogății, produc valori perene care erup ca niște gheizere în lumea apelor veșnice. Vedem că delta nu mai este un spațiu închis, anost, lipsit de surse și rezerve și dacă înaintași ca Jean Bart prin „Europolis”-ul secolului trecut dădea un ton de speranțe viitoare, continuat de un Paul Sârbu, poet al sfârșitului, dar și începutului de mileniu, dacă vorbim de stupul campionilor vâslelor al cărui vârful de lance este neîntrecutul Ivan Pațaichin, intrăm în inima deltei, localitatea Mila 23, emblemă a ceea ce cuprinde spațiul dobrogean dintre cele trei brațe ale Dunării și chiar spre sud, cuprinzând și Complexul Razelm.

Olga Văduva, născută Grigorov la 23 august 1953 în Tulcea, cu rădăcini părințești în satul Mila 23, este într-un fel produsul acestor locuri mirifice care i-au dat viață, în mijlocul căreia a crescut și în germenul iubirii atât de des cântat de poeți, a creat o constelație în care sensul este o mișcare de rotație care gravitează, tocmai în jurul acestui termen atât de complex și profund care bucură percepția și încântă sufletul: IUBIREA!

Un poet al acestei sintagme atât de îndrăgite este Olga Văduva, cea care ne convinge că începuturile ei poetice plecate dintr-un surprinzător talent nativ descoperit la vârsta maturității depline datorit cititorilor prin cele două volume publicate „*Vis spre înălțimi*” (Editura Sf. Nicolae, Brăila, 2013) și „*Pod peste gânduri*” (Editura Editgraph, Buzău, 2014) - volum de poezie în ediție bilingvă româno-italiană, traducător Luca Cipolla), au fost un început de bun augur, un ram dintr-un pom al binelui și frumosului care promite o perenitate bogată a rodului poetic.

Pașii sănătoși ai Olgăi Văduva au lăsat semne materializate în colaborări fructuoase la diferite publicații de literatură și artă de răsnet național și internațional, dintre care enumerăm: Boema-Galați, Cronos-Constanța, Steaua Dobrogei și Seniorii tulceni-Tulcea, Orizonturile Bucuriei - Buzău, Seriviamo-Italia etc.

A participat la o serie de manifestări, concursuri internaționale, fiind răsplătită cu câteva premii care o onorează:

- Premiul III la Concursul internațional de poezie, Madrid-Spania 2015;
- Premiul II la Concursul de poezie „Poesis” Italia, 2017;
- Premiul de excelență și Trofeul „Grai Românesc la porțile deltei”, Tulcea, 2017;
- Premiul II la Concursul Internațional „Il canto delle Muse”, Bellizzi, Italia, 2017;

- Premiul Mesopotamia, Belgrad, 2018;

- Mențiune de Onoare la Ediția a IV-a a Concursului de poezie Internațională „Gocce di memoria”, Taranto, Italia, 2018.

Noul volum de versuri „*Dunăre, vals al iubirii*”, ne introduce în arealul deltaic convingându-ne, dacă mai era nevoie că talentul, imaginația și capacitatea de creație a Olgăi Văduva a răspuns așteptărilor și a zămislit prin tablouri încărcate cu policromia rezultată din cuvinte bine lucrate și tescuite prin canalele creației poetice urmând pe o nouă treaptă și demonstrând publicului că iubirea are atât de multe variante de răspuns, iar canalul cel mai liber de trecere în simfonia muzicii sufletului este poezia. Rezultatul este o paletă largă de imagini realizate cu talent și har liric a Deltei Dunării cu oameni, sentimente, trăiri, natură, preocupări, dezamăgiri, așteptări, toate ieșite de sub penița productivă și pătrunzătoare a distinsei poete. În cele 72 poeme cuprinse în volum, poetei nu-i scapă nimic din elementele care compun universul mirific al deltei în esența lui: om-natură și relația acestora cu puterea divină reprezentată de Dumnezeu, stăpânul și coordonatorul acestui complex existențial.

Dunărea, leitmotivul creator al acestor locuri unice, este prezentă aproape în toate poemele Olgăi Văduva, el, fluviul, fiind inima din care pleacă arterele care alimentează viața. Cântată în vers clasic sau alb, Dunărea apare în aceleași culori vii, în care se regăsesc bucurii și necazuri, reușite și eșecuri, dorințe și renunțări, realizări și dezamăgiri, toate într-o iubire la cele mai înalte vibrații și simțiri ale percepției omului trăitor în interiorul acestor miraje încrustate în versuri admirabile: „*Dunăre, ai plâns cu mine, / Din izvor până la vărsare. / Lacrima ți se cuvine, / Ai purtat-o până la mare // Astăzi glasul se-nfioară / Când o barcă mai vâsleşte, / Trec rapidele-n viteză... / Oare cin' te mai iubește?*” (**Dunăre, vals al iubirii**). Pe lângă atașamentul implementat prin naștere în gena autoarei pentru apa sfântă și dătătoare de viață, simțim și regretul provocat de pătrunderea modernului care tulbură liniștea întregului sistem de valori creat de natură: „*Aud plânsul și neliniștea, / nu mai dăinuiește în miracolul de altădată. / Motoarele bărcilor au redus la minim / clipele de meditație și profundă gândire*”. (**Delta Dunării**). Tot în acest “festival” al ten-

(continuare în pag. 22)

-dinței născătoare de a provoca acțiuni distrugătoare a naturii fără nici un discernământ, se înscrie și poemul „**Reclivem**”: „*Eu am văzut pădurile cum mor, / De lună și de stele luminate / Și sigur, nu le pasă tuturor / De plânsul lor către eternitate // Eu am văzut copac însângerat, / Răpus de o secure argintie, Un pin semeț, de lume adorat / Acum, un reclivem în poezie*”.

Marea, sora mai mare sau de ce nu, mama, cea care își adună pruncii pe care i-a zămislit la pieptul ei și le hotărăște destinul, este prezentă lângă fiica ei cea mare, Dunărea, pentru a împărți binele și răul în același context și în aceeași măsură: *Marea îngână vechea ei legendă, / murmură și revarsă spuma cenușie / spre țărmul pustiu. / Simt că mă legăn odată cu valul, / urmele pașilor lăsate pe nisip / au dispărut...// Dintr-o dată, zarea s-a umplut de aripi, / lebede și pescăruși gălăgioși au albit cerul, / iar brațele mele le-a cuprins pe toate”* (**Scoica adâncului**).

Natura este elementul esențial cu bucuriile și durerile ei abisale care nasc întrebări lăuntrice scoase la lumina culorilor vii sau sumbre, în funcție de încărcătura sufletească transpusă în versurile închinare cu mărinimie. Emblematic mi se pare a fi poemul „**Metafora durerii**” din care citez: „*Te-am regăsit colț de rai, / după mulți ani, / în tăcerea verde de smarald, / mai frumos, mai plin de viață, / mai luminos / Te-am atins în treacăt cu mâna, / iar picăturile apei tale nemuritoare / s-au prelinș printre degetele mele înverzite / de mătasea broaștei. / Miracolul naturii și-a / lăsat amprenta pe palma mea*”. Mătasea broaștei, o plantă acvatică întâlnită în toate apele pământului, o plantă inofensivă, dar inutilă și deranjantă mai ales pentru oamenii trăitori între ape(pescarii), tocmai ea a avut capacitatea de a se „implementa” în spiritul poetic al Olgăi Văduva, pentru ca impulsul deltaic să fie resimțit ca o permanență de neînălțurat.

Din această categorie a poemelor nu putea lipsi nufărul, stuful, salcia, plopul, lebăda, cocorul, cormoranul(că tot e de actualitate!), pelicanul și... caii sălbatici!

Regina apelor, nufărul, floarea atât de îndrăgită și cântată de poeți, cea care ne încântă privirea cu albul ei imaculat și galbenul ce atrage irezistibil insectele avide de polen, este preferata poetei, cea care îi transmite optimism fiind „**Floare nimfă de altar**” în stare să metamorfozeze orice în bine: „*Să te duc cu mine-n lume, / Prin grădinile cu flori, / Valsul inimii să-ți cânte / Glasuri de privighetori./ Să te-nvârți măcar odată,/ Printre mii de dansatori,/ Floare-a bălții-nsingurată / Tu, regina mea din zori*”. (**Nufăr alb**).

Peștele, bogăția materială a deltei, peștele, cel care într-o simbioză perfectă cu aerul și apa, sunt seva vieții de aici, aliment care, ca și pâinea sau mămăliga, nu lipsește niciodată de pe masa oamenilor acestor locuri, este subiectul incontestabil cel mai des întâlnit nu numai în specialitățile culinare ale zonei, dar și în poezia scrisă cu atâta dragoste de poetă. Toate soiurile piscicole sunt „gustate” în poezia Olgăi Văduva: știuca, șalăul, crapul, chiar și neînsemnatul oblete argintiu, sunt soiuri prezente în versuri.

Emblematic și de un farmec aparte în prezentarea unui colț de rai deltaic, mi se pare a fi „**În așteptarea reginei bălții, Zolotușca – (Peștișorul auriu)**”, un tablou viu colorat cu un puternic impact al esteticului emanat din înalțuri și până în adâncurile abisale așteptând o altă minune care trebuie să apară din imensitatea divinului ce respiră prin toți porii deltei: „*Răsăritu-i lin, contopit în soare,/ Adieri de vânt, zi de sărbătoare./ Balta-și pregătește covoarele moi / Din la Boem@ (123) 5/2019*

cer / Să vină cocorii... să nu fie ger. / Stuful mamestuos își scutură puful, / Iarși a răcit. L-a cuprins năduful! / Ciulinii acvatici afară-au ieșit,/ Au primit prosoape și s-au priment. / Stânjenelul apei, galben de șofran, / Se pudrează-n taină, după paravan. / Scena-i pregătită pe-un plaur ușor,/ Lebedele albe, au sosit în zbor.../ Grațiosul nufăr se lasă așteptat / Nu-și găsește fracul. Tare-i supărat. / Barza-i fericită. Are microfon / Se uită la broaște, să le dea un ton, / Fiecare cântă, cum le este dat / Note diferite de oac-oac, oac-oac! / Răsună cântarea, totu-i pregătit, / Unde e regina? De ce n-a venit? / Vestea o aduce blândul pelican,/ N-a putut s-ajungă, vine peste-un an”. Ce tablou minunat! Ce lipsește din acest complex completat de atâtea elemente vii care dau senzația unui tablou polivalent și bine conturat? Lipsește totuși „**Zolotușca – peștișorul auriu**” un peștișor de aur care face minuni îndeplinind trei dorințe pescarului milos. De fapt, nici nu mai e nevoie de alte minuni, în afara celor izvorâte din însuși ceea ce reprezintă în toată complexitatea sa Delta Dunării zugrăvită în această poezie.

Amintirile sunt un alt calup de poeme închinare satului natal, oamenilor, trăitori ai acestor locuri unde viața nu beneficiază de cele mai înalte standarde, dimpotrivă, condițiile aspre, vremurile potrivnice, posibilitățile limitate, dar și indiferența celor care sunt rupți de destinele acestor oameni, sunt tot atâtea elemente care dau o notă de disconfort celor care fac tot posibilul și cred că și viața lor va căpăta valențe noi pentru a simți efectele noului. Ca o emblemă răscolitoare a amintirilor, mi se pare a fi poemul „**Samovarul**” obiect folosit de rușii lipoveni la prepararea ceaiului: „*O frumusețe ruginită / mă implora să-l scot afară,/ să-l fac din nou să strălucească,/ mai important ca altă oară. / Aroma ceaiului fierbinte / ne încălzea odinioară,/ nu pot descrie în cuvinte / mirajul iernii de afară!*”

Nu putea lipsi din acest calup „**Mama**”, persoană care i-a marcat viața și față de care are o mare recunoștință: „*Te-ai dus și ai luat cu tine / O parte din inima mea,/ Un măștișor și se cuvine, / Șnurul iubirii și o stea*”. „**Deda(Bunicul)**”, o altă figură luminoasă rămasă încrustată cu rădăcini adânci în memoria poetei, amintire vie, plină de farmecul copilăriei și dureroasă prin pierderea ireversibilă așa cum este datul la tot ceea ce este viu: „*Privesc fotografia și lacrimi se preling,/ Mi-e dor de tine deda, durerea, cum s-o sting? / Îmi amintesc aievea, erai înalt, bărbos, / Un lipovean puternic, glumeț și sănătos // Trăgeai ușor la rame și mă priveai tăcut, / M-am ridicat în barcă, am vrut să te sărut,/ Ai smuls un nufăr alb, din balta amorțită, / Tăcerea a prins glas, mi-ai spus: Fii fericită!*”. Bunicul, ca și mama, sunt bucuria și regretul acumulate într-o floare de nufăr care și ea, la rândul ei este trecătoare.

Anotimpurile sunt prezentate de poetă, fiecare cu slava sa și înțelese în dimensiunile firești ale întrepătrunderii realului palpabil, al mugurelui din primăvară, al frunzei din vară, al bogăției de culori ale toamnei și purității fulgilor de nea care ne învă-

luie iarna în mantia lor argintie și strălucitoare. Poate că cele patru anotimpuri în simbioză cu bucuriile și dramele naturii deltaice sunt cele mai frecvente în poezia Olgăi Văduva, poeta, precum Topârceanu, le închină „pe rând la toate câte-o strofă lirică”. Este adevărat că unele dintre anotimpuri cum ar fi toamna și iarna, au o frecvență mult mai accentuată, trăirile clipei creând spațiu mai vast simțirilor și trăirilor vârstei. Sunt semnificative titluri ca: „**Sunt iarna dorită**”, „**Anotimp pierdut**”, „**Anotimp**”, „**Aripa frântă din vis**”, „**Am priment**”, „**E toamnă iar**”, „**Vis de iarnă**”, „**Vreau**”, „**Lumea zăpezii**”, **Cuprindemă iarnă**”, **Bun rămas primăvară**”, **Ghiocelul**” și altele.

Primăvara, anotimpul reînvierii naturii și al speranței: „*Lângă rădăcina copacului înalt, / Am simțit Reînvierea. / Inima a primit un imbold nou, / Speranța*”(Reînnoirea) sau „*Peste răsăritul răsfrânt în apă, / s-au scurs picături de lacrimi, nestemate ale iubirii. / Sufletul meu vibrând ca o ramură de salcie, / a primit acordurile bucuriei și dragostei de viață*” (**Salcia**).

Vara, anotimpul contrastelor, a verdelui intens, dar și al uscăciunii al căldurilor toride când atmosfera îți joacă feste făcând valurile unei „fata morgana” a dorinței de răcoare, dar și a ploilor torențiale, a tunetelor și fulgerelor administrate din carul de foc al Sfântului Ilie Tesviteanul, a teiului și cucutei, dar și a cireșelor, caiselor și corcodușelor producătoare a primei țuici din an. Pentru Olga Văduva vara este anotimpul iubirii: „*Născând-mă în vara toridă, / Am alergat prin deșertul fierbinte / M-am copt în vatra lanului de grâu, / În rotirea razelor de soare și aramă de miriști. / Sădindu-mă lângă maci purpurii / Inima a primit iubirea înflăcărată*”(Născându-mă).

Toamna, anotimpul bogatei maturități a naturii nu poate fi desprinsă din contextul vieții omului, ci inclusă în vârsta acestuia a cărui roade sunt culese la vârsta coacerii depline a fructului producător de valori perene: „*O clipă s-a oprit, chiar mi-a zămbit ușor, / Sublimă revedere, nimic întâmplător // M-a fermecat pe loc, s-a nfrîpat un gând, / Să plec cu toamna-n lume, oriunde și curând, / Urmând ritmul săltat, viori al inimii, / Cascada de culoare, cu valuri arămii*”(Cromatica făptură).

Iarna, sora mai târzie a toamnei, este anotimpul cel mai des întâlnit în versurile poetei Olga Văduva, pentru că ea este cea care lasă urmele cele mai adânci în natură, dar și în conștiința oamenilor: „*M-am trezit la poarta basmului, / Lebede albe, contopite cu albul zăpezii, / căutau adierea albă a sufletului meu, / Lacrimile au topit promoroaca, / soarele ne-a mângâiat prietenos, / Am cântat, am dansat / printre țurțuri... coloane nesfârșite*”(Vraja visului) sau „*Fantasma argintie / inundă natura / Privesc cum încinge pământul / cu-o salbă de stele-nghețate*”(Sunt iarna dorită).

Poeta Olga Văduva este o creștină ortodoxă convinsă, autentică și pentru că biserica este locul în care își găsește liniștea interioară care îi dă forța să-și materializeze credința prin poeme în care speră că omul este cel care alege izbăvirea în fața creatorului lumii, creează texte cu puternice aplecări spre lumea necunoscută unde „nu există nici durere nici suspin”. Lipovenii, în general sunt o categorie de oameni ultracredincioși, ei avându-l pe Dumnezeu drept nădejdea atotstăpânitoare și salvatoare a ceea ce este

pământesc și este rânduit să se nască, să crească, să se dezvolte, ca apoi să plece pe o abscisă descrescătoare și în final să moară: „*Dumnezeu este în noi și în toate*” este deviza poetei care în 2018 a fost investită cu funcția de președinte al ASCIOR- Filiala Tulcea (Asociația pentru Civilizația Ortodoxă), organizație nonprofit care se ocupă de educarea oamenilor, dar în special a tineretului în spiritul religiei creștine. Sigur că, în aceste condiții, în poeziile Olgăi Văduva întâlnim adesea teme religioase. În relația om-divinitate, în poemul „*Cine ești omule?*”, poeta își pune întrebarea, la care găsește răspunsuri: „*Minusculă stea în dimensiune, / izvor neseecat de-nțelepciune, / nestinsă văpaie de suferință, / pas născut spre dreapta credință // La candela-aprinsă, un înger așteaptă, / să nu te oprești, să urci înc-o treaptă / spre blânda iertare, e simplu, nu-i greu, / să fii numai tu și doar Dumnezeu*” sau „*Vrăjită de lacrima gândului, / mi-am adăpat sufletul cu dorințe, / dar mai ales cu rugăciuni / încrustate în freamătul / trupului meu (Golful de lumină); sau Doamne, auzi rugăciunea mea? / Văpaia îl mistuie pe aproapele meu. / Nu ne lipsi de bunătatea Ta... / Un tunet urmat de o ploaie / purificatoare, / Binecuvântă pământul ars de patimi*” (**Pustnicul**).

Iubirea izvorâtă din conștiința poetei Olga Văduva după cum am prezentat-o până în acest punct, este direcționată spre natura atât de largvoitoare a libertății Deltei Dunării, locul care îi răscolește memoria pe care, la rândul ei, o împarte cu mărinimie celor care sunt îndrăgostiți de muza universală a frumosului, poezia. Iubirea pentru locurile natale a crescut odată cu poeta și cum era normal, patriotismul, dragostea de neamul românesc și de glia străbună și-au făcut loc în normalitatea gândirii creatoare prin poezii ca „**Am semnat un pact cu țara**” în care spune: „*Am semnat un pact cu ȚARA, / Cu pământul strămoșesc, / Să port TRICOLORU-n suflet, / Să-l respect și să-l iubesc.*”, sau poemul „**Urare pentru România**” în care poeta declară: „*Am revărsat culorile tricolorului în suflet, / Roșul mi-a atins inima însângerată, / Galbenul s-a scurs din soarele arzător al cerului, / Albastrul mării a trimis valurile spre țărnul / gliei sfinte*”.

Așadar, poezia Olgăi Văduva este o creație viguroasă, născută din dragostea nemărginită pentru Delta Dunării, locul unde a crescut, s-a dezvoltat și unde rădăcinile binelui s-au împlântat puternic în cea care peste ani va sta „**La sfat cu gândul meu**” spunând: „*În inima-mi deșartă a poposit, / S-a așezat la sfat cu gândul meu, / Spunându-mi c-a trimis-o Dumnezeu / La suflet să mi se așeze lin, / Credința să-nsoțească al meu destin*”.

Așa cum am mai afirmat, cartea poetei Olga Văduva este o frescă vie a mirificei Delte a Dunării și o recomand cu căldură cititorilor de pretutindeni.

Daniela MARCHETTI

Șehrezadă-n dimineața ta

Fii mire-ntr-o poveste din alt veac

astfel voi spune zilei să zâmbească
debarcaderul ne așteaptă-n zori
din clipă-n clipă o să ne găsească
barcazul toamnei altor sărbători
să nu fii trist așteaptă-mă-n vitralii
în templul unui mire vinovat
să redeschidem altor saturnalii
traseul către bunul împărat
astfel voi spune zilei să zâmbească
debarcaderul plânge în surdină
dar nu fi trist în zori va să sosească
barcazul cu povestea lui deplină

Sărută-mă

septembrie și câte doruri scriu
în muntele iubitului din vis
cu un cuvânt te chem în paradis
cu-n alt cuvânt în mine e pustiu

dar zâmbetul ți-ajunge până vin
în țara unde-mi lăcrimează norii?
în cântecul divin privighetorii
i-ajunge să te-ntârzie puțin?

hai, să ne-aprindem gândul-început
în preajma canionului cu doruri
ridică ale deznădejdiei storuri
să ardem vâlvătaie-ntr-un sărut

Dragoste

Ceialți au aprins visul
s-au regăsit spre seară în sărut
au tatuat pleoapa zeului promisul
apoi îndurare culorilor au cerut

Noi am uitat greierii-n vară
ochii statuetei au plâns
fără tine viața e amară
dar poate deveni un surâs

Înalță-mă-n iubire

ce muzică și setea nu-ncetează
o ușă-n cer deschide serafimul
orașul nostru este viflaimul
când steaua celor trei ne mai veghează

înalță-mă-n iubire, sunt flămândă
de drumul dintre lut și cerul karmic
în lacrima din piatră scribul harnic
cioplind altarul nopții stă la pândă

ce muzică și setea nu-ncetează
când ușa ne-o deschide serafimul
orașul nostru este viflaimul
doar steaua magilor ne mai veghează

Șehrezadă-n dimineața ta

te-ai furișat în visul meu, străine
să-l înnoim e-acuma o dorință -
mă-ncumet să te știu în biruință
o, prinț al dimineții care vine
hai și deschide-mi cartea cu povești,
o bufniță veghind pe etajeră -
ah, susură poeme-n cafetieră
în dimineața-n care îmi zâmbești

Ioan GHEORGHÎĂ

VOLODEA, OMUL DE LA RĂSĂRIT...

Frumoasă mai era bre, frumoasă... Păi, cum să nu fie frumoasă, că a venit la Satanova cu avionul, în juma' de oră de la București, a vorghit cu primaru, cu ălanți... eu mă uitam la ea, ah, ce bună erea Grațielă asta, Umbrea sau cum o mai chema-o... era ca și cum acuș a ieșit de la coafură, cu părul ăla blond, făcut șuvițe, inele, inele, lăsat pe umeri, strălucitor... ochii albaștri că te oglindeai în ei... unu' m-a observat... unu' mare, spătos și cu barba scurtă, țepoasă și neagră, și mi-a zis să nu mă mai uit la ea că dau de dracu... păi, de ce?... am bâlbâit io... ăsta s-a strâmbat la mine și mi-a zis, vrei să-ți arăt de ce?...atunci mi-am adus aminte că odată eram în Parcul Copiilor, era iarnă, unu' mi-a furat căciula tot așa, întrebându-mă dacă vreau să văd cum se fură o căciulă așa, nouă ca a mea, eu am zis hotărât da, vreau... mi-a luat-o și-a fugit cu ea ca din pușcă și unde, unde-i pintre oameni, pintre lume a cherit deodată... și-am rămas fără căciulă în ger, bătut de crivăț că nu-mi mai simțeam urechile... acuma ăstălant numa' mi-a arătat ceva atârnat de curea, parcă ar fi fost un bulan sau un pistol, c-am înlemnit... Îi făcea loby lu' Cocoloș, că ăla voia să facă toate ulițele dă pă la sate cu asfalt... Ce-i făcea, mă? Făcea, nu făcea... a luat bani cu sacu de la proști, că toate erau de-a gata, numa' ce-i intra lui în buzunar nu era degeaba, că i-a dat și ei jumate... I-a dat pă dracu... Volodea rămase cam dezorientat și pentru cele ce spusese, mai ales că nici el nu știa ce înseamnă cuvântul ăla, loby sau lody sau ... ridică din umeri și își spuse în gând că atunci când auzise de acest cuvânt la televizor, chiar îi înțelesese sensul, însă nu-și închipuia cum ajunsese să-l folosească aici, printre oameni... Florin a lu' Burdulici se uită la el dezorientat, apoi bău toată vodca dintr-o răsuflare... Știe el ce știe... îl auzi șoptind printre dinți... Auzindu-l, Volodea prinse curaj și începu chiar să gesticuleze spunând Bă, pe voi chiar dacă v-ar fura din casă n-ați spune nimica, ba i-ați invita, hai că mai am și-acolo ceva, hai că mai am și-o curcă plouată pe gard... și începu să povestească cum, acum vreo trei noști, Nelka îi furase cincii găini albe din coteț... că era ziaua lui de naștere, l-a invitat și pe Ghiocel a lu' tanti Tina, și Gigi, fra-su, bolnav și slaaab, stătea învelit c-o pătură lăsată de la mă-sa, răposata, și tot dedea din cap așa dintr-o parte în ailantă și spunea că de ce a venit în casă cu găinile furate, da' de ce încolo și-ncoace... până când Nelka i-a tras vreo două palme peste față pleosc! pleosc! să-l facă să tacă... ăsta a spus, nu tac mă, nu tac și am să te spun la tot satu... avea două bidoane de cincii pline cu vin roșu Nelka și beau, și mâncau friptură de găină, și Gigi își făcea o țigară din ziar cu mucuri găsite prin fața magazinului că el în fiecare dimineață își făcea rondu' și tot zicea că el nu vrea nimic din furăciunile lu' fra-su... și Ghiocel mânca și bea vin cu un păhar dintr-ăla cât o halbă de bere... Nicu Surlădeanu îl întrebă da' de unde știi tu toate astea, mă? de unde?... iar Volodea îi făcu semn patroanei, loneasca, să-i mai aducă o vodcă și răspunse cine nu știe Surlădene, cine nu știe că

securiștii sunt peste tot, mai ales pe-aici, unde turnătorii beau la aceeași masă cu ălanți!...se opri din ceea ce ar fi vrut el să spună despre Ionescu, lent-colonel care fugise de la București cu toată familia imediat după Revoluție taman la Satanova și continuă pe un ton mai puțin grav, aproape confidențial : Gigi era supărat că ăstălant, mai mic de etate ca el, făcea numa' ce vrea el și i-a spus, nu mai băga manele pă telefon, nu mai înjura ca un prost și atuncia ăsta l-a apucat de gât și l-a strâns, l-a strâns până când Gigi a căzut jos ca o cârpă... după aia a zis, cred că l-am omorât... și a început să plângă așa, din senin că știa că o să plece la mititica și n-o s-o mai vadă pe Gingirica, iubita lui care bea mai mult decât el mai ales când făcea pește prăjit, zicea ea că atunci merge băutura mai bine... să aive peștele pe unde înota... Ploaia se întetise tot mai mult auzindu-se cum cade în rafale pe acoperișul din tablă zincată. Dincolo de gardul din scândură veche, înțesată până la jumătate de mușchi și licheni de un verde deschis, salcâmi crescuți de-a valma se roteau trosnind sub puterea inimaginabilă a furtunii... Între doi salcâmi se agățase o pancartă din pefeleeu pe care scria cu litere roșii, de tipar Stimați concetățeni, mâine 25 august 2008, vom avea ca oaspete pe Ministrul Turismului – Grațielă Umbrea. Primarul comunei ...mai departe nu se mai distingeau literele fiind șterse de apa ce șiroia continuu pe bucata de conglomerate... Peturi, sacoșe din plastic, ambalaje de toate felurile erau duse de apă în șuvoaie de-a valma pe mijlocul uliței formând un șenal destul de adânc și târând înspre-o direcție necunoscută toate gnoaiele întâlnite în cale, parcă pentru a curăța înapoi mizeriile lăuate de oameni... însăși natura se răzvrătea inconștientă în adâncurile existenței sale... Aici, Ionescu, lângă bar, puțin înspre șoseaua principală, avea și un cuptor de făcut pâine, iar oamenii satului se întâlneau zi de zi, începând cu ora zece mai ales sub pretextul de a lua o pâine- două, pensionarii dar și cei care, pescari fiind, adică braconieri, plecau de-acasă mai mult de gura nevestelor, trăiau din ajutorul social, dar și cu ce aduceau ei, legal sau ilegal, din bălțile demult vândute, sau din pădurile luate în arendă pe 99 de ani de baronii locali sau de mai departe... doar grindul era al lor, o limbă de pământ pe care își construiseră, sau moșteniseră din moși strămoși casele ce începuseră deja să cadă una câte una... părăsite, neîngrijite, unii plecau în țări îndepărtate pentru a-și găsi un loc de muncă, pentru un trai decent, alții, fiind foarte săraci sau bătrâni, erau obligați să rămână aici și să-și ducă până la capăt crucea... Cum de venise ea cu întreaga suită, ministrul turismului, Dumnezeu știe! oricum, nu pentru a îmbunătăți situația locurilor, să le facă mai atractive prin programe și proiecte viabile pentru cei ce ar fi vrut să viziteze Delta, ci pentru a smulge prin tot felul de tertipuri bani, pentru a-și îngroșa conturile bancare... gândi Sidonia cu voce tare, învățătoarea care venea la bar în fiecare zi să-și bea cafeaua, de fapt un amestec cald din lapte, scorțișoară și foarte puțină cafea Alintaroma...

(continuare în pag. 26)

Volodea nu avea prea multă școală, dar gândea ca un om de la țară care trebuia să-și câștige banu' cinstit și să trăiască cinstit, îl citise pe primar, pe Stănică, mai demult că îi cânta în strună divei, vedetei și că încerca să-i convingă pe unii că o să aibă asfalt peste tot, chiar și-n curte să poată să meargă la wc-ul din fundul grădinii pe *tratul* să vadă atunci ce-i aia civilizație... Ar fi trebuit să facă o ședință cu oamenii comunei, însă diva plecase cât putuse de repede... Acum, nu mai amintea nimic despre această afacere care se dovedise a fi doar vorbe aruncate în vânt, *io cred că sunt alte interese pe-aici, da' nu-i treaba mea...* mormăi ca pentru sine Vasea, fochistul de la Primărie... Singurul care spunea ceea ce simțea era Volodea, părea să nu aibă teamă de nimic... *ăsta sunt, așa mă cheamă... am ajuns să trăim vremuri grele dacă ne este teamă să spunem adevăru... văcuțele mă țin în viață și mâinile astea butucănoase cu care muncesc!...* Ploaia continua să cadă ca și când s-ar fi rupt cerul în două, nimic nu părea să dea semne de înseninare, însă nisipul absorbea cu o lăcomie de neînchipuit toată această masă imensă de apă... Dinspre *Letea* cobora încet, încet un alai de înmormântare, preotul *Secui*, dascălul, un băietan căruia abia îi mijise mustața, două bătrânele ce încercuau să țină pasul cu o căruță trasă de un cal slab, pipernicit, nefurajat în care era așezat, după datină, mortul... *și Gigi are partea lui de vină...* se auzi glasul patroanei, *Ioneasca*, în acea liniște desăvârșită... *poate... dar noi nu trebuie decât să aprindem câte o lumânare în calea sufletului lui... iar tu, Volodea, ar trebui să fii mai potolit cu vorbele, că n-aș vrea să te văd pe aceeași raclă... că noi suntem amărâți și totdeauna am depins de alții...* se auzi glasul plin de adevăr al lui moș *Nelu Mandachi...*

(urmărire din pag. 10)

fibrhic, ce susține melancolia: „Se-adună în stoluri suratele berze./ Cu vocile triste își iau bun-rămasul,/ 'Naintea plecării consultă atlasul;/ Un iepure zburdă zănatic prin verze.” (**Tablou de toamnă**).

Intenționat nu m-am aplecat de la început asupra biografiei, pe care o descopăr spre finalul volumului, și bine am făcut, dar citind-o, descopăr că autoarea este depozitara unui număr impresionant de premii literare și de colaborări la numeroase publicații de pe tot întinsul țării, chiar și din străinătate, că beneficiază de aprecieri critice din partea unor nume importante precum Gligor Hașa, Christian W. Schenk, Eugen Evu, Maria Toma Damșa etc., toate acestea într-un interval de timp relativ scurt (2014-2018), prezentă fiind și în 28 de antologii de poezie și/sau proză.

Camelia Ardelean, odată cu acest volum, al șaselea în serie, își consolidează renumele în poezia românească, nu numai printr-o tehnică prozodică fără cusur, fie ea clasică ori modernă, cât mai ales prin problematica profundă care îngemănează teme eterne precum Timpul, Creația și iubirea. Parafrazând un confrate, zborul său este unul sigur și înalt. O poetă cu al cărui nume ne vom mai întâlni în peisajul literar românesc, dovadă sigură că limba română, în miracolul ei, naște mereu poeți.

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL al AFORISMULUI, pentru românii de pretutindeni

EDIȚIA a III-a, TECUCI, 3-4 octombrie 2019

Organizatori: PRIMĂRIA TECUCI, FUNDAȚIA PELIN, BIBLIOTECA MUNICIPALĂ "ȘTEFAN PETICĂ"

CONCURENȚII vor trimite în perioada 1 mai-15 iulie 2019 la adresele:

fundatiapelin@yahoo.com; vasghica@gmail.com

1) 30 de aforisme care să se încadreze, la alegere, în una din cele trei secțiuni: aforisme filosofice, umoristice, paradoxuri;

2) comentariul unui aforism celebru (10 rânduri).

3) adresa poștală, telefon, mail.

Premianții vor fi invitați la Tecuci. Cei care doresc să participe la **Turnirul aforiștilor** vor avea asupra d-lor un set de patru pagini cu câte 10 aforisme (altele decât cele trimise pentru concurs).

Se vor acorda premii constând în: trofee, diplome, plachete, cărți.

Din program:

3.X - ora 17,00: Aforismul românesc actual: opinii, propuneri (dezbateri).

4.X - ora 9,30: Deplasare în școli.

ora 14,00: Lansarea volumului: **AFORISMES ROUMAINS D'AUJOURD'HUI**, coordonator principal Ionuț Caragea;

ora 15,00: Turnirul aforiștilor;

ora 16,30: Gala premiilor.

Președinte de Onoare: Prof.univ.C-tin Frosin

Președinte Fundația Pelin: Eugen Doru Pelin

Președinte Festival: V.Ghica

(urmărire din pag. 17)

nență de cultură în textul literar, raportarea poetului la spiritele poetice universale, expresivitatea, respectarea cu strictețe a normelor impuse de sonet. Deși sonetul este o specie literară veche, poetul folosește un vocabular bogat, cu o inserție masivă de neologisme: *entelehie, mandragore, tauma-turg, genuină, hetairă, anahoret, isihasta...* Multe dintre sonete se constituie pe elemente comparative, ca apoi să se subsumeze unor tablouri de o rară frumusețe expresionistă.

„*Vis și abis*” este o carte trudită, concepută cu migală, cu acea răbdare pe care ți-o dă conștiința că poezia este un demers al Creatorului întru realizarea armoniei dintre om și divinitate, într-o lume contradictorie și imprevizibilă. Efemerul și veșnicia, ascensiunea spre absolutul plin de lumină adevărată și peregrinările prin „Valea Plângerii”, credința într-un ideal și deziluzia, asumarea și indiferența... sunt dimensiuni aproape palpabile pe care poetul le parcurge cu gândul, le trece prin sîta sufletului, ca apoi să le aștearnă pe hârtie sub formă de poezie pură.

Ioan Romeo ROȘIANU

Despre educație greșită și imbecilizare la români

Ceea ce li se predă copiilor noștri la școală, ceea ce învață ei în tinda Biserici, din mass-media sau din societate nu face decât să îi pregătească să fie infractori.

Când pictorul și gravorul spaniol Francisco de Goya spunea că „Somnul rațiunii naște monștrii”, la cumpăna dintre secolele al XVIII-lea și al XIX-lea afirmația a trecut ca și neobservată.

Consecvent propriilor principii, credințe și valori a împlinit celebra suită de gravuri din ciclul „*Los Caprichos*” (*Capriciile*), realizate între anii 1797 - 1799. Acestea prezintă imagini fantasmagorice care apar când rațiunea doarme, iar voința omului este dominată de prostie, mârșăvie, durere sau poftă.

Între anii 1810 - 1815 el a creat un al doilea ciclu, „*Los desastres de la Guerra*” (*Dezastrele războiului*), variațiuni pe aceeași temă dacă vreți, în centrul temei fiind imaginile cumplite din războiul cu Napoleon și de la strivirea sângeroasă a revoltei din Madrid.

Ei bine, trebuie subliniat expres faptul că această viziune artistică a lui Goya nu i-a fost ca un fir roșu în existență, până pe la vârsta de 50 de ani Goya fiind un creator tradiționalist, ca și mulți alții.

Logic sau nu, câtă vreme s-a încadrat în anumite căprării, curente sau viziuni, nimeni nu l-a contestat, însă cum minunea nu ține decât trei zile, imediat ce artistul a surzit, toți ce-l care-i fuseseră apropiați și parteneri, în cel mai pur și mârșav stil i-au întors spatele.

Liniștea din urechi i-a facilitat explorarea dizarmoniei din străfundurile minții omenești, așa cum și pe germanul Beethoven, contemporan cu spaniolul, surzenia l-a inspirat în compunerea celebrei Simfonii a IX-a, poate opera de căpătâi a marelui muzician. Inspirat de această expresie care a făcut înconjurul lumii, Octavian Paler, comenta și adăuga: „*Goya spunea că somnul rațiunii naște monștri. Da, e adevărat, probabil! Dar și somnul dragostei naște monștri. Și somnul încrederii în ceilalți.*”

Cadrul și contextul discuției

Ca și cei doi mari artiști și înaintași sunt în pragul împlinirii vârstei de 50 de ani, iar semnele unei posibile surzenii nu au apărut încă.

Ca să fiu hâtru cu adevărat spun că... mai este vreme! Totuși, dincolo de glumă, deși nu am fost prea „tradiționalist” nici până acum, deși m-am luat de piept cu toate subiectele grele ale zilei și am mers până-n pânzele albe – ajungând pe drumuri și reparându-mi onoarea abia la CEDO – subiectul educației la români nu l-am prea abordat, din respect pentru marea mei dascălă care m-au format ca om și ca profesionist.

Ei bine, într-o societate în care tiparele existențiale sunt date de emisiunile de can-can, în care pițipoance siliconate smintesc de cap adolescentele pline de hormoni și scăpate din mâna părinților, sufletul nu mai este monedă de schimb, iar vremurile sunt vădit improprie

visului și poeziei.

Acum contează vila cât mai mare, mașina cât mai luxoasă, posibilitatea de a frecventa cluburile de fițe, excursiile în zone exotice...

Și cum puțini sunt cei care își pot permite asta, copilele noastre încep să viseze nu la un Făt Frumos care vine să o ia pe un cal alb, ci la vreun boșorog îmbuibat care să îi ofere și ei ce a văzut că au altele.

Astfel s-a ajuns la situația în care trupul copilelor devine argument forte, îl pun la bătaie, iar faptul că există posibilitatea să fie repede înlocuite de altele cu un fizic mai frumos, adică să fie bătute cu aceleași argument nu mai contează, momentul trăit cât mai intens fiind cel care pare a prima.

Astăzi nu se mai ascultă muzică clasică decât în cadru restrâns, aproape în conspirativitate, în intimidare.

Străzile, restaurantele, tot spațiul public este invadat de manele sau muzică de petrecere, informații muzicale ușor de ingurgitat și de rumegat de oricine.

Și, paradoxal, mai nimeni nu semnaleză pericoul îndobitocirii, al imbecilizării constante!

A citi o carte acum, a scrie, a compune, a picta, adică a avea preocupări unice, individualizate, în care centrul de greutate cade nu pe material ci pe suflet, nu numai că te scoate din grupul de influență, dar și te expune unui adevărat „oprobium public”, să zicem. Așa se face că mai toți copiii sau adolescenții care urmează cursuri de pictură, muzică, etc sunt/par a fi interiorizați, respinși de largul grup, pe care nu-l mai pot onora cu prezența, datorită programului aparte, a preocupărilor aparte.

Știu pe proprie piele ce înseamnă marginalizarea din cauza faptului că am fost deosebit, din acest punct de vedere!

De aici și până la formarea de complexe și la însingurare, ca mod de apărare de urât și răutate social, mai este doar un singur pas.

Extrem de ușor de făcut!

Pregătirea pentru a deveni infractor începe la grădiniță și școală

Revenind la tema supusă dezbaterii spun cu tărie că nu ar trebui să ne mire situația căreia trebuie să îi facem față în aceste vremuri.

O mai vechi vorbă românească ne spune răspicat faptul că numai „ce semănăm, aia culegem”. Bătrânii și înțelepții noștri înaintași – care nu aveau atâtea studii, diplome, licențe sau doctorate ca noi, deșteptii zilei! – au reținut esența unei întregi existențe într-o singură zicere, astfel încât putem reformula și noi expresia lui Francisco de Goya, varianta românească sunând cam așa: „somnul națiunii naște monștri”.

Ei bine, da, străzile noastre sunt pline de... „monștri” acum! Și, într-o altă ordine de idei, n-avem de ce să ne mirăm că suntem în această situație ingrată acum!

Câtă vreme copiii noștri intră-n lumea mirifică a cărții cu exemple ușor de răstălmăcit, nu avem dreptul la mirare!

(continuare în pag. 28)

Prima poezioară pe care o învață ei este... "Cățeluș cu părul creț".

Esența acesteia este minciuna și furtul: „Cățeluș cu părul creț/Fură rața din coteț/El se jură că nu fură/dar l-am prins cu rața-n gură”.

Ori, în contextul în care încă de la primii pași făcuți în viață le prezentăm copiilor noștri ca fiind o stare de normalitate furtul, infracțiunea, dar și minciuna, ca o formă extremă de negare a adevărului să nu ne mai mirăm de faptul că aceștia exact așa vor și face în adolescența lor, apoi în maturitatea lor, altfel spus într-o viață întreagă.

Paradoxal, Codul Penal pedepsește cu închisoare de la unu până la 10 ani în anumite situații prevăzute de lege infracțiunea de furt (art. 229 din Noul Cod Penal), în timp ce infracțiunea de măturie mincinoasă (art. 260), se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

A doua poezie semnificativă pe care o învață la școală, ca pas imediat următor grădiniței, devenirii și instrucției este... "Miorița".

Pe scurt, aceasta ne învață odraslele că doi români invidioși se asociază și-l omoară pe un al treilea, care era cel mai productiv în domeniul lor de activitate, cu reușite economice mai bune.

În Codul Penal asta se numește „asocierea în vederea săvârșirii de infracțiuni” sau „constituirea de grup infracțional organizat” și se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani, în anumite cazuri putându-se ajunge chiar la închisoarea pe viață. (*Vezi prevederile din Noul Cod Penal, CAPITOLUL I, Infracțiuni contra ordinii și liniștii publice, Art. 367, Constituirea unui grup infracțional organizat*).

A treia poezie semnificativă pe care o descoperă la școală este... "Luceafarul", o poezie care ne învață că tânăra româncă taman bună de măritat îl aduce pe geniul român în pragul sacrificiului suprem, dar ea îl preferă pe un viclean băiat din flori și de pripas...

Aceasta este o adevărată escrocherie sentiment-tală, o înșelătorie și ea pedepsită de legile în vigoare: vezi art 215, Noul Cod Penal, Înșelăciunea, la capitolul „Infracțiuni contra demnității”.

Dacă mai adăugăm aici „Baltagul” – operă în care li se spune copiilor că nu trebuie să te duci la organele de drept să îți faci dreptate, ci o faci pe cont propriu - vorba lui Vanghelie cel celebru, „pe persoană fizică” – apoi romanul „Ion” care, printre altele, vorbește răspicat despre gelozie, crimă pasională, dar și despre dualismul atitudinal (iubea pe cineva, dar s-a căsătorit cu altcine, pentru bani)...

Exemple sunt și mai multe, prea multe pentru un singur sistem!

Exemplele greșite venite din Biblie și de la Biserică

La români este aproape cutumiară concepția că trebuie „să faci ce zice popa, nu ce face popa!”, în fapt o altă informație indusă conform căreia, sau în baza căreia dictonul „crede și nu cerceta!” capătă valențe universale și devine sistem de referință și ghid de bune practici în familii de buni executanți și de oameni ușor de manipulat. Firesc, se naște întrebarea: cine vrea să ne țină în obscuritate, chiar în promiscuitate?

Altfel spus, Biserica statuează a fi drept Păcat faptul că dacă mă uit nu știu cum la o femeie la biserică nu e bine și că trebuie să țin nu știu ce canoane și să fac anume

Boem@ (123) 5/2019

penitențe dispuse de fățarnici.

Și asta în timp ce, ca să dau câteva exemple imediate, episcopul de Constanța este cercetat pentru îmbogățire și fraude cu fonduri, cel de la Huși a fost dovedit ca fiind homosexual, un preot cântăreț cu averi de nejustificat ademenea adolescenți și le făcea pe față propuneri indecente, nu știu ce măicuță a născut, deși era la mănăstire, ăla a exorcizat-o pe fata aia până a omorât-o în chinuri crunte...

Evident, anumite reminiscențe și obtuzități au străbătut vremurile până-n zilele noastre, de pe timpul Inchiziției care a ucis oameni de valoare și care-a nenorocit destine și familii, pentru că așa au vrut preoții.

Dacă punem în discuție și problematica vânzării în Biserică – deși Isus a răsturnat mesele negustorilor din templu! – dacă vorbim de neimpozitarea averilor uriașe pe care le deține Biserica, despre burțile nejustificate de mari ale preoților, despre faptul că își lasă moștenire sau își cumpără cu bani grei posturile de preot de oraș, dacă ne uităm la mașinile lor de lux și la buzunarele noastre goale, nu putem să ne împlinim ca niște personalități echilibrate, starea de nemulțumire și neîmplinirea sufletească punând imediat stăpânire. De altfel, de-a lungul vremurilor Biserica a făcut absolut orice-a vrut în numele lui Dumnezeu, de la războaie și cruciade la vânzarea de indulgențe și înșelare a oamenilor naivi, de la acte groaznice de pedofilie și homosexualitate sau chiar relații extraconjugale – TOATE, ABSOLUT TOATE, FIIND ȘI ACUM FAPTE PEDEPSITE DE LEGILE ÎN VIGOARE!

Dacă la asta adăugăm nenumăratele versete biblice – pe care preoții nu ni le explică în biserică! – versete care vorbesc despre crime, despre acte pasionale, despre furturi, războaie și jafuri, semnele unui adevărat haos devin imediat ușor vizibile și palpabile.

Îndoiala se instalează ușor, semnele de întrebare încep să ne bântuie.

Ni se spune că Biblia este „Cartea lui Dumnezeu” și că numai de ea trebuie să ținem cont în viața noastră, ea fiind unicul și adevăratul sistem de referință pentru a putea trăi pe placul divinității. Ce facem atunci cu fecioarele care-și îmbată tatăl și se culcă cu el?

Ce facem cu evidentul incest de după Potopul lui Noe, când au supraviețuit doar membrii aceleiași unice familii?

Ce facem cu David, cel dat mereu ca exemplu de urmat și ca înaintaș al lui Isus Hristos, dar care a ucis pentru a lua o femeie a altcuiva, astfel încalcând deja existentele 10 porunci, deși a avut în acel moment „numai” 1000 de neveste și „numai” 1000 de țitoare? Iată, puse cap la cap, toate aceste exemple sunt prilej de smintire!

Exemplele greșite venite din basme, filme și desene animate

Dacă la toate acestea adăugăm faptul că, în zilele noastre, prea ocupați fiind cu te miri ce,

(continuare în pag. 31)

Mircea Marcel PETCU

ARIPI DE DOR

Scânteia părului tău
nu lasă întunericul să se lase,
iar flăcările ochilor tăi
pătrund în sufletul meu chinuit...
inima-mi încălzește și luminează
făcând iubirea să rămână trează
pe aripi de dor.
Dragostea e frumoasă
tocmai pentru ca
nu cunoaște restricții,
dragostea devine spațiu și timpul
măsurate cu inima,
dacă vrei să fii iubit...
iubește !

VIITORUL

Privesc în oglindă
și mă zăresc așa cum dorește ea,
mă scurg în mine
și aici mă regăsesc la aceeași
vârstă adolescentină..
cartea de identitate
mă așează acolo unde legal,
matematic sunt...
gândul aleargă spre mările
ascunse ale inimii mele
acolo se găsesc: speranțe, dorinți,
așteptări....
caut... ce anume?
primăvara sufletului meu
în cântecul zorilor ce-mi tulbură
inima..
speranța ce-mi macină zilele
fructul luminos al iubirii
pe care-l consider
viitorul....
sângele zvâcnește...

VRAJĂ

Aștept să apari
să-mi umpli viața
cu tainele poveștii scrise
sub scânteierea soarelui,
să-mi transformi
visul în realitate,
durerea din inimă
sa dispară

să pui stăpânire pe mine
risipind temerile ce-mi
macină sufletul,
să mă îmbraci cu tine
și astfel să-ți împrumut
parfumul, trupul devenind
una cu tine...
magie, pasiune, adiere,
jocuri scânteietoare,
visuri tainice....
vrajă

TANDREȚE

Aș vrea să îți prind
capul în palme,
să-ti strivesc buzele
într-un sărut nesfârșit,
să mă oglindesc în ochii tăi
calzi, limpezi și buni
până când zbaterile trupului meu
se vor liniști în fața intensei
străluciri a flăcării unice
sub mângâierea tandră
a mâinilor tale catifelate
și printr-un „șoc electric ”uman
să mă încarce cu toată
dragostea ta

SPIRALE DE FLĂCĂRI

Mă pierd
când gura ta înmiresmată
îmi acaparează buzele fierbinți,
tremur
când brațele tale
valuri de iubire, mă cuprind,
plâng
de bucurie când ochii tăi
mă îmbrățișează dându-mi strălucire,
alerg
să-ti prind capul în palme
și să-ti așez pe frunte coroana de stele,
adun
ploi de iubire în valuri de jar
ce-mi acoperă inima,
cânt
zilele magice în care zborurile
iubirii noastre m-au transformat în flori,
aștept
că ploaia argintie a gândului meu
cu stropii de lumină ai ochilor tăi,
să formeze spirale de flăcări
dătătoare de viață
înflorind universal.

Elisabeta DRĂGHICI

Senzația fără nume din „Fata de la marginea vieții” a lui Mircea Cărtărescu

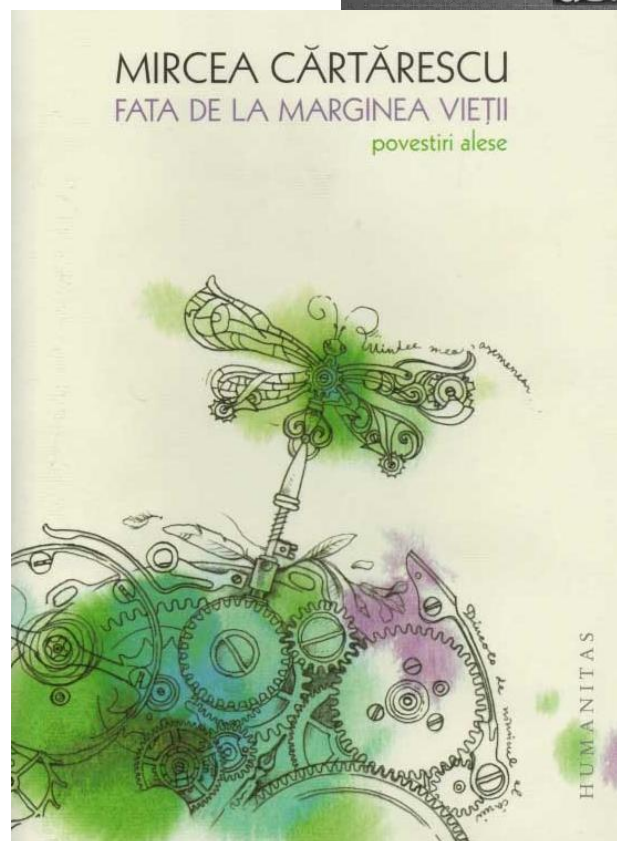
Aceeași călătorie a existenței străjuită, atât la un capăt cât și la celălalt, de două prezențe feminine (ireale, de altfel, dar atât de pline de semnificație) ni se oferă prin intermediul cărții „Fata de la marginea vieții”. Lăsându-ne purtați într-un univers masculin, fie imaginar (un construct interior în ființa unui tânăr sau a unui bărbat, ce traversează cele „zece vieți legate una de alta”), fie trăit (într-o societate, care ne este readusă în amintire prin ochii copilului și apoi, a adultului, atât de puternic implantată în ființa românilor), întâlnim, inevitabil și atât de variat exprimată literar, prezența femininului, care, de asemenea, îmbracă forme imaginare (personaj fantastic, cu însușiri pliate pe așteptările celor ce le caută) cât și reale, regăsite în diferite momente ale vieții (femeie cunoscută, atinsă și legată prin sentiment de autor).

Femininul din povestirile lui Cărtărescu, relatat din perspectiva, fie a unui băiețel, fie a unui tânăr ori a unui adult, se evidențiază firesc prin diverse reprezentări: personaj de roman, cu mecanismul de ceas în pântec, aflat în așteptarea autorului său, mică amintire dintr-o copilărie din vremea primilor ani de școală (Petruța), ori o mica poetă (Vasiliska) ce explorează universul; uneori femeia conturată deplin, frumoasă, fermecătoare, inspirând poezii sau presărând drame în jur (Zaraza), cât și personajul-femeie, simplă, fără a fi frumoasă, ce-și poartă destinul de a fi părăsită, alteori femeia pragmatică, pervertită la structura și valorile societății în care trăia. Descoperim variate ipostaze ale femininului ce îmbracă viața și însuflețesc spațiul material dar și pe cel spiritual, cuprinse într-o culegere de povestiri.

Cei care citesc cartea „Fata de la marginea vieții” trec succesiv prin diferite strări: de la încântare (născută din chiar prima poveste ce dă numele volumului), la nedumerire (căci ai surpriza de a citi ba o poveste ce se aseamănă cu un basm, ba o poveste inspirată – sau poate chiar trăită – din viața celor ce au crescut în perioada comunistă) până la descoperirea și înțelegerea sensului acestei cărți, deslușit de povestea ce încheie volumul de povestiri alese, și anume „A patra inimă”.

Însumând douăzeci și trei de povestiri alese, cu subiecte diferite, în care alternează magicul, fantasticul, cu relatări ale unei lumi atât de cunoscute pentru mulți (societatea comunistă) există, totuși, o legătură între ele: băiețandru (care într-o poveste are zece ani, în alta doisprezece), ca apoi să descoperim lumea din perspectiva unui tânăr de douăzeci și șase de ani, prin ochii căruia, vrând-nevrând explorăm două universuri: cel interior - cu frământări, gânduri, emoții, temeri - și cel exterior, prin

Boem@ (123) 5/2019

care cunoaștem oameni, întâmplări, fapte sau momente de viață publică.

Dar adevărata călăuză a acestor lecturi pare să fie prezența femeii (care ia pe alocuri, o formă carmică), regăsită în prima povestire, „Fata de la marginea vieții” sau, mai apoi, în „Vasilka”, ori al iubitei din „Ochiul căprui al dragostei noastre”, ca, la final să ni se releve într-un fel grațios misterul vieții. Ultima poveste, „A patra inimă”, este un alt univers pe care îl descoperim prin intermediul unui băiețel a cărui primă carte citită îi rămâne întipărită în minte și pe care o caută întreaga sa viață, pentru că ea se referă la viața unei fete, care pe parcursul poveștii devine femeie, și care la naștere a primit trei inimi de rezervă.

În aproape toate poveștile din carte regăsim femeia, parte din tabloul de viață al personajului masculin. Prin ochii unui băiețandru (personaj abia conturat, ce ne poartă prin experiențe trăite), redescoperim scena vieții, pe care mulți dintre noi au jucat un rol, efemer sau de durată. Ne regăsim în el - căci relatările lui ni-l arată a fi un produs al epocii noastre, traversând timpul odată cu noi. Acest băiețel, cu care călătorim în trecut (în clasa a patra, când din cauza IDR-ul care i-a ieșit mare, suportând din partea colegilor ironii, trecere peste acestea, gândul lui fiind către Petruța, cea „veselă, sprintenă ca o vrăbie” care nu avea nici un iubit) reținem atmosfera din școală, ne reamintim de jocurile copilărești și de prima iubire.

Descoperim „ciudățeniile minții” adolescentului al cărui drum spre liceu se încrucișă cu al unei femei „care trecea în sens invers și care mirosea ...a un anume parfum, un parfum dulce și ușor mentolat, mai curând unul de cofetărie decât un parfum de

(continuare în pag. 31)

damă”, trăind la vederea ei o „senzație fără nume”, ce „seamă cel mai bine cu suferința intensă a unei iubiri neîmpărtășite sau pierdute”. Un parfum pe care îl poartă în minte, strâns legat de prezența femininului (a acelei iubiri de necucerit), prezentă și mai apoi, când personajul nostru devine student. Va exista în mintea fiecărui bărbat acea femeie care va fi de negăsit, dar despre care știe că există, și care ar putea oferi acea iubire deplină.

Cunoaștem apoi, tânărul la cei douăzeci și șase de ani, ce credea că „nu făcuse niciodată un rău în viață”. Acest tânăr ne perindă, treptat, prin intermediul peripețiilor lui amoroase prin lumea sa interioară invadată de invocări ale femininului, povestindu-se despre două fete: Rodica („nu era o fată atrăgătoare”) care îi umplea singurătatea și căreia îi vorbea despre poezie și despre lecturile lui dar de care se plictisește după câteva întâlniri; și o poetă ninfomană pe care o cunoaște într-o tabără de scriitori („m-am afundat până la gât în mizeria sexului, a băuturii și-a geloziei”). Ca apoi să resimțim prin ochii acestui tânăr tragismul și crunta realitate a finalurilor vieții unor femei: boala și moartea.

Relatând fascinanta poveste a Zarazei (a femeii întreținute), într-un București al anului 1944, aflat sub bombardamente, dar continuând să petreacă ca în anii dedinainte de război, Cărtărescu ne vorbește despre iubirea acestei renumite femei cu un cântăreț. Iubind-o și numind-o „nebuna adorată” cântărețul compune un cântec în care își invocă iubita, Zaraza, ce avea să fie atât de vestit. Povestea Zarazei se încheie tragic, fiind găsită moartă în stradă. Povestea lui Cărtărescu se încheie cu versurile cunoscutului cântec, ce ne răsună stăruitor în ureche: „Vreau să-mi spui frumoasă Zaraza,/Cine te-a iubit,/Câți au plâns nebuni după tine,/Și câți au murit.”

După atâtea călătorii prin viețile fetelor sau femeilor, pe care personajele masculine le cunosc, le iubesc și le pierd, Cărtărescu ne întoarce în timp la un prim personaj, o fetiță (de neuitat), descoperită în prima carte citită în copilărie (al cărui titlu s-a pierdut în uitare). Aflăm că acea carte, adusă de mama de la un văr (căci cartea a trebuit să fie înapoiată – a existat o vreme când cărțile se împrumutau de la un cititor la altul!), era o carte mare, citită într-seară de primavară – amănunt esențial, căci seara este cea dedicată liniștii sufletului, după ce ziua și-a depus armele zbuciumului în fața înserării. Deși este dorită și căutată în librării și pe internet (căci nevoia de a deține ceea ce te-a marcat în copilărie este prezentă și parcă necesară – garant al autenticității trăirilor) prima carte citită în copilărie nu este găsită și nici povestea fetiței cu trei inimi.

Povestea acestei fetițe este una metaforică – personajul se naște cu câteva „piese de schimb”, printre care și „trei inimi zvâgnind leneș: una de cristal, una de fier și una de plumb”. Durata lor de viață este limitată, dependentă de evoluția biologică și experiențială a posesoarei. Aceste inimi sunt purtate pe rând, ca într-un proces metamorfozic – căci posesoare ei se transformă pe măsură ce crește și descoperă lumea. Dacă primii ani din viață sunt cei ai experiențelor și lecțiilor de viață, în care copilul nu poate discerne între bine și rău, între frumos și urât (și-atunci în pieptul fetiței nu bate nici o inimă), odată cu înaintarea în timp și conturarea universului propriu, mama îi pune în piept „inima de cristal cald și moale”, iar

fetița își trăiește starea de fericire, descoperind lumea din această perspectivă. Această inimă de cristal îi arată micuței posesoare frumusețea care o înconjoară: mama, păpușile, cerul albastru și florile, tot ceea ce oferă copilăriei farmec, inocență și bucurie. Se simte copleșită și sub ritmul acestei inimi trăiește câțiva ani, crescând și cunoscând lumea până când inima de cristal, încetinindu-și ritmul, va fi înlocuită cu o inimă de fier, incandescentă și greu de purtat în piept. Își trăiește cu această nouă inimă următorii ani ai vieții – ai adolescenței și tinereții – îndeplinind ritualul vieții: îndrăgostirea, căsătoria, maturizarea, maternitatea – o viață tumultuoasă, „zăpăcitoare”, plină de responsabilități, uneori greutăți, trăind prin copiii ei. Dar, timpul, necruțător, încetinește și ritmul bătailor acestei inimi, astfel că, femeia „resemnată” acceptă înlocuirea inimii de fier cu inima de plumb, ultima – în care lumea părea „absurdă, înfășurată în infinitul nopții și al uitării”. Amurgul vieții era încărcat cu sentimente de părăsire și nefericire.

Dar, povestea nu se încheie, căci magicul, cu forța sa de a umple de speranță și încredere, face ca această inimă de plumb să fie înlocuită de o a patra inimă, „nepământeană” și eternă. Din această inimă se naște o nouă făptură care, confruntată cu „apele oglinzii”, ca într-un proces de analiză interioară a unei femei bătrâne ce-și acceptă menirea, „pleacă înot către regatul de unde toți ne întoarcem”. Abia această ultimă poveste oferă dezlegarea cărții, explicând prin metaforă succesiunea aparent aleatorie a poveștilor, în fiecare din ele fiind invocată femeia, acea „senzație fără nume”.

(urmare din pag. 28)

părinții își lasă copiii în fața televizorului, cu tableta sau telefonul, astfel dându-li-se acestora cheia de acces la tot felul de alte informații improprii întregim un tablou groaznic.

Ei navighează pe net, descoperă sexualitatea și pornografia, iar sub imperiul curiozității apare drept firească testarea, încerca-rea. Nu putem uita, că nu avem cum să facem asta, faptul că Tarzan a umblat gol de mic și că nu se rușina nimeni, Cenușăreasa venea acasă la miezul nopții și n-o certa nimeni, Pinocchio mințea de rupea, Aladin era hoț și lumea-l felicita și urma, haiducii noștri erau laudați la tv, Batman mergea cu 320 km/oră, Alba ca Zăpada locuia în aceeași casa cu 7 pitici și nimeni nu o acuza că e curvă sau că face sex în grup și orgii sexuale, Popey fumează și e tatuat...

În acest context, să ne mai mirăm de ceva?

Aldyn ALEXANDER

SHANGRI-LA: Lumea de dincolo de Prag (Partea a II-a)

Motto: „[...] și ea simte crucea pe care a făcut-omul în propriul său cerc de pământ vizibil... inconștient, o mandală... e un semn pentru ea. O îndrumă pe calea ei”^[1]. (Thomas Pynchon în „Curcubeul gravitației”)

În literatura și cartografia antică greacă și română, Thule a fost considerat locul situat cel mai la nord. Concomitent, în literatura clasică și medievală, Ultima Thule (în latină – „cea mai îndepărtată Thule”) a do-bândit o semnificație metaforică a oricărui loc înde-părtat, situat dincolo de „granițele cunoscute ale lumii”. La începutul secolului al VII-lea, Isidore de Sevilla preciza în „Etimologiile” sale că: „Ultima Thule este o insulă a oceanului din regiunea nord-vestică, dincolo de Britannia, care își ia numele de la soare, pentru că soarele își face acolo solstițiul de vară și nu există niciun fel de lumină dincolo zona cu pricina. Prin urmare, marea este lentă și înghețată”. Raportând cele menționate mai sus la zona Antarcticii am putea concluziona că teritoriul respectiv se înscrie perfect în tiparul Ultimei Thule, chiar dacă Antarctica se află la Polul Sud și nu la Polul Nord. Sintagma dincolo de „granițele cunoscute ale lumii” vine în sprijinul acestei afirmații. Ultima Thule este din acest punct de vedere o imagine în oglindă pentru Antarctica.

În romanul lui Julio Murillo, Ultima Thule este o societate ocultă orientată spre un trecut mitic german, aproape utopic, ce pune în scenă ceremonii păgâne, fiind înființată de: „Herman Pohl, care a fost Cancelar al Ordinului Germanic și Magistru al Ordinului Teutonic al Graalului, și Rudolf Glaner, un personaj misterios, expert în astrologie și tehnici sufiste, Mare Magistru al Ordinului Bavarez”^[2]. Societatea era organizată în conformitate cu accepțiunile mistice germane, astfel încât Șapte Înțelepți sau Magiștri ai lui VRIL denumiți *Coroanele*, domneau peste Thule, conduse la rândul lor de Marea și Prima Coroană a lui VRIL. Un soi de guvern din umbră ai cărui membrii se distingueau printr-un tatuaj reprezentativ care consta din niște frunze de laur împletite, ce par a înconjura asemenea unei coroane, un pumnal (stilet), dispus vertical, pe mânerul căruia se afla inscripționată o mică svastică.

Dintre membrii de vază ai Ultima Thule ce ar putea fi menționați aici se remarcă Edwin Drake, în vârstă de șaptezeci de ani, cunoscut și ca „Ața Zidarului”, unul din cei douăzeci și unu de membri ai organizației din America. Este Președinte al Companiei Mondiale de Sănătate din New York și ocupă jilțul cu numărul 14 al

Ultimei Thule. „S-a născut în Germania, în 1938, într-unul din centrele Lebensborn create de Heinrich Himmler. [...] Și-a continuat educația la Baza 211, creată de amiralul Dönitz^[3] în Țara Reginei Maud, în partea de nord a continentului antarctic. [...] Este membru al celui de-Al Șaptelea Cerc al Ordinului Ultima Thule din 1981. Apropiat al familiei George W. Bush. [...] participă la operațiuni de trafic de arme și droguri și spălare de bani”^[4]. Alți membri ai Ultima Thule care ar mai putea fi amintiți aici sunt: „Dalta”, maestrul de ceremonii; „Ciocanul” și „Creuzetul”, însă dintre toți, „Ața Zidarului” este de departe cel mai important.

Astfel, pentru a șterge urmele marelui secret ce-l înconjoară pe Hitler, adică ideea că nu murise, precum și locul impenetrabil în care conducătorul se ascundea, societatea ocultă antisemită, ce avea ca simbol svastica, adică Ultima Thule, unde majoritatea membrilor erau *lebensborn* prin excelență, trimite o serie de asasini din rândul acestor copii protejați ai lui Hitler spre a-i elimina pe ultimii martori ai *Shangri-La*, aceia care luaseră parte la marea complot conspiraționist.

Romanul scriitorului spaniol ni-i enumeră și prezintă în întregime: 1. Emil Färber, unul dintre cei mai buni *actori* care prin intermediul operațiunii *Shangri-La* l-a scos pe Hitler din Germania și l-a dus în Norvegia, este împușcat în inimă de la mică distanță de asasinul Ultimei Thule, Günter Baum care, urmând pașii intransigenți ai ritualului de asasinare presară o mână de sare sub limba decedatului, rostind în același timp formula magică: „În viață și în moarte, deasupra sării! *Heil* Hitler! A ta este Coroana de Vrîl, frate arian”^[5]; 2. Gerald Gottlieb, un bătrân de vreo 90 de ani ce locuia pe strada Hardenberg la numărul 23 din Berlin, asasinat împreună cu soția sa cu un pistol Walter PPK, arma favorită a celor din SS; 3. Martin Höpfner, unul dintre cei mai buni piloți din Luftwaffe; 4. Hans Dietrich Steinmeier ce locuia undeva în împrejurimile Lyonului și a murit liniștit în somn, fără a mai fi nevoie de intervenția imediată a asasinilor Ultimei Thule; 5. Klaus Münzel care locuia în Mallorca, Spania, considerat a fi cel mai important dintre toți actorii operațiunii, la care Heinz Rainer reușește să ajungă înaintea asasinilor, iar acestor cinci personaje deja menționate li se mai poate adăuga și un al șaselea: 6. Bernd Freytag von Loringhoven, „Individul [care] se ocupa cu legăturile radiofonice și cu descifrarea comunicatelor de război”^[6], și avea în prezent vârsta de nouăzeci și trei de ani.

În scurta întrevvedere pe care protagonistul romanului o are cu actorul Klaus Münzel, va afla că Hitler, ca orice conducător prolific de stat ce ține la viața și la siguranța sa, avea mai multe sosii (*doppelgänger*), mai exact șase după cum se precizează într-o notă anterioară a romanului, de care se folosea în mod frecvent de la atentatul eșuat de asasinat din anul 1944. Prima dintre ele era August Borsen un profesor de științe naturale foarte liniștit și amabil al cărui mare noroc fusese acela că semăna covârșitor cu Führerul. De cealaltă parte a balanței,

(continuare în pag. 33)

înclină partea feminină, acoperită la rându-i pe deplin. Astfel, o oarecare Hubertina Franz semăna foarte bine cu Eva Braun. Misterul morții cuplului macabru ar sta în felul acesta sub semnul celor două sosii recent amintite. Hubertina și August au fost amândoi uciși prin otrăvire cu acid prusic, urmând ca ulterior să primească fiecare câte un glonț în cap, pentru ca totul să pară o simplă sinucidere.

Operațiunile mai importante de care Murillo amintește în romanul său sunt: Operațiunea Highjump și Operațiunea Paperclip. Operațiunea Highjump a constatat în debarcarea la Polul Sud a americanilor, aflați sub conducerea amiralului Richard Evelyn Byrd, la sfârșitul anului 1946, pentru a obține informații geologice, hidrografice și meteorologice din zona Antarcticii; motiv inventat de altfel, întrucât obiectivul principal al misiunii era cu totul altul. El consta în a-i opri pe germani, ce își anunțaseră mai înainte suveranitatea asupra unei importante părți a Antarcticii, mai exact asupra unei regiuni imense numite Țara Reginei Maud, de a prelua controlul asupra zonei de interes.

Între timp, americanii: „[...] au plecat din Antarctica pe jos. [...] Nimeni nu știe exact ce s-a întâmplat acolo. [...] Astfel, niște manevre care trebuiau să dureze între șase și opt luni s-au încheiat brusc după doar câteva săptămâni”^[7]. După toate aceste întâmplări amiralul Richard Evelyn Byrd va declara: „[...] în cazul izbucnirii unui nou război, țara noastră ar putea fi atacată de nave capabile să zboare de la un pol la celălalt cu viteze incredibile...”^[8] Ascultând această destăinuire, celălalt personaj va afirma la rându-i: „S-ar spune că vorbește despre farfurii zburătoare”^[9], iar remarca nu este întru totul lipsită de adevăr. O altă teorie a conspirației ne spune că germanii reușiseră pe timpul Războiului să dezvolte o tehnologie extraordinară de avansată, ce s-ar apropia de ceea ce numim astăzi drept „extraterestru”. Legat de aceste nave ultramoderne realizate de naziști aflăm că: „[...] forma acestora era sferică, asemănătoare cu un balon de săpun, și zburau cu viteze nemaivăzute. Le-au botezat *foo fighters*”^[10].

Referitor la tehnologia ultramodernă dezvoltată de germani pe timpul Războiului, Murillo avea să consemneze în romanul său: „Naziștii erau pe cale de a realiza o întreagă generație de arme noi, de rachete noi, care făceau ca toată tehnologia cunoscută să fie depășită. Tancuri cu infraroșu, rachete intercontinentale capabile să atingă New Yorkul, tunuri pneumatice, avioane care învingeau forța gravitației prin electromagnetism și, se înțelege, bomba cu dispersie, așa cum denumeau germanii bomba atomică. Văzându-se pierduți, înțelegând că în câteva săptămâni cel de-Al Treilea Reich va trebui să capituleze, înaltele comandamente au dat ordine de distrugere a planurilor, prototipurilor și proiectelor. Se spune că în mâinile Aliaților nu ar fi căzut decât zece sau doisprezece la sută din realizările lor. [...] Göring a ajuns să afirme că, dacă războiul s-ar mai fi prelungit cu câteva luni, mai puțin de un an, ei i-ar fi șters pe Aliați de pe hartă”^[11].

Despre navele zburătoare VRIL ale societății naziste cu același nume, Jan van Helsing în cartea sa „Operațiunea Aldebaran” va duce teoria conspirației mai departe, aproape spre apogeul ei, afirmând că navele cu pricina ar fi fost în stare să realizeze cu ușurință zboruri intergalactice. Nu vom ști cu certitudine dacă este așa sau nu, însă este un fapt și trebuie menționat ca atare. Iată ce consemnează el despre aceste așa-zise „farfurii zburătoare”: „Pe treapta superioară se ajunge la o transformare totală: transmutarea

Și acesta e fundalul tehnic al aparatelor noastre VRIL. Ele se ridică în aer, părăsind influența imediată a Pământului. Apoi apare transmutarea. Avionul VRIL nu mai aparține acestei lumi. Dispare și pentru ochiul care privește aparatul VRIL din exterior. Avionul VRIL devine navă spațială intercosmică. Deocamdată nu mai are nicio legătură cu sfera Pământului și parcurge distanțele enorme în cel mai scurt timp, transmutându-se, odată ajunsă la destinație, în starea inițială!”^[12]

Un singur pas ar mai fi fost de făcut și am fi putut spune, într-o notă de roman *fantasy & science-fiction* că Hitler nu a murit nici în Berlin, dar nici în Argentina, ba dimpotrivă, trăiește încă la bordul unei astfel de nave VRIL ce zboară de secole, cu o viteză inimaginabilă de ani-lumină, de la o planetă la alta și de la o galaxie la alta, purtând războaiele mondiale la infinit cu fel și fel de civilizații extraterestre, ajutat și susținut, bineînțeles, de guvernul său nazist și de toate societățile oculte create în jurul acestei mișcări imperialiste.

În fine, cea de-a doua operațiune de care aminteam, și anume Operațiunea Paperclip a constatat în transferul în secret a sute de oameni de știință germani pe continentul american, pentru a fi mai apoi puși în fruntea unor proiecte și programe cheie de cercetare științifică. Cel mai cunoscut exemplu ar fi cel al omului de știință Werner von Braun, responsabil pentru producerea celebrei rachete germane V2, de care amintește și Thomas Pynchon în „*Curcubeul gravitației*”.

În ceea ce-l privește pe Heinz Rainer, alias Eilert Lang el oscilează tragic între două femei. Prima este Angela Brandley, despre care am mai amintit, moartă în expediția fatidică, iar cea de-a doua este violonista Orchestrei Filarmonice din Berlin, Elke Schultz ce locuia într-un mic apartament de pe strada Wartburg din Germania. Ea și Rainer se vor întâlni ca din întâmplare, fiind vecini de apartament, în clipa în care Günter Baum și adjunctul acestuia Ewald Fleischer, doi asasini profesioniști ai Ultima Thule vor da de urma lui Lang și vor încerca să-l omoare. Din momentul tensionat al încercării eșuate de asasinat se va naște un formidabil joc de-a șoarecele și pisica în care travestitul Rainer și domnișoara Schultz vor forma un cuplu inoportun, mereu la un pas de moarte; mereu urmăriți de asasinii neîndurători ai Ultima Thule. Astfel se întrețese o poveste ce gravitează în jurul Antarcticii, precum și un labirint de fugă de la o zonă la alta; de la un teritoriu la altul: Germania, Franța, Spania, Londra, ce prinde în angrenajul deplasării iminente, povești și personaje; – strădania vieții și inevitabilitatea morții.

Un semn de recunoaștere absent; tatuajul compromițător neimprimat pe corp, așa încât cel ce se dă drept ceea ce nu este să nu poată fi recunoscut. Vom recunoaște oare o vioară marca Stradivarius după sunetul acordurilor ei? Arcușul ca un stilet încordat frecându-se provocator de corzile vieții, până ce sângele umple spațiul cu sonoritățile sale simfonice. Secretul ce domnește la vârf în

(continuare în pag. 34)

centrul organizației. Organizare de precauție doar pentru conducători. Pericol absent, *parole* doar, „*cuvinte de acces*” după o remarcă a lui Jean Baudrillard hotărât a plasa „obiectul” sub stăpânirea parolei și a cuvântului de acces, dar o dată cu rostirea parolei, obiectul în sine devine un fel de obiectiv intransigent ce trebuie cu orice preț îndeplinit; dus la bun sfârșit. Iar pentru Eilert Lang, ca și pentru Simon Darden sfârșitul a sosit. Romanul lui Murillo Llerda sfârșește într-o notă tristă ce comportă o serie nesfârșită de bemoli la cheie. Cheie a tănuirii și a eliberării; cheie ce închide și deschide Uși. E ca și cum, mort fiind, lui Hitler i s-ar mai da o șansă la viață, și nu prin vreo teorie răstălmăcită a conspirației ci printr-o răsuflare incontestabilă; o ultimă dar suficientă gură de aer. Coroanele VRIL se dispun în cerc spre a forma *Mandala* morții. Crucile sunt iarăși vizibile iar sunetul morții le acompaniază triumfător.

„În acel moment, solemnul *Recviem* al lui Gabriel Fauré și-a deschis drum în mintea sa. Un *Recviem* în re minor, de o incomparabilă frumusețe; un gângurit al morții, făcut să spele sângele, să exorcizeze durerea și să șteargă amintirea pierderii ireparabile”^[13].

Dacă atunci când discutăm despre romanul „*Lost Horizon*” al lui James Hilton aminteam că regizorul italian Frank Capra va turna un film după această carte extraordinară, voi readuce subiectul în discuție, cu riscul de a mă repeta, și voi reproduce în cele ce urmează un pasaj din scrierea lui Murillo spre a evidenția un aspect mai mult decât evident: „Shangri-La? [...] Îmi amintește de unul dintre filmele mele favorite, *Orizonturi pierdute* de Frank Capra”^[14]. Iată că autorul „*Crucii de sub Antarctica*” nu este deloc străin de ceea ce simbolizează *Shangri-La*-ul, știind de fel care îi sunt originile și ținând să le reîmprospăteze ori de câte ori are șansa.

Și ar mai fi de spus un lucru... *Motto*-ul studiului de față trebuie cumva explicat, iar sensul său vizează, după cum cred că deja s-a înțeles, emblematica, sfânta și miraculoasa Cruce la modul general, fie că o vedem întipărindu-se inexplicabil pe norii cerului sau în ghețurile de la cei doi poli ai pământului, ori chiar în inimile noastre, întrezărim același semn magic, distinctiv, ca o mandală ce ne îndrumă, după cum afirma și Pynchon, fără să știe poate de ce, pe calea cea dreaptă... Crucea ce o călăuzește pe doctorița Angela Brandley, cel de-al nouălea membru al *Millenium Research 2000*, pe calea cea dreaptă, alături de toți ceilalți membrii decedați ai expediției. Semn distinctiv pentru o viață viitoare sau pur și simplu o coincidență a Naturii și a împrejurărilor, după cum ar afirma neîncredător Carl Sagan, citat de Murillo în cartea sa: „Carl Sagan a presupus că, într-un trecut îndepărtat, coada gazoasă a unei comete a desenat această cruce în înaltul cerului. Toate ființele omenești au putut să o contemple vreme îndelungată. Oriunde s-ar fi aflat”^[15]. Însă noi nu vom accepta ipoteza împrejurărilor favorabile pentru că știm că dintre toate simbolurile magice ale Pământului, Crucea nu poate lăsa nicicum loc îndoielii, neputând fi o întâmplare și nici *la* întâmplare...

Ea ne urmărește până în Prag și dincolo de el. *Prag dintr-o Lume...*

Depășind acest Prag, se pătrunde în *Shangri-La...*

Note:

^[1] Thomas Pynchon – *Curcubeul gravitației*, Ed. Polirom, Iași, 2010, p. 830.

^[2] Julio Murillo Llerda – *Shangri-La. Crucea de sub Antarctica*, Ed. Nemira, București, 2009, p. 97.

^[3] „Amiralul Karl Dönitz a pronunțat acest cuvânt [Shangri-La] o dată, doar o singură dată. [...] Dönitz fusese comandantul-șef al Kriegsmarine, al marinei de război germane, artizanul strategiei U-Boot. [...] și, în mod semnificativ, președintele Germaniei timp de câteva săptămâni, după moartea lui Hitler. [...] În 1943, acest om a spus: «Flota de submarine germane este mândră să poată anunța că a construit în cealaltă parte a lumii un Shangri-La pentru Führer, un paradis, o fortăreață de necucerit...» [...] Îl întrebau mereu același lucru: «Unde l-ai dus pe Hitler?»». (pp. 120-121)

^[4] Julio Murillo Llerda – *Shangri-La. Crucea de sub Antarctica*, Ed. Nemira, București, 2009, p. 414-415.

^[5] *Ibidem*, p. 261.

^[6] *Ibidem*, p. 277.

^[7] *Ibidem*, p. 116.

^[8] *Ibidem*, p. 117.

^[9] *Ibidem*.

^[10] *Ibidem*, p. 227.

^[11] *Ibidem*, p. 119.

^[12] Jan van Helsing – *Operațiunea Aldebaran: Contacte cu oameni dintr-un alt sistem solar (Întâmplările senzaționale ale familiei Feistle)*, Ed. Samizdat, București, 1999, p. 137.

^[13] Julio Murillo Llerda – *Shangri-La. Crucea de sub Antarctica*, Ed. Nemira, București, 2009, p. 427.

^[14] *Ibidem*, p. 120.

^[15] *Ibidem*, p. 99.

Bibliografie:

GHIDEL, MARIUS [2017] – *Shangri-La (Frumusețea fără margini a divinului: calea către fericire)*, Ed. Dharana, București.

HELSING, JAN VAN [1999] – *Operațiunea Aldebaran: Contacte cu oameni dintr-un alt sistem solar (Întâmplările senzaționale ale familiei Feistle)*, Ed. Samizdat, București.

LLERDA, JULIO MURILLO [2009] – *Shangri-La. Crucea de sub Antarctica*, Ed. Nemira, București.

PYNCHON, THOMAS [2010] – *Curcubeul gravitației*, Ed. Polirom, Iași.

Lucia Valentina STANCIU

**„Poeme pentru mai târziu”
de Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu)**

Volumul “Poeme pentru mai târziu”, al poeziei lui Llelu Nicolae Vălăreanu (Sârbu) este precum un testament lăsat clipei prezente de către efemerul lășător de semne. Testamentul se scrie singur por-nind de la un plannemărginit, aflat undeva sus, deasupra poetului, dincolo de el, dincolo de noi „[...] El se ridică prin fiecare/ cuvântul Zidului ca prin gând/ prin suflet, până Domnul îl vede” . Pla-nul larg, propus de Llelu Nicolae Vălăreanu (Sâr-bu), coboară și se restrânge, făcându-ne să vizua-lizăm altitudini periculoase, colțuroase, de munte și alunecând apoi abrupt, rămânând pentru vecie. Poemul “Așteptare” debutează extrem de vizual, amestecde alb și roșu, puritate și suferință a gândurilor poetului, rupte și readunate, într-o încercare nesfârșită de a lupta cu propria frică de a nu se pierde pe sine, de a nu-și pierde iubirea sa “Era timpul când se încopciau gândurile/pe albul zăpezii într-o rană deschisă, /lupii urlau în fața gerului teama/ și o fluiera crivățul alungat din munți/la ferestrele tale înflorite de gheață. “Poemul schimbă ritmul existent al celorlalte poeme de până la el, ritm alertce te poartă într-o călătorie uimitoare, cu viteză descendentă, până la simțirea elementelor primordiale.,,Schelete mă zgârie pe auz”/ [...] care îi produc angoase până la forțarea limitei de suportabilitatea poetului,[...] ,, pietrele au migrene și crapă de durere/ nu mai pot suporta consistența mișcării”[...] ,,Noi așteptăm să vină lumina/ cu trenul de dimineață/ și întârzie. Toate acumulările de simțiri de până acum ale poetului se strâng ca un act testamentar virtual și se opresc în trupul iubitei, singura capabilă să-l păstreze și după ce timpul îl va distruge. Se oprește asupra eiși rămâne acolo, purtând un dialog cu iubita frumoasă și mută care îl ascultă și îi simte fiecare simșire, cei doi, poet și muză.,, așezați față în față, zoriți de timp dar aspațiali, aflați în așteptare înainte ca poetul să-și primească verdictul din partea morții. Poetul asupra căruia pla-nează moartea viitoare și viața trecută pune pe masă cărțile, dezvăluindu-și defectele și dezbrăcându-se de sine, într-o ultimă încercare de a primi iertare de la iubire, căruia i-a fost fidel dar pe care a înșelat-o, pentru ca ea să rămână intactă, [...]„Urcăm cu fiecare zi în legendă/ Ne pierdem în aluviunile faptelor depuse/ La marginea vieții ca un râu secăt/Aproape văd cum peste ani un crainic/ Și noi rămânem cum am fost, închiși/ Sub clopotul fără sunetal deșertăciunii”. “Urcăm în legendă” Cuvântul poetului este ispitit de fiecare dată de diavol, ca un eternsupraveghetor al nemântuirii poetuluiși ca și Faust își caută regăsirea în muză, femeia dată prin care s-ar putea mântui. „Acum totu-i altfel/ Mă pornesc să mă acopăr cu câteva rânduri de poezie/ Și nu mai vreau decât femeii./ Să mă alunge dintr-un pat în altul, /Să mă biciuiască legat de umbra lor/ Și să mă spetească munca de jos./Apoi să mă rostogolească într-un cearceaf/ Și să mă arunce în uitare/ Pentru că vor altceva/ Și nu sunt pregătit să îndur mai mult.” Mă împac cu gândul că-n poșetele lor/ Sunt și banii mei câștigați greu/ M-apucă dimineața, una mă scoală/ Mă stropește

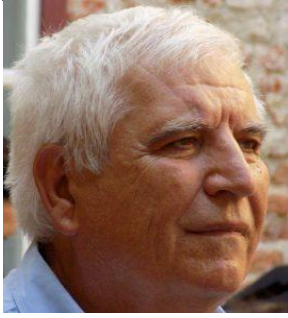
35

cu apă și-mi arată fesele tatuată/ Lasă ușa deschisăși pleacă./ De auzul meu se sprijină un pat care scârțâie./ Or fi vecinii de deasupra care lucrează. Mă prefacîn căutare de pat/ Și orbit de soarele care intră buzna pe fereastră/ Alunec peste una dezbrăcată de taină/ Și mă întreb; Unde sunt? Unde am nimerit?”Alternarea lui Vălăreanu este interesantă prin alternarea planurilor, prin trecerea de la Dumnezeu însuși, la viață , iubire, vis, moarte, Diavol, ca un fabricant de păpuși, care mănuieste cititorul de poezie, îndepărtându-l și apropiindu-l de toate povârnișurile și ascuțimile sufletului său, după bunul său plac, în final rămânând doar el , ca singurul contemplator al propriei lumi de el distrusă. „Într-un gând de cais/ Înflorit între vii,/ Într-o clipă/ Cuprins de incertitudini,/ Ascund adânc Visele/ Golite de conținut/ În amforele sparte/Ale uitării,/ Din mijlocul cuvintelor/ Vândute,/ Pentru nimica toată,/ Poețiilor. Prețul cuvintelor/ Fluctează / Pe corzile unei viori./Învelișul sunetelor/Acoperă dorul,/ Cu înseninările sufletului.” Întregul testament predă viața, începând cu copilăria în mâna cu care [...] „Moartea a prins aripi zgribulite de corb/ și-și așteaptă sorocul pe pământ./ Învățăm cu toții s-o primim în tăcere/ mâinile ei se așează pe inimă/ și-i fură misterul/ Deasupra,/ cerul deschide uși în pereți,/sufletul nu moare niciodată/ se duce singur/ nu-și poartă crucea/ o zidim noi, în timp moare și ea.” Întorcându-se la masa de joc, unde cărțile au rămas aruncate pe masă, țigara e transformată-n scrum.,, lunga tânguire de sălcii își reia locul crud în așteptare deschide ochii și privește la muza căreia îi încredințează testamentul gol, sufletul său, făcându-i o finală declarație de dragoste, înainte

(continuare în pag. 36)

Boem@ (123) 5/2019

Nicolae VĂLĂREANU

Sinusoidală

Nu mă mai miră
sentința sinusoidală a lumii,
sincopile care băntuie drumul,
obișnuința cu gândul că așa trebuie să fie.
de totul se petrece în curbe veninoase și strânse.
Golit de tăcere în timpul ud și bolovănos
îmi lipsește șansa visată
cu teama ce vine grabită din urmă.
Tu
cu vița iubirii în sân ca o verde liană
mă înfășori și urci mereu
amintind de starea de beatitudine,
lumina bogată ca fildeșul
revărsată-n vitralii.

Degetele

Printre degete
se scurge viața
cu o nepăsare bolnavă,
trezirea la realitatea crudă
întotdeauna prea târzie,
ne aduce cu picioarele pe pământ
și totul se-ntâmplă ca într-o poveste prea scurtă
din cauza morții personajelor.
Atunci te înfășori într-o tristețe
care-ți omoară somnul
și nici visele n-au nicio substanță
decât inevitabil sfârșitul.
Degetele sunt și ele importante
cu ele mâna cuprinde ce-ți place.

Când ecoul vrea să fie auzit

Odată sosită mi-am făcut lumină-n gânduri,
ziua se-nalță-n amiază cu soare-n priviri,
ochii se topesc de bucurie
la o sărbătoare sacră a primăverii.
Se aud cum cresc ierburile și înfrunzesc pădurile.
Tu aștepți susurul apelor serii,

mierea vâscoasă din fagurele nopții
când înfloresc salcâmi și risipesc arome.
Te-ai întors de unde nici n-ai plecat.
Dorințele-mi clocotesc în trup, sânge fierbinte,
ce-ți vor spune cuvintele pe care nu le-am rostit?
Pe tăceri se așează vorbe abia șoptite,
gesturile capătă semnificații nebănuite,
pe urme mi-a căzut schilod trecutul,
funia îl trage pe scara prezentului în viitor.
Când ecoul vrea să fie auzit
nimeni nu știe de ce se aude numai când strigi,
dar vorbele frumoase nu se strigă, se șoptesc.
Apar mereu ocaziile plăcute
când se nasc sentimentele pure

O înălțare de cuget

Mi-am scris cuvintele-n inimă,
și din ungherele ei îmi vorbesc,
zicându-mi;
lasă-ne să zăbovim în poeme.
Vouă vă spun, cititorilor,
aplecați-vă asupra lor,
sunt doar niște flori de suflet,
gânduri tainice de lumină,
poate o mângâiere,
o înălțare de cuget
pe care cerul îl absoarbe
și-i întregește înțeleșul.
Din înalt coboară infuzia
de iubire și sublimare divină
când în visare mă zbat.
În timpul ce-mi mai rămâne
cum apele care curg,
ceva se tot naște în mine
și face muguri de înfrunzire.
Până și aroma-n litere înfloresc
se scurge sub pana subțire
și-n miez se adună mierea
ce din iubire face pui.

Inima în brațe cu flori

Nimeni nu mai scapă
de bucurie după durere
ce dau naștere iubirii,
umple de sens miezul cuvintelor,
fac limba tot mai frumoasă.
Inima în brațe cu flori,
și sânge românesc de unire
aduc trăire interioară sublimă.
Buzele de pâine ale femeii,
sărutul ei aromat și cald
rup din sufletul pus pe masă,
până simt în semnele dăruirii
nașterea din pântec.
Limpezimea pe care o beau
în viitorul de vis
o să mă îmbete cu lumină
în fiecare dimineață,
să-i dau binețe soarelui.

(urmare din pag. 35)

de a se stinge în „Rugul arde în flăcări”, “Când totul e
o cădere în haos/ Și se instalează-n obiecte tăcere și
teamă/ Femeile se contopesc în imagini neclare/ Doar
tu, cu un nepământean surâs/ Și aerul prins în mersul
săltat/ Lași lumina să verse lacrimi de ceară pe covor.
Mângâierea ți se prelinge pe brațul alb/ Timpul stă să
se rupă-n ochii umezi/ Și clipele de neliniște îmi sfșie
teamă/ Peste care trece venind pe drum. Ca un răsfăț
al neîmplinirilor trecute/Rugul arde în flăcări/ Și mă tem
de cenușă.”

Radu BOTIȘ

Din iubire pentru locul strămoșesc

Nimic nu-ți răvășește ființa mai puternic ca dorul, ca dragostea pentru locul de unde îți tragi rădăcinile. Scriitoarea Ana-Cristina Popescu în volumul „Din dragoste pentru glia strămoșească” realizează o monografie a localității natale, Oțelu Roșu, județul Caraș Severin, mărturisind că a scris volumul cu evlavie, cu sfială și dragoste „Locul natal îți răscolește ființa, e glasul dulce al mamei, e zâmbetul bunicilor, e mirosul fânului proaspăt cosit. [...] Oțelu Roșu este locul cel mai drag mie, leagănul copilăriei mele, leagănul măicuței mele, a bunicilor și străbunicilor din partea mamei, tatăl meu fiind tot de pe Valea Bistrei, din Glimboca, este locul bogat în povești și amintiri pe care îl îmbrățișez cu drag prin acest volum, așa cum Ion al Glanetașului din romanul lui Liviu Rebreanu a sărutat pământul.”

Volumul este structurat pe nouă capitole și mai multe subcapitole în care cititorul întâlnește informații despre așezarea geografică a localității, istoricul ei, poziționare, vecinii localității, despre relief, hidrografie, solul și subsolul, clima, flora și fauna, zona localității, organizarea economico-administrativă a acesteia, industria localității, agricultură, despre meșteșugurile casnice și sătești, orașului Oțelu Roșu adăugându-se teritorial, pe rând, sate precum Ohaba Bistra, Cireșa și Mal. Un punct important în monografie îl ocupă instituțiile localității Oțelu Roșu, centre de cultură și spiritualitate, în capitolul al șaselea ce conține zece subcapitole și în care autoarea vorbește despre școli, grădinițe, liceul din oraș în cadrul căruia se află și două muzee, Muzeul de Geografie Literară Tiberiu Boșcaiu și Muzeul de Etnografie, despre bisericile localității, cimitire, despre poliție, primărie, monumente istorice, case naționalizate, despre Casa de Cultură Oțelu Roșu, spitale, farmacii. Mai prezintă informații despre Fabrica de pâine din localitate, magazine, restaurant, cofetării.

În capitolul al șaptelea al volumului cititorul are plăcerea să lectureze informații despre frumusețea tradițiilor, obiceiurilor din zonă, despre portul și graiul strămoșesc. Apare și un dicționar cu termeni regionali din fostele sate Ohaba Bistra, Cireșa și Mal, astăzi cartiere ale localității Oțelu Roșu.

De remarcat este faptul că imaginile de pe tot parcursul volumului sunt însoțite de explicații.

Un alt capitol al volumului este dedicat oamenilor de seamă ai localității Oțelu Roșu. „Fiecare loc are oamenii lui de seamă, acei vlăstari care prin realizările lor au adăugat câte o piatră nestemată în cununa locului în care s-au născut și au crescut. E greu să-i amintești pe toți care au bătut nestemate în coroana locului unde s-au născut, au crescut și au trăit, fiindcă fiecare mlădiță nu a crescut ca o buruină ce agricultorul o smulge și o aruncă, fiecare a lăsat în urmă praf de stele care să netezească fața așezării de care aparține.” Sunt amintiți scriitorii ai zonei, cântăreți, profesori, sportivi, dar și medici, printre care aș menționa pe prof. dr. Alina Frățilă, „prima femeie președinte din istoria Societății Internaționale de Chirurgie Dermatologică”, originară din Oțelu Roșu (Oha-

Ana-Cristina Popescu

**DIN DRAGOSTE PENTRU
GLIA STRĂMOȘEASCĂ**

OȚELU ROȘU - MONOGRAFIE

Editura InfoRapArt

ba-Bistra).

Volumul se încheie cu un îndemn al scriitoarei Ana-Cristina Popescu, prin titlul capitolului nouă „Să păstrăm mereu viu în suflet locul de unde ne tragem rădăcinile!”

„Fiecare localitate însuflețește țara prin istoria zonei, credințele strămoșești, datinile, tradițiile, obiceiurile, portul și graiul dulce românesc, iar fiecare vlăstar este dator să poarte comoara mai departe, să se bucure de ea, să se hrănească din înțelepciunea și frumusețea ei.” afirmă scriitoarea și aș adăuga că fiecare monografie va duce cu ea tot ce are mai sfânt zona prezentată în filele de aur ale câte unui volum.

Daniel VEREJANU (Rep. Moldova)

Grigore Vieru și Lucian Blaga

Există dovezi incontestabile, constând și în mărturiile pro-prii din versuri, aforisme și interviuri, că Grigore Vieru l-a avut pe Lucian Blaga drept model de mitopo(i)etică axată pe *dor*, acesta legat indestructibil de spațiul mioritic ondulat (suiș-coborâș, deal-vale), pe „veșnicia care s-a născut la sat”, pe *inconștientul individual și colectiv*, care generează un anumit *orizont* și o anumită structură, un „prim fond spiritual” specific românesc, și pe ceea ce exegeții au numit, în cazul autorului *lirosografie* (discurs liric asociat discursului filosofic). Influența lui Blaga se resimte atât la nivel stilistic, cât și la nivelul viziunii, poetul basarabean meditănd asupra „marii treceri”, manifestând un puternic sentiment al destinului, legat de un orizont spațial cu care poetul se solidarizează, ca și cu un cadru organic al său, despre care se vorbește în subcapitolul *Între peisaj și orizont inconștient* al *Trilogiei culturii*. Aici se vorbește și despre faptul că „doina și balada românească au rezonanța specifică a infinitului ondulat” [1, p.66-67], constituind cadrul inconștient al vieții și denumit „spațiu mioritic”.

Lucian Blaga face o clasificare metaforică a principalelor orizonturi temporale posibile: „timpul-havuz” care specifică un orizont deschis unor trăiri îndreptate spre viitor; „timpul-cascadă” axat pe trăiri cu accentul pus pe dimensiunea trecutului; „timpul-fluviu” care presupune trăirea prezentului. Anume prin asocierea acestor orizonturi temporale se naște *lirosografia*: „Oricât de abstractă ar fi o concepție metafizică, ea e întotdeauna pătrunsă de filoanele lirismului propriu sufletului uman, ca un obraz de zvâcnirile albastre ale vinelor. Lirismul și spiritul metafizic fiecare cu făgașurile sale, dar ca împletituri dau câteodată împreună, datorită orizonturilor inconștiente ale sufletului! Ce diferențe de lirism, de exemplu, între o concepție metafizică în perspectiva „timpului-cascadă” și o concepție metafizică în perspectiva „timpului-havuz”! Ce latentă, tulbure, subterană melancolie în una; ce expresii, posibile, de încredere și de bucurie, ca sămânță de lumină în cealaltă” [1, p. 85].

Grigore Vieru ne oferă modele de astfel de „împletituri” organice ale fluxului liric melancolic cu un latent fior metafizic, generat, ca în poemul *Cu viața, cu dorul*, în care sugerează amestecul trăirilor sale datorat impactului cu viața, cu moartea, cu dorul și iubirea, cu cântul, care rostește ființa: „M-am amestecat cu viața/ Ca noaptea cu dimineața. / M-am amestecat cu cântul / Ca mormântul cu pământul. / M-am amestecat cu tine / Ca ce-așteaptă cu ce vine” (Cu viața, cu dorul).

Poemul se axează structural pe întretăierea celor trei dimensiuni temporale denumite de Blaga „timpul-havuz”, „timpul-cascadă” și „timpul-fluviu”, distihul final semnificând anume o trăire intensă în cadrul prezentului care conjugă trecutul și viitorul: iubirea din clipa de față invocând amestecul a ceea „ce așteaptă” cu „ce vine”.

Ca și Blaga, Vieru „se adresează întregii personalități umane” [12], prin faptul că dă expresie unui destin colectiv situat într-un orizont spațial mioritic. Academicianul Mihai Cimpoi afirma că „Vieru este mai mult decât un poet, el este un destin” [9, p.460], el având de partea sa „autoritatea timpului”, dacă e să-l parafrăzăm pe patriarhul Nikifor al Constantinopolului. Or, a fi de aceeași vârstă cu oricare nouă generație, asta înseamnă a „trăi cu credința neamului tău, a înflori cu această credință,” (Adv. Epiph. la *Boem@* (123) 5/2019

Grigore Vieru

Lucian Blaga

I Pitra, Spicil. Solesmense, P.G.100, t. IV, 313-314). Întruparea logosului Dumnezeiesc în metafore moderne îl ajută pe om să simtă necesitatea receptării mesajului proaspăt, nou, *cu atât mai mult cu cât imaginea atinge inima înainte de a atinge inteligența* (Michel Quenot). În aceasta constă esența *puterii creatoare*, despre care vorbea Lucian Blaga.

Vieru își formula în mod limpede programul său de Poet al Cetății: „Or, tocmai Limba și religia au ținut vie ființa noastră națională de-a lungul veacurilor. Gândindu-mă la asta, am uneori clipe de prăbușire sufletească. Mă ridic însă. Altfel, n-aș mai putea scrie. Știu că Limba Română nu este la noi altceva decât o candelă plâpândă. Dar marele Shakespeare zicea: „Nu este destul întunerice în tot universul ca să stingă lumina unei plâpânde candelă.” (Testamentele publicate în vol. *Taina care mă apără*) [9, p. 452].

După 1989 atât în România, cât și în Republica Moldova s-a simțit „nevoia omului de instruire prin imagine”, nevoia de acea „*Fereastră spre Absolut*”, la care se referea Michel Quenot, specificând: „*Iubirea pentru frumusețe ne satisface și ne umple de bucurie... Trebuie să coborâm în liniștea și singurătatea propriei inimi, pentru a asculta vibrând inima lumii transfigurată*”. Păstrând proporțiile, putem spune că anume astfel au procedat, fiecare cu mijloacele de care au dispus, Lucian Blaga și Grigore Vieru. Opera celor doi poeți trebuie privită prin grila *dexterității de însușire, înțelegere și utilizare corectă a conceptelor și a noțiunilor în cadrul spațio-temporal cultural actual (european și global), al dexterității de identificare și acceptare a diversității și multiculturalității*, despre care se vorbește astăzi. În acest context de idei, anume Lucian Blaga **cu firul său de lumină**, și anume Grigore Vieru (în spațiul basarabean) **cu firul său de iarbă** - într-un cuvânt: cu *mioriticul*, a descoperit adevărul că anume *puterea creatoare este puterea absolută*. Grigore Vieru a îmbogățit prin poemele sale cultura românească din stânga Prutului.

Se afirma în mod obișnuit că Gr. Vieru „cultivă un limbaj al simțurilor, al simplității concepute ca fir al Ariadnei capabil de a ne redescoperi calea pierdută către strămoși”. Acad. Mihai Cimpoi observa la Grigore Vieru un soi de „simplitate ermetică”, obținută prin explorarea abisalului despre care Lucian Blaga spune că se ascunde în zona subterană a inconștientului. De domeniul *abisalului* este, bunăoară,

(continuare în pag. 39)

„bucuria neînțeleasă” cu care eul liric este luminat în timp ce merge cu „spicele albe” ale părului mamei și iubita care merge cu „spicul fierbinte al lacrimii sale – urmați amândoi de moarte” cu spicele roșii în brațe al sângelui poetului:

*“Merg eu dimineața, în frunte, / Cu spicele albe în brațe
Ale părului mamei. / Mergi tu după mine, iubito, / Cu spicul
fierbinte la preot / Al lacrimii tale. / Vine moartea din urmă /
Cu spicele roșii în brațe / Ale sângelui meu – / Ea care
nimic niciodată / Nu înapoiază. / Și toți suntem luminați /
De-o bucurie neașteptată”. (Ars poetica), [8, p.55-56]*

Abisalul are, în concepția lui Blaga, un caracter subiectiv, individualizat, venind din izvoarele spiritului uman, cu o intensitate exponențială: „Categoriile abisale sunt factori acuzat subiectivi. Există cu alte cuvinte nu numai un apriori cognitiv, ci și un apriori abisal-stilistic” (1, p. 424). Lirica lui Grigore Vieru se hrănește din aceste izvoare ale spiritului uman, dând expresie „abisal-stilistică” liniștii verbului, vieții și dragostei sale, frunzelor iubirii ce cad din ramuri, tainei care îl apără și sacrului inefabil, veșniciei „tăcute ca laptele mamei”. Însuși numele lui Blaga are „ceva amețitor și adânc: e ca și cum te-ai uita / în oglinda unei fântâni / prin altă fântână”. Lucian Blaga avea sentimentul că trăiește într-o lume în care toate fapăturile poartă „o semnătură cu cheie pierdută”, o semnătură pe veci pecetluită și indescifrabilă (poemul *Rune*). E o semnătură „în chip de rune de veacuri uitate”, care nu se știe „cine o înseamnă, cine o pune” și pe care o poartă păsările sub aripi, luna ce-și ascunde fața, stanele de piatră, jivinele și cucuta, „fata de foc” de pe țârm, crinii subterani ai muntelui și mumele de sub ceruri: „*Rune, pretutindeni rune, / Cine vă-nseamnă, cine vă pune? / Făpturile toate, știute și neștiute, / Poart-o semnătură – cine s-o-nfrunte? / Crinii muntelui – subtlunari – / Și-o duc neajunsă pe creștet / Subt ceruri mumele-o poartă pe frunte*”. (*Rune*).

Firește, din discursul liric al celor doi poeți nu lipsește dialogul cu Dumnezeu. La Blaga el ia chipul mai abstract de Marele Anonim (în filosofie) și de Marele Orb (în lirică), fiind „pierdut” din copilărie și transfigurat „în țărână, în foc, în văzduh și pe ape”. Este creatorul unei lumi străine, care se plimbă printre făpturile acesteia și prin păduri unde: „*Din vânăta și mocirloasa iarbă, / Melci jilavi i se urcă-n barbă*”. (De mână cu marele orb),

În *Trilogia culturii* se consemnează faptul că credința nu trebuie concepută ca o dogmă, ci „trebuie să crească în om ca o floare și să prindă prin puterea ei proprie, ca un descântec”. „Credința nu trebuie impusă cu ispita unor străluciri exterioare, sau cu forța argumentului, nici moșită ca un făt neisprăvit. Ea se naște de la sine. Destinul ei e de creștere ca a plantei. Sămânța aruncată nu trebuie desfăcută cu cuțitul ca să încolțească, și nici conjurată cu silogisme ca să prindă rădăcini” [1, p.195]. Dialogul lui Grigore Vieru cu Dumnezeu are această spontaneitate a manifestării credinței. „Vieru întreține, de fapt, după cum s-a remarcat în critică, un monolog în preajma Divinității, înălțându-i laude și rugi, dar și punându-și întrebări, sieși, cu nedumeriri, mirări și neîmpăcări generate de lumea contemporană. Este, esențialmente, un referențial nu atât mistic, religios, ci unul etic, adresat, în revers sieși și lumii, de care Dumnezeu s-a îndepărtat sau - mai exact - care, ea, s-a îndepărtat de Dumnezeu [6, p.133].

Grigore Vieru și-a propus în mod programatic să reabiliteze sacrul devenind un important poet religios în linia lui Voiculescu – Ioan Alexandru. Este semnatarul unui

grupaj impunător de rugăciuni, colinde, cântece pascale, de poeme pătrunse de o tonalitate litanică, psalmodică generală. Registrul stilistic se schimbă des, impregnându-se și cu note mesianice sau cu acorduri imnice și baladești, cu pilde morale și cu mărturisiri cu tentă sentimentală: „*În beznă, / Deseori îmi aminteam / De anii copilăriei prutene. / Doamne, / Câtă zăpadă curate / Și câtă Țară / În copilăria mea*” (Ferestrele către Patrie).

Poetul se adresează lui Dumnezeu cu rugămintea de a pune lumea în general și lumea în particular în temelile ei morale, spirituale și estetice firești: „*Trebuie să ieșim curați, / Luminați, / Din sângerosul amurg*” („leșind din amurg”).

O caracteristică esențială a po(i)eticii lui Vieru este *simplitatea*. Teodor Codreanu (unul din interpreții operei lui Grigore Vieru, care a realizat o impunătoare critică a criticii vierene), **evidențiază simplitatea profundă** a poeziei vierene. Poetul basarabean are o gândire arhetipală, capacitate de esențializare în structuri memorabile, o forță a liricii sale de a se impune aidoma creațiilor folclorice. Criticul și istoricul hușean punctează clar că „preaplinul și farmecul creșterii, neliniștea și „baladizarea”, „estetica reazămăului”, „principiul matern al universului” și colaborarea între ele, *aproapele și departele* ce descind din principiul matern, copilul ca „homo ludens”, miniaturalul, cantabilitatea versului vierean, - toate acestea sunt desprinse din monografia lui Mihai Cimpoi *Întoarcerea la izvoare*, spre a fi analizate dintr-o perspectivă actualizată”.

Grigore Vieru este o **personalitate puternică** (Tudor Nedelcea) și cel „mai important poet al mamei din literatura universală”, după Alex Ștefănescu [10, p. 463], N. Manolescu afirmă că doi poeți „patronează nostalgia lirică a lui Grigore Vieru: Coșbuc și Goga” [10, p.520], indiscutabil este, însă, faptul că există încă doi „patroni”, Mihai Eminescu și Lucian Blaga. Adevărata **taină care îl apără** au fost dintotdeauna pentru poetul basarabean Limba Ro-mână (anume cu literă mare), și opera acestor doi mari creatori; Eminescu, în anii de studenție, și apoi Lucian Blaga pe parcursul întregii vieți. Regăsindu-se în Eminescu și Blaga, poetul basarabean s-a simțit mai puternic, mai al neamului, al Limbii Ro-mâne: „poet cu trăsături de efigie română”, precum afirma Marin Sorescu [10, p.524]. Grigore Vieru s-a născut în perioada în care Lucian Blaga era ambasador al României Mari și își crease deja în mare parte opera literară. După cum a recunoscut mai târziu el însuși, el a aflat de marile personalități ale literaturii române abia la facultate.

Luminat mistic în chip blagian, Grigore Vieru creat o „poezie de mici cristale, care reflectă cu toate fețele imagini scumpe” [10, p. 524], pline de mister. **Metaforele** sale sunt pătrunse de o melancolie care e „adevărata zeiță a aventurilor onirice” [10, p.63]. Omul din lirica lui Vieru e urcătorul la cer, către firul de lumină a lui Blaga, e visător, deși rana îi sângerează, e viguros ca firul de iarbă ce răzbate prin asfalt, e mereu dornic de viață. Dacă la Blaga „melancolia este fericirea de a fi trist” (Hugo), la Vieru

(continuare în pag. 40)

ea reprezintă liniștea dinaintea de furtună. În **taina care mă apără** se reflectă adâncimea misterului blagian de **dincolo**, dar și de **aproape**. N-are frică și nu are nevoie de apărare căci îl apără însuși Dumnezeu.

Lucian Blaga se creează pe sine prin **puterea creatoare**, pe când Grigore Vieru se afirmă prin iubire. Doar prins în misterul unei mari **iubiri**, Vieru se vede puternic, împlinit, se recunoaște în spațiul prin care a trecut **mama**. În spiritul lui Lucian Blaga, el ocrotește „**dragostea dintre cuvinte**” [4, p.143] – sufletul **puterii creatoare**, în care se unesc **conștientul și inconștientul**, se răsfărânge „omenia” și chipul de icoană al mamei. Grigore Vieru va depista importante „gesturi inaugurate de alții” [4, p.14], în călătoriile sale între hotarele Patriei.

“Condiția umană solicită diverse proiecțiuni în ideal, iar una dintre aceste proiecțiuni este ficțiunea artistică care se întrupează în basm, epopee, roman etc. Omenirea nu poate exista fără aceste proiecțiuni artistice, fără această oglindă ideală a activității ei, precum nu se poate debarasa de instinctul vital, de rațiune și sentiment. Condiția umană de a simți și a gândi, de a visa și a scruta, de a afirma și nega, de a concilia și respinge contradicțiile, de a se supune și de a se revolta etc., este o stare obiectivă, pe care nici o voință nu o poate schimba din temelie și, cu atât mai mult, anula. Condițiile istorice schimbă momentan, deviază această stare obiectivă, dar nu pot împiedica existența ei” [5, p.192].

Rațiunea și sentimentul sunt veșnicii sateliți ai omului. Rațiunea sau mai bine zis gândirea are o existență de milenii sau sute de milenii și de aceea ea poate fi socotită o facultate eternă și inerentă omului. Este în întregime sau numai parțial o calitate biologică. Adică o stare firească. Grigore Vieru își însușește și acest precept blagian, o „serie de categorii abisale inegale care se completează și se construiesc reciproc”,

Opera poetică a lui Grigore Vieru, nu e o „pădure luxuriantă în care nimeni nu tăiase cărare” [3, p.5]. Exegeți din întreg spațiul românesc au vorbit despre impactul poeziei lui Lucian Blaga asupra operei lui Grigore Vieru. Fie și în chip sumar, relevând o „**conștiință de tradiție**” [3, p.6]. La Eminescu poetul basarabean admiră melodicitatea versului, iar la Lucian Blaga, forța expresivă, densitatea filosofică a maximelor. Grigore Vieru nu a căutat să infiltreze în lirica sa anumite percepțe filosofice, dând expresie mai degrabă sentimentului tragic al unei ființe îndepărtate de limba sa maternă, de valorile culturale care ne asigură identitatea, de adevărul istoric. Expresionismul blagian l-a marcat pe Grigore Vieru, asupra căruia s-a exercitat „teroarea pe care continuă să o exercite istoria asupra românilor basarabeni” [4, p.142]. De aceea se întoarce la izvoare, caută un reazem în maternitate, în iubire, în copilărie, în sacru, în dialogul cu Dumnezeu, în tot ce este statornic, neschimbător: „Toate se schimbă în viață/ Numai izvorul nu” [6, p. 23]. Dreptul de a fi lider de gene-rație este justificat de calitatea fundamentală de a fi „printre cei ce gândesc frumos” [7, p.70-71].

Aducând **laudă somnului**, Lucian Blaga, plin de vise, de taine și mister, stă **sub cer** și caută să comunice cu cititorul prin **metafora revelatoare**: „**Peste-aceleași arături și-aceleași case/ Clopot de sear-aud. Și stau în cruce/ Cu o zi sub cer pierdută.** (Asfințit) [2, p. 7]. Dimpotrivă, Grigore Vieru vrea să-și mute în **cer** Biserica: „**Trebuie din iarmaroc/ Să mutăm în cer/ Biserica noastră.**” (Ieșind din **Boem@ (123) 5/2019**

amurg) [6, p.81]. În **Cerul** lui Lucian Blaga timpul se pier-de, **cerul** lui Grigore Vieru e unicul loc în care-și găsește salvarea sufletul vierean prin rugăciune.

Există, probabil, „nu atât poeți, cât Poezia închisă în ea însăși, ca o cetate a spiritului, ca o piramidă platoniciană, construită după legi numai de ea știute, ca elementele lui Euclid concepute în spiritul unei logici severe [8, p.21]. În **văzduhul de taină** a lui Grigore Vieru „Râul se varsă în mare, /Lumina în ochii mamei. /Te ia după râu /Când marea o cauți. /Și după lumină /Când nu o găsești /Pre mama. /O, tu care ești/ Numai dor,/ Numai Luceafăr, /Văzduh de taină, Mihai!” (**Văzduh de taină**). Lucian Blaga invocă **lumina din lumină**: „În mijlocul dimineții stă taurul neînjugat./ Stăpânește un câmp. Lucește ca o castană/ Proaspăt cojită. /Printre coarnele lui soarele vine în sat. /Lângă apă lină stă în puterea zorilor taurul / Nemișcat. Înălțat și frumos./ E ca Isus Christos: /Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat.”

“...Poezia e rostire de zeu, poezia e însuși Absolutul...” [8, p.21], afirmă exegeții. Pentru cei doi poeți, spațiul mioritic e protejat de **demnitate și dragostea de plai**. Ambii fiind ctitori de **cetăți** înălțate în sufletul acestui **spațiu mioritic**. Poetul de la Lancrăm creează Poezia ca o „cetate a spiritului” - sub semnul deschiderii ființei spre „departele” cosmic, spre ceea ce o înconjoară, deschidere însoțită de mirare și de dorința de a cunoaște misterul existenței. El aparține genealogic **poporului românesc**, care s-a „născut în momentul când spațiul-matrice a prins forme în sufletul său, spațiul-matrice sau orizontul inconștient specific, care alături de alți factori a avut darul să determine stilul interior al vieții sale sufletești. [1, p.171]. Poetul basarabean va răspunde astfel îndemnelor blagian: „**Învredicește-ne, Doamne / Să ne păzim pre noi / Pe calea credinței, / A slavei tale / Și-a mântuirii./ Cu duh stăpânitor / Scoate Țara / Din înstrăinarea Țării / Căci nu mai sunt atâția români/ Cât pământ minunat avem! / Și binecuvântează pacea! /Pacea care-a de-prins/ Limba războinicilor cruzi. / Amin!” (Lumina vine din cer).**

Sursa de inspirație a celor doi poeți „e ace-lași peisaj inițial, asupra căruia se revarsă, ca un conținut într-o formă, un anume sentiment omenesc al fatumului”. Peisajul, “în acest din urmă înțeles, e integrat într-un angrenaj sufleteesc. Peisajul devine receptacolul unei plenitudini sufletești; se întrupează în el un sentiment al destinului ca vântul în pânzele nei corăbii. Peisajul, în acest din urmă înțeles, e al doilea obraz al omului” [1, p.172]. Lucian Blaga admiră peisajele multor țări europene, redescoperă peisajele sufletești în volumele editate în timpul activității diplomatice, în **Lauda somnului**, bunăoară: **Peste-aceleași arături și-aceleași case / Clopot de sear-aud. Și stau în cruce /Cu o zi sub cer pierdută. /Prin ani subt poduri se depărtează /Ce focuri vechi? Ce nouă plută?// Printre ziduri ceasul umbrelor mănecă. / Se desface – care poartă? /Se deschide – care ușă?/ Les vârstele și-mi pun pe cap / Aureolă de cenușă.// Întârziind subt vremi schimbate, / Îmi taie drumul – care prieten? / Îmi taie pasul – ce vrăjmaș? /Ah, pasărea Phoenix ca altădată / Nu mai zboară peste oraș.** (Asfințit).

(continuare în pag. 41)

În timp ce graiul românesc a putut să evolueze și să îndure mutații, „peisajul geografic chiar a putut să fie inconstant; ceea ce s-a păstrat, cu statornicie de cleștar, a fost, dincolo de grai și de peisaj, spațiul-matrice. Cu un înconjur revenim la „plai”. Căci orizontul spațial inconștient a dat românului, oriunde s-ar fi găsit, nostalgia plaiului” [1, p.171]. La Lucian Blaga această „nostalgie neînduplecată a purtat în vârsta de mijloc pe ciobanul valah pe toate coamele Carpaților, de la apa Dunării până în Maramureș, de aici mai departe până-n Moravia, sau invers; și tot așa pe toate plaiurile iugoslave și până-n Panonia, adică pretutindeni în limitele unui vast teritoriu, unde peisajul satisfăcea apetitul unui orizont inconștient. În veacurile crepusculare, în tot timpul lungului preludiu al formațiunilor etnice actuale, atunci când românul nu avea nici un fel de patrie, plaiul, sfântul plai, sancționat de un anume sentiment al destinului, îi ținea loc de patrie” [1, p.171]. Acest „sfânt plai” îl inspiră și pe Grigore Vieru, în mai multe poeme pentru cei mici, în care copilul este învățat să-și prețuiască mama, plaiul și graiul și în poemele pentru adulți, precum e poemul dedicat lui Emil Loteanu: *Tineri eram / Și iubeam poienile roșii, / Poamele pădu-ratice, brazii / Carpaților, pe care-i / Vedeam în vis. / A-veam fiecare / Cărarea lui, / La capătul căreia / Ardea câ-te-o candelă. / Ne povesteai, în seri, / Limba Română. / Alt aer, alt cer, alte / Stele / Deasupra Ei străluceau. / Eram copii de țărani.* (Candela).

Oricât de mult s-ar îndepărta Grigore Vieru de copilărie, el păstrează în suflet o mare durere de care ar dori peste ani să scape. Dacă Vieru ar vrea să redevină „copil pentru a regăsi în sufletul” său „încrederea în oameni” [9, p.370], Lucian Blaga coboară în lumea inconștientului conștient, unde „*Din când în când câte-o lacrim-apare / Și fără durere se-ngroașă pe geană. / Hrănim cu ea / Nu știm ce firavă stea.*” (La curțile dorului).

Grigore Vieru și șaizecești în genere reabilitează *sacru*, în care văd o posibilitate de salvare a ființei naționale: „*Va fi pe Terra cea bătrână / Amirosind a flori de tei, / Va merge Dumnezeu de mână, / De Paște, cu românii mei. / Și flori, spre noi, de miere grele / Cu El odată vor rosti: / „Voi dacă vreți, plecați pe stele. / Iar noi mai rămânem aici!”*

„Dumnezeu de mână... cu românii mei” - astfel vede poetul de la Pererâta tot neamul românesc, salvat sau îndrumat de puterea divină. Nostalgia României Mari a avut pentru poezii cercetați o dimensiune transcendentă, manifestându-se spontan și ingenuu la Grigore Vieru: *Apropiatu-m-am de cântec, / Fiind Țara de parte și alt / Sprijin, alt reazem / Neavând.*” (Crucea).

Modelul Blaga este urmat, indiscutabil, de Grigore Vieru și în aforismele sale, adunate sub genericul *Mișcarea în infinit*. Pentru Blaga, „literatura aforistică e sarea gândirii”, aforismul trebuie să exprime un gând într-o formă perfectă, o concentrare de sens care să amintească de greutatea lumii adunată într-un simplu grăunte de metal nobil, să surprindă ceva „canonic, încheiat, ca Biblia”. Criticul Mihai Cimpoi surprinde o afinitate electivă cu Blaga, care spune (în simțurile originale) că „Viața a privit și a văzut lumea din preajma ei – întâia oară – printr-o rană” [13, p.128]; în aforismul lui Vieru „Sufletul rănit naște mârâit”. Formulele aforistice ale poetului basarabean sunt expresii ale expe-

rienței dramatice de viață, profesiuni de credință, arte poetice miniaturale, reflecții asupra vieții, lumii și universului: „Întreaga viață ar putea să încapă în palma morții dacă ar vrea ea s-o desfacă; întreaga moarte ar încăpea în pumnul vieții dacă ar vrea ea să-l desfacă”, „Oamenii care amar de vreme sunt hrăniți cu fărâmiturile dreptății încep a se mulțumi cu ele, ba chiar le și sfințesc la biserică”, „A venit un nou secol care se urinează în spatele caselor noastre. Același miros urât”, „Lacrimile noastre – atât a mai rămas curat pe apele Prutului”, „Există două feluri de curaj: unul de a face prea multe în viață stârnind invidia celorlalți, altul – de a nu face nimic, stârnind disprețul public”, „Un gând măreț poate trăi singur o veșnicie, ca Dumnezeu în Ceruri” [9, p.371-376].

Lucian Blaga nu cunoaște frică în fața morții; nici Grigore Vieru nu se lasă oprit din drumul său spre veșnicie. Crezând, ca și Blaga, că *veșnicia s-a născut la sat*, Grigore Vieru a ales pentru un volum al său denumirea „Numele tău”, evident sugerată de poemul dedicat lui Lucian Blaga: „Numele acesta/ are ceva în el/ care sună nespuse de frumos -/ e ca și cum/ boabele copiilor/ care ne seamănă de Sărbători/ s-ar lovi de viori...” [9, p.36].

Poezii români basarabeni au ales *modelul liric Blaga* „pentru imagistica sa bogată și pentru marile sale libertăți de idei și de formă” [11, p.60]. Grigore Vieru a susținut opinia exegeților contemporani de la București: „Nu l-am cunoscut direct pe Lucian Blaga. (...) Eram însă bucuros că într-o etapă de oarecare deschidere i se lăsa lui Lucian Blaga posibilitatea să ajungă din nou la cititorii săi și noi ne puteam împărtăși din creația lui, fără frica de a fi pedepsiți pentru accesul nepermis la „literatură subversivă” [11, p.5]. Poezii români basarabeni aleg și azi *modelul Lucian Blaga*.

Referințe:

1. Blaga, Lucian. *Trilogia culturii*. București: Humanitas, 2011, 502 p.
2. Blaga, Lucian. *Opere, vol. I*. Chișinău: Știința, 1995, 588 p.
3. Blaga, Lucian. *Ceasornicul de nisip*. Cluj: Dacia, 1973, 332 p.
4. Cimpoi, Mihai. Critice, v. III: *Orizont mioritic, orizont european*. Craiova: Fundația Scrisul Românesc, 2003, 266 p.
5. Cimpoi, Mihai. *Vasile Coroban – un arbitru într-o lume a arbitrariului*. Chișinău: Știința, 2010, 323 p.
6. Cimpoi, Mihai. *Critice, 9, Identitate și alteritate*. Craiova-Chișinău: Fundația „Scrisul Românesc”, 2011, 206 p.
7. Cimpoi, Mihai. *Zeul ascuns*. Chișinău: Prut Internațional, 2002, 104 p.
8. Vieru, Grigore. *Acum și în veac*. Chișinău: Litera, 2001, 312 p.
9. Vieru, Grigore. *Taina care mă apără*. Iași: Princeps Edit, 2008, 730 p.
10. Ecobescu, Nicolae. *România: supraviețuire și afirmare prin diplomație în anii Războiului Rece, vol. II*. București: Fundația Europeană Titulescu, 2013, 748 p.
11. Potra George. *Lucian Blaga în diplomația românească*. Alba Iulia: Altip, 2011, 280 p.
12. Quenot, Michel. *Icoana - fereastra spre ansolut*. București: Enciclopedica, 1993, 119 p.

face să „zboare din nou, fără să fie pasăre”, adesea îngândurat și povățuitor: „Fii demnă de ceea ce ești! Stai precum stâncă și privește cerul. Bucură-te de dragostea ce o ai” (p. 151).

Scritoarea Mihaela Gudană

Dialogurile Ioanei cu Vlad ori cu Olga, prietena sa, au efecte cathartice, temperând și aducând pe linia de plutire destine aflate în derivă. Despărțirea celor doi nu capătă accente tragice, întrucât fiecare va reintra pe făgașul firesc al vieții. După expoziția de la București, pictorul Vlad se va întoarce la familia sa iar Ioana va găsi altă cale a împlinirii prin însoțirea cu romancierul Alexandru. Numai în planul artei amintirile îi vor aduce alături, pentru că Alex a achiziționat din expoziția lui Vlad chiar tabloul cu imaginea Ioanei, care tronează pe peretele din dormitorul vilei lor.

În ansamblu, cartea are aspect poetic nu numai prin pregnanța emoțională, ci și prin mijloacele explicit poetice. De pildă, alegoria lavandei (mai sus clarificată), imaginea femeii fără chip, a ochilor cu „privirea albastră”, a toamnei „galbene”, pregnanța stărilor de neliniște, de așteptare etc. Tot astfel, încărcat de lirism este motoul de pe plic: „Îmi vine să zbor, îmi vine să cânt./ Să scriu despre tine între cer și pământ!”, ceea ce dovedește aplecarea spre poezie a Mihaelei Gudană, fapt în argumentare prin volumul *Lumina neatinsă* (2018).

Dincolo de anumite stângăcii de redactare și de febrilitate scriitoricească (inerente debutului unui prozator), volumul *Strada cu lavandă* reprezintă o mărturie ficțională despre o experiență a căutării sensului vieții și poate fi așezat cu folos pe raftul cărților încercătoare.

Aurel SCARLAT

De ce ?

Doamnei G., Liești

De ce mă tulburi dumneata
Cu ochii verzi și părul negru,
Așa cum tulbură o stea
Lumina ochiului integru?

De câte ori ne întâlnim
Zâmbet fugar te însoțește
Și , câtă vreme noi vorbim,
Farmecul glasului tău crește.

De ce uităm că e târziu
Și lumea ne privește,
Pe când amurgul străveziu
Icoana ta întinerește?

Poate acestor întrebări
Nu vom răspunde niciodată,
Chinul atâtor amânări
Fiindu-ne răsplată.

Imboldul

Doamnei D.P., Tecuci

Un future, dacă aș fi ,
În altă ipostază,
Oare la fel m-ai țintui
Cu bold care îndurerează?

Și nu-i așa că mă vei pune
Ca într-un insectar,
În gândul care nu se spune
Și care e atât de rar?

Doamne, mână norii de la Nord

Doamne, mână norii de la Nord
Înspre zona temperată,
Unde oameni suferinzi de cord
Îți așteaptă ploaia ta curată.

Mână, Sfinte, și-un ghețar,
Să înghețe noile ambiții
Care vor un alt hotar,
Stricător al vechilor tradiții.

Și mai adu-ne din mila Ta,
Nu un fluviu oarecare,
Unul, de trei ori cât Dunărea,
Să-ntregească România Mare.

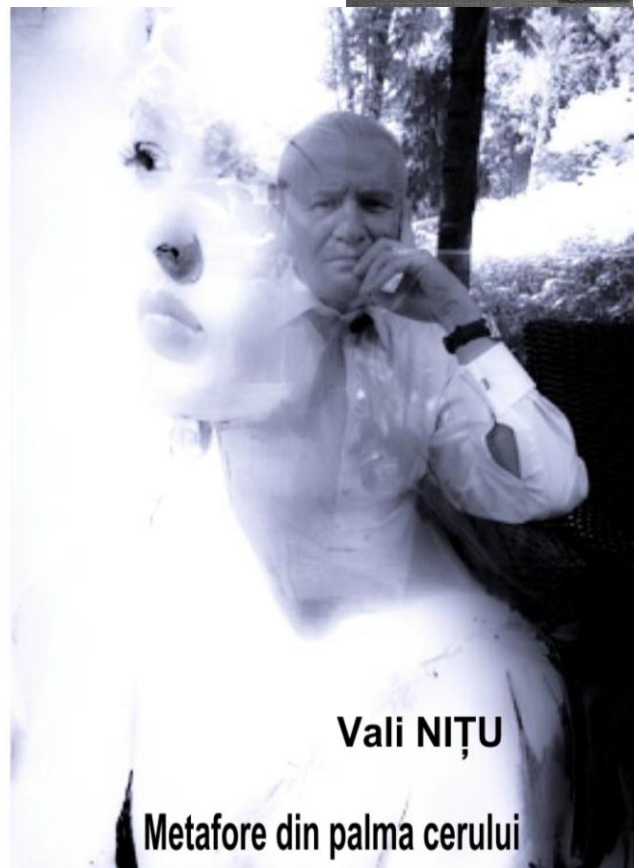
Tudor CÎCU

„Femeia dimineților albastre” și metafora din palma cerului

Deschidem și recenta carte de versuri a poetului târgoviștean Vali Nițu „Metafore din palma cerului” (apărută la ed. Bibliotheca, 2019), cu gândul la un poet „în costumul de gală și cămașa cu papion” trecut „înspre serile albastre”, scriind „pentru T.”: 11 elogii, 11 clipe, 11 lacrimi etc. printre șoapte „în imperiul pașilor pierduți” (și multe alte poeme), glosând despre o poveste de iubire „la limita dintre rost/și spațiu”. Încercând a ne teleporta, odată cu cititorul, în spațiul său ideatic, acolo unde „ard lumânările vii/în candela drumului pavat cu vise frumoase” (*harta palmelor*), îl simțim pe Vali Nițu „în sufletul poetului/agățat de cuvânt în vers”, într-o iubire „în esență/o rotire”. Constanta volumului este dată de dorința de căutare a unui microunivers concentraționar (dar știe că n-ar putea ieși din el) pentru o „memorabilă iubire”, de aflare a esenței și adevărului rostit „în despletite dimineți”, în care a topit un jurământ de îndrăgostit „dincolo de conveniențe și limite/în brațele unei femei neuitate”: „mai presus de metafore – viața/într-o dimineață printre clipe trăite/un alt tren pleacă în șoaptă/cu încă o zi din restul de viață/nici nu înțelegem unde/cum” (*ești ceea ce sunt*).

„Zorit să scrie în despletite dimineți”, ori să ardă „pictând cu flăcări în palme”, îi stă totuși bine în cămașa de mire veșnic terestru, cu aplecare predominant anticipativă spre poezia confesivă: a fragmentarismului în redarea trăirilor secvențiale, a ipostazelor reflexive de comunicare, a mânăuirii întâmplării și euforiei prelungite în oniric. Mai toate poemele volumului sunt scrise în aceeași notă profundă a meditației filozofice asupra a tot ce asaltează această „trestie gânditoare”, ființa umană: dorința, speranța că iubirea va salva totul, spaima că nu-și va găsi tărâmul liniștii, norocul ori nenorocul de a scrie poemul vieții, etc.

„Poetul boem/poetul poem” care și-a regăsit „arcușul metaforei așezat în târziu”, ne dezvăluie și nouă („într-o liniște de taină”) interesul tot mai crescând spre poezia expresionistă cu preferințe spre un limbaj metaforic; o reinventare a retoricii declarative cu accente în trăirea frenetică a vieții, libertate prozodică, leit-motivul tainei și al miracolului, dar și raportul dintre eu/lumea reală cu accente hieratice hrănite din vise profetice: „m-am tot căutat meleag de liniște/si m-am găsit trecător/pe prispa vârstelor opați în înserari/mistuite chemări ce mă vor opri la ora dată/când lumina lumii va lăcrima/și eu nu voi mai fi niciodată la fel/nins de cuvântul ce cade atent pe o coperta/din prezenta carte” (*poetul poem*). Într-o cheie personală, rostindu-și versul „cu fluier de anotimp”, cuvintele sunt ca sufletul (cum stă scris în Cartea Splendorilor) și n-ar reprezenta nu numai cheia cu care poetul își deschide inima: „râdeam cu nisipul pe buze/tu – cu valul pe sân în cea mai frumoasă melodie/alerg acum – nici nu mai pot să fac ceva/în afară de a scrie” (*nedormite*

Vali NIȚU

Metafore din palma cerului

dorințe în netăcere). Adică, asistăm la un discurs retoric nou, ca o pendulare care să dea încredere și, mai apoi, îndârjire în partea zeiască din om. În această pendulare ludică, poetul va lăsa loc și altor cuante de timp, care să lărgească mereu și mereu, alte orizonturi, unde imaginația sa se va cristaliza într-o nouă realitate, ori altă lume paralelă, din care-și va cere jertfa iubirii pentru a îndepărta sau măcar a amăgi, slava deșartă: „mă rog să pot scrie mereu iubirea/sedusă de coapsa dimineților/în trăirea din gerar/femeia poetului „hoinar” (*început știut și neștiut poem „hoinar”*).

De-a lungul și de-a latul acestor sfâșieri neromantice, agonia învinsului rănit de Destin se lecuiește prin voluptăți paroxistice (asemănătoare imnurilor orfeice): „îmi e dor să-ți spun ce dragă-mi ești/te regăsesc în fiecare vers/chem vântul din cuvinte în metafora/dorinței descheiată la nasturele serii/cu mângâieri catifelate” (*nimic nu-i fără rost și rătăcit*). Spre deosebire de poezii care aduc „timpul iluminării” în poezia lor, Vali Nițu atribuie doar „luminii” o înțelegere aparte în poezie; simbolistica și semantica „luminii” îi dezvăluie, pe undeva, câte ceva din aspirația blagiană a crezului poetic: „m-ai găsit între necuvinte o imagine târzie/un gând încrustat în muguri de sete/enigma sincerității dintre vârste/scriu în acorduri de pianină/pentru tine femeie – poem pentru lumină” (*iubire și vers – femeie imperială*).

Dicțiunea rostirii în frază e sigură și relevantă, și versul ridică sentimentul la proporții de sfințenie a rostirii; de aici o posibilă interpretare a candorii și senzației de spovedanie ori rugă în care se lasă cuprins cititorul.

Elena TUDOSE

Primul Festival de Teatru Școlar la Pechea – Galați

De dimineață, fâșia de asfalt înghițită de biruitoare auto-turisme ne îmbie spre localitatea Pechea. Ocupanții locurilor sunt cu gândul la evenimentul cultural cu mare impact emoțional la care au fost invitați de către organizatori. O acțiune inedită. Cine sunt organizatorii? Un mănunchi de urmași ai Domnului Trandafir, care înțeleg menirea dascălului în societate, șlefuitori de talente, dedicați cu trup și suflet profesiei alese.

Inițiativa de pe 17 aprilie 2019 - mai mult decât lăudabilă – aceea de a organiza primul FESTIVAL AL TEATRULUI ȘCOLAR la Pechea, comună a județului Galați, a trezit un interes cu mult peste așteptări. Buna popularizare a evenimentului a făcut ca numărul formațiilor înscrise să ajungă la o cifră impresionantă, 32 de trupe, grupate pe categorii de învățământ: primar (16), gimnazial (5), liceal (11).

După zile, săptămâni și luni în care conducătorii formațiilor și-au ales actorii, repertoriul, recuzita și toate cele necesare susținerii unui spectacol pe cinste, au urmat multe ore, foarte multe ore de repetiții, menite să modeleze și să șlefuiască fiecare vorbă sau mișcare scenică, luând de la capăt fiecare pas, iară și iară, așa cum două dintre prof. organizatoare (Lenuța Tânjală și Elena Lemnaru) ne-au mărturisit.

De menționat atitudinea micilor artiști, care au renunțat, pentru binefacerile artei, la telefonul mobil, la calculatoare și la alte tentații ale vremurilor cotidiene și și-au dedicat timpul liber pentru punerea în scenă a unui spectacol grandios. Ceea ce cu câteva zeci de ani în urmă era doar o obligație de "muncă culturală" pentru elevi și cadre didactice, acum, la Pechea, s-a demonstrat că poate fi și o reală plăcere. Au fost numeroșii participanți, din Galați, Tecuci, Pechea, Cudalbi, Rediu și alte sate și comune învecinate sau de la mai mare distanță.

Boem@ (123) 5/2019

Ecoul unor versuri precum: „Hai să facem un spectacol. Unul mic! / Dacă avem la carte note mari / Suntem în stare și de un festival!” pesemne că a pătruns adânc în sufletele concurenților și, cu siguranță, pe viitor va antrena mult mai multe talente.

Momentele sensibile putem spune că au fost create de aproape toate trupele prezente în concurs. Menționăm că, prin clipe dificile, dar plăcute, au trecut și membrii juriului, care a trebuit să aleagă, cu multă minuțiozitate și exigență, formațiile câștigătoare.

Festivalul s-a desfășurat în sala Căminului Cultural din localitate. Printre cei prezenți (invitați, prieteni, amatori de cultură, curioși, poeți, prozatori, admiratori, membri ai juriului, colegi ai participanților, profesori ș.a.), s-a remarcat și prezența reprezentanților Primăriei din Pechea. Buna mobilizare, organizarea de excepție și repartizarea rațională a timpului de prezentare și joc pe scenă a fiecărei piese de teatru școlar, au determinat ca acțiunea să dureze aproape 9 ore, cu pauzele inerente, care s-au dovedit uneori strict necesare.

Pe lângă premiile festivalului, care au fost asigurate de către organizatori și care au constat din diplome, medalii inedite și trofeul (handmade), trebuie apreciată la superlativ atitudinea și efortul unor sponsori: ASPRA - Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice din Galați, Revista literară BOEMA și Editura InfoRapArt - reprezentată de chiar președintele juriului, scriitorul Petru Rău - prin oferirea unor premii speciale (diplome, cărți și reviste), mult adorate de câștigători.

Cel mai impresionant moment din festival a fost cel prezentat de trupa Liceului C.F.R. din Galați (conducător - prof. Georgiana Ciubotaru). Ne-a făcut pe toți să urmărim reprezentarea numai ochi și urechi, cum s-ar zice, cu respirația întreruptă. Marea câștigătoare a festivalului ne-a determinat să fim martorii unei piese impecabil interpretată, prin prezența scenică, durată, jocul artistic și sincronizarea ce ne-au impus să ne considerăm spectatori ai unei piese de teatru profesionist.

În cadrul secțiunii *Gimnaziu* a fost remarcată piesa „Gaițele”, prezentată de trupa „Fluturași” - prof. coordonator Lemnaru Elena și Căuș Doina de la Liceul Tehnologic „Costache Conachi” din Pechea, întrunind punctajul pentru Premiul I, iar Școala Gimnazială Nr.1 Rediu - coordonator prof. Dajboc Mihaela, cu *Monolog*, adaptare după „Amintiri din copilărie”, s-a calificat pentru Premiul al II-lea.

(continuare în pag. 45)

La aceeași secțiune, GAIȚA - Adina ALBU (elevă în clasa a VI-a A la Liceul Tehnologic „Costache Conachi”) a obținut Premiul Special al juriului pentru interpretare.

La secțiunea *Înv. Primar* s-a remarcat Școala Gimnazială Nr.1 din Rediu - coordonator prof. Dajboc Mihaela, cu momentul „Soacra cu trei nurori” - Premiul I, iar din Galați, Școala Gimnazială „Mihai Viteazu” - coordonator înv. Irina Jicman Irina, cu „Un Șmecher la lecție” - Premiul al II-lea.

La secțiunea *Liceu* trupa „Katarcsis” de la Liceul C.F.R. din Galați, coordonator prof. Georgiana Ciubotaru a primit, așa cum am mai menționat, Premiul I și trofeul Festivalului. La diferență foarte mică trupa „Arlechin” coordonată de prof. Dinu Daniela și prof. Manolea Mihaela de la Liceul Tehnologic „Costache Conachi” din Pechea s-a clasat pe locul II cu piesa „Bani din cer”.

Aplauzele prelungite și premiile au răsplătit talentul, costumația, mișcarea scenică, dicția, aplombul, sarea și piperul, toate amestecate cu bucuria creației.

Pentru a întregi spectacolul, liantul a fost asigurat de tinerii Marius Pletea și Valentin Tene (Liceul Tehnologic de Marină Galați), prezentatori debutanți și responsabili, cu bună dispoziție, ajutați din spatele cortinei prin mânuirea acesteia, de Cosmin Dănăilă (elev clasa a 9-a B - Liceul Tehnologic „Costache Conachi” Pechea), atent și la sală, dar și la scenă, pentru a face ca scurtele pauze să fie cât mai oportune și întreruperile cât mai firești.

A mai fost alături și tânărul Emanuel Manea pentru a da trăinicie amintirilor ce merită păstrate nu numai într-un ungher al sufletului, ci și ca mărturie pe hârtia fotografică sau arhivate undeva într-un computer, urcate apoi pe viitoarea pagină web a acestui minunat Festival.

Remarcile principalilor protagoniști ar putea sta mărturie pentru cele prezentate mai sus:

Președintele juriului, scriitorul Petre Rău: „Nu m-am așteptat să văd atâta concurență - 32 de trupe de teatru școlar! - dar și atât de mulți spectatori în sală. Un festival reușit, a fost pentru mine o surpriză plăcută și am toată încrederea că următoarele ediții vor fi și mai „populate”, și mai atractive. Felicit din toată inima inițiatorii și organizatorii acestui minunat și inedit spectacol artistic”.

Membru al juriului, prof. Valerica Suruianu: „Nu am fost de la începutul acestui moment deosebit din urbea noastră, sunt plăcut impresionată de dăruirea cu care fiecare participant a lăsat pe altarul *artei* un moment din viața sa. Avem un tineret plin de dăruire, de creativitate, de iubire pentru această artă, care trebuie promovată, sprijinit, îndrumat...”.

Membru al juriului, reprezentant al Primăriei Pechea, prof. Gabriela Ifrim: „...În plus față de ce au spus ceilalți, cu mare drag adaug: categoric, trebuie să devină o tradiție”.

Membru al juriului - Alexandra Lupu (elevă clasa a 9-a,

Lic. Tehnologic „Costache Conachi”): „Teatrul pentru mine înseamnă *totul*, e *fantastic*,... oportunitatea de a face parte din acest prestigios juriu mi-a dat și mai multă încredere în artista din mine. Colegii de pe scenă au fost fabuloși, trupa mea favorită „Arlechin”, chiar dacă a luat premiul II, s-a aflat la foarte mică distanță de locul I”.

Inițiator proiect, prof. Elena Lemnar: „Am dorit să-i fac pe elevii mei să iubească ARTA, să citească mult, să se exprime corect, să poată intra în pielea unui personaj cu ușurința cu care își trimit mesaje pe mobil. Ei sunt „cei mai buni”, dar asta depinde și de noi”.

Organizator, prof. Lenuța Tânjală: „...O activitate frumoasă și o oportunitate pentru copii. Pot să-și demonstreze talentul actoricesc și pot socializa, se pot împrieteni cu alți copii. Din acest motiv am vrut să fac parte din proiect”.

Organizator, prof. ing. Elena-Liliana Fluture Maxim: „Dacă ai lângă tine *oamenii* în care să te încrezi, fără să-i cicălești cu ce trebuie să facă și ce nu, se pare că totul iese bine. Noi, ca profesori, cred că suntem cei mai aproape de *actorie*, fiecare oră cu elevii noștri poate fi considerată o *premieră!*”.

Organizator - Doina Căuș: „Fiind bibliotecar în Pechea știu cât de frumoși sufletește sunt copiii... trebuie să facem pentru ei mult mai mult, să-i iubim așa cum sunt și dacă e cazul să-i îndrumăm spre artă, să o facem cu blândețe și răbdare”.

Prezentatori - Marius Pletea și Valentin Tene: „a fost pentru noi o experiență fabuloasă, să treci de la plăcile de rețea, de la Windows, Linux, Ubuntu, direct la prezentarea unui festival de teatru, un miracol al *artei* căreia îi suntem oarecum dedicați...”.

Când cortina a căzut, s-a putut trage o concluzie certă: ziua și festivalul au fost un real succes, eforturile concurenților, dar și căldura și pasiunea organizatorilor au fost răsplătite din belșug, Felicitări inițiatorilor și organizatorilor pentru îndrăzneala și „neburnia” lor, pentru încrederea în capacitatea unor elevi de a face, în elanul lor tineresc, dintr-o astfel de acțiune, un minim act de a ține aproape de suflet arta teatrală.

Astfel de emoții ne-am dori să trăim cât mai des. Aplauzele și chipurile spectatorilor radiind de mulțumire au făcut să coboare în sufletele tuturor *lumina* binefăcătoare a izbânzii. Teatrul, aici în județ, chiar reprezentat pe o scenă rurală, s-a demonstrat că se află pe mâini bune. Și pentru că a fost ediția I a festivalului, urăm din toată inima „La mulți ani!”.

BOEMA

apler

www.boema.inforapart.ro